DEC 23 1955
JAN - 4 1956

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the Daugavas Vanag. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērgs, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y. U.S.A. Tel. VI 6-7667
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT. OTTAWA
WEDNESDAY, DECEMBER 21, 1955

LATVIJA
AMERIKĀ

100./431. n-rs TREŠDIEN, 1955. GADA 21. DECEMBRĪ 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienas un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Viksna, J. Vītols, A. Gailītis. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvērgs, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

Āzijā sācies jauns aukstā kara posms

STEIDZINĀS RIETUMVĀCIJAS ARMIJAS VEIDOŠANU

MASKAVAS POLITIŠKĀ UN SAIMNIECISKĀ TAKTIKA ĀZIJĀ ATVER JAUNAS DURVIS KOMŪNISMA EKSPANSIJAI

Ziemeļatlantijas organizācijas padomes atzinumi

Parīzē. — Slēdzot savu gadskārtējo decembra sanāksmi, Ziemeļatlantijas organizācijas padome Parīzē izdeva komūnikē, kurā deklarēja, ka Padomju Savienības taktika Āzijā un Vidējos Austrumos, kā arī tās augošais militārais spēks sagādā jaunus draudus brīvajai pasaulei.

Ziemeļatlantijas organizācijas padome pievienojās Dallesa sacītajam, ka Padomju Savienības iztei kšanās ir atvērusi jaunu aukstā kara fronti. Lai gan komūnistu aktivitāte tieši neskar Ziemeļatlantijas organizāciju ietilpstošās valstis, visumā tā tomēr atzīstama par minētai organizācijai draudīgu. Nesenie komūnistu bloka ieroču darījumi ar Ēģipti un pārējām arabu valstīm, kā arī padomju valstsvīru viesošanās Indijā, Burmā, Kašmirā un Afganistanā liek Rietumu diplomātiem domāt, ka, **nespēdami tikt uz priekšu Eiropā, krievi tagad savus ekspansijas iekšņus pārvieduši uz Āziju. Ziemeļatlantijas organizācijas padome valstu šīgi atzina Rietumu lielvalsticētēju tiešu ministru nostāju Vācijas atvienošanas jautājumā nesespējam nevas konferencē. Padome atzina, ka neizdošanās Ženēvā nekādā veidā neietekmēs Ziemeļatlantijas organizācijas tālākos centienus apvienot Vāciju brīvības zīmē, Kamēr tas nav noticis, Rietumvācija būs Ziemeļatlantijas organizācijas armijas formēšana tiks veikta vislielākā steigā.**

Sakarā ar Ziemeļatlantijas organizācijas padomes sēdi Parīzē, Padomju Savienības armijas laikrakstā Sarkanā Zvaigzne parādījās raksts, kurā iztirzāti organizācijas centieni un Rietumvācijas loma pārējo brīvās pasaules valstu saimē. Padomju laikraksts raksta, ka Ziemeļatlantijas organizācijas padomes sēde sasaukta nolūkā iepazīstināt visas valstis ar nākamā gada bruņošanās plāniem. Sarkanā Zvaigzne pareģo, ka 1956. gada izdevumi bruņošanās vajadzībām Ziemeļatlantijas organizācijā pārsniegs 1955. gadā iztērētās summas.

Aizvadīto Ziemeļatlantijas organizācijas padomes sēdi var atcerēties ar lielu apmierinājumu, jo organizācijā esošās valstis spēja rast savstarpēju saprašanos visos ārpolitikas jautājumos, kas skar Vācijas apvienošanu, Berlīni, Eiropas aizsardzību un draudzīgu attieksmju uzturēšanu ar Padomju Savienību.

APSPIESTĀS NĀCIJAS APSPRIEŽ STĀVOKLI

Apspiesto Nāciju delegāti sanāca uz asamblejas sēdēm 13. un 14. decembrī Ņujorkā, lai apspriestu stāvokli, kāds radies pēc Ženēvas konferences. Pirmās dienas darba kārtībā bija jautājums par informācijas brīvības atjaunošanu apspiestajām nācijām. No latviešu delegācijas šinī jautājumā runāja A. Bērziņš, aizrādot, ka padomju konstitūcijā gan ir pants, kas paredz vārda, preses un sapulču brīvību, bet patiesībā nav nekādas brīvības. Nākošais darba kārtības punkts bija pašnoteikšanās jautājums AN, kur vārdu ņēma A. Blodnieks, arī atsaukdamies uz padomju konstitūciju, kurā ir pants par pašnoteikšanos, bet tas ir tikai uz papīra. Cilvēka tiesību jautājumā runāja G. Meierovics, minot vairākus piemērus, kur cilvēka tiesības Padomju Savienībā ignorētas.

Otrā dienā notika vispārējās debates par starptautisko stāvokli, kuras ar savu ziņojumu ievadīja ģenerālkomitejas priekšsēdis Dr. V. Māsēns. Viņš aizrādīja, ka Ženēvas konference pierādījusi brīvajai pasaulei, ka ar krieviem nav iespējams saprasties un tie nead nepiekritīs brīvu vēlēšanu sarīkošanai Vācijā. Ženēvas konference ir nesusi līdz arī morālu zaudējumu, no vienas puses nostādot brīvās pasaules tautu acīs Padomju Savienību par miermīlīgu partneri, bet no otras — satricinājusi apspiesto nāciju uzticību brīvajai pasaulei. „Ženēvas gars" nav izzudis pavisam, ko pierāda brīvo tautu kompromiss ar Padomju Savienību, kura rezultātā AN par locekļiem uzņemti 4 Padomijas sateliti. Mūsu pienākums ir novērtēt stāvokli tādu, kāds tas ir. Mūsu tautiešiem aiz dzelzs aizkara mums to nepiedos, ja mēs apmierināsimies ar tukšām frazēm.

Noslēgumā asambleju uzrunāja prezidenta Eizenhauera bij. padomnieks C. D. Džeksons, žurnālu Life un Time apgāda viceprezidents.

Bēgļu straume no komūnisma zemēm pieaug

Sakopojot datus par bēgļiem, kas ierodas no komūnisma zemēm, redzams, kā šīgada trešajā ceturksnī caumērā ik minūti kādam cilvēkam izdodas paglābties no komūnisma: ik mēnesi brīvajā pasaulē izkļūst 40.000 cilvēku, bet gada pirmajos 9 mēnešos bēgļu skaits pārsniedzis 1.100.000, kas ir vairāk kā jebkurā iepriekšējā gadā. Skaita pieaugumu deva bēgļu straume no Ziemeļvietnamas uz brīvo Dienvidvietnamu.

Berlīne ir vieta, kur ierodas visvairāk bēgļu. Kopš Ženēvas konferences jūlijā bēgļu skaits Rietumberlīnē stipri pieaudzis. Jūlijā tur ieradās 19.500, bet augustā — 25.600 bēgļu. Pavisam no 1946. g. līdz 1955. g. septembrim brīvībā izbēguši 2.385.000 cilvēku. Šinī skaitā nav pārvietotās personas.

Šīs ziņas sniedz Starptautiskā glābšanas komiteja, kas ir privāta amerikāņu organizācija ar sēdekli Ņujorkā. Komiteja vada glābšanas operācijas Eiropā un Āzijā. Kad bēglis pārkļuvis robežai, to apgādā ar apģērbu, pārtiku un ierāda pagaidu apmešanās vietu. Pēc tam viņam palīdz iekārtoties uz pastāvīgu dzīvi un palīdz emigrēt.

Anglijas strādniekiem jauns vadītājs

Londonā. — Kad pēc divdesmit gadu ilgas vadības strādnieku partijā no amata atkāpās Kliments Etlijs, sākās minējumi par viņa pēcnieku. Vislielākās izredzes likās agrākam strādnieku valdības finanču ministram Gaitskelam, agrākam ārlietu ministram Morisonam un kreisā spārna vadītājam, agrākam veselības ministram Bevanam.

Pagājušā nedēļā noskaidrojās, ka ar lielu balsu pārākumu uzvarējis Hjū Gaitskels, gados jaunākais no minētiem trīs kandidātiem. Otrā vietā palika Bevans, bet trešā Morisons, līdzšinējais Etlija vietnieks. Pēc rezultātu saņemšanas Morisons atkāpās no sava partijas vadītāja vietnieka amata, kamēr Bevans solīja Gaitskelam spēcīgu opoziciju. Pastāvot līdzšinējām attieksmēm strādnieku partijā, konservatīvo partija Anglijas politikas nākotnē var skatīties bez liekām bailēm no spēcīgas konkurences.

‚KOEKSISTENCE' APDRAUD ‚ANGĻU MIERU'

Vašingtonā saskaņos Rietumu baiļu politiku

Stāsta, ka angli pēc dabas esot miermīlīgi laudis. Kad sācies Otrs pasaules karš, angli esot ar nožēlu konstatējusi, ka tagad, laikam, pienācis laiks uzsākt plānu izstrādāšanu vairāku aviācijas skolu celšanai, jo kara gadījumā jaunu lidotāju apmācība var izrādīties nepieciešama...

Savu miermīlību Anglija ir spējusi parādīt arī pēdējo desmit aukstā kara gadu laikā, noturot savu parasti remdeno temperatūru neskaitāmo komūnistu provokāciju priekšā. Bet Chruščeva valloda Āzijā, izrādās, ir par daudz pat slavenajam angļu mieram. Padomju Savienības plāni Āzijā Anglijai ir par daudz skaidri, lai tos varētu ignorēt klusējot. Līdzšinējā nostāja: sak, ja jau nu mēs par tiem krieviem nedomāsim, varbūt, ka viņi aizies projām mūs netraucējuši — ir izrādījusies nepietiekama, lai noturētu situācijas kunga domu savās rokās.

Šodien Anglijai vairs nav nekādas noslēpums, ka Padomju Savienība cenšas sakūdīt Āziju pret Angliju un Sav. Valstīm, lai tādējādi Tālo Austrumu un Rietumu starpā radītu tik plašu plaisu, pa kuru Padomju Savienība spētu izspraukties bez liekām grūtībām.

Visvairāk angļus tomēr sakaitināja Chruščeva apgalvojums, ka Anglija esot sākusi Otro pasaules karu. Angļu laikraksti kliedz pēc atriebības. Kādu briesmīgāku sodu gan vēl varētu krieviem uzlikt kā atsaukt ielūgumu Chruščevam un Bulgāņinam apmeklēt Londonu! 4 pasaules lielvalstu valdību galvu konferences laikā Ženēvā, kad „Ženēvas gars" sāka apstarot pasauli, sekmīgākai Maskavas pārliecināšanai, ka Rietumi nav agresīvi, Anglijas ministru prezidents Īdens aicināja Padomju Savienības ministru prezidentu Bulgāņinu un komūnistu partijas pirmo sekretāru Chruščevu apmeklēt Londonu. Tagad, toties, Ženēvas gars ir no darbošanās rimis, krievu smaidi ir izplēnējuši aukstā kara vētras un Padomju Savienības viltīgā draudzība ir atmaskota. Viesībām vairs nav nekāda iemesla. Krievi tikai varētu mēģināt sarīdīt Angliju pret Sav. Valstīm.

Kamēr Chruščeva un Bulgāņina vizīte ir zem angļu preses jautājuma zīmes, kāda cita vizīte sāk pieņemt konkrētu formu. Nākamā gada janvārī uz Sav. Valstīm brauks Anglijas min. prezidents Īdens, lai pārrunātu starptautiskās politikas aktuālitātes ar Sav. Valstu prezidentu Eizenhaueru. Viens no brauciena iemesliem pēc jūlija smaidiem ir Padomju Savienības atsāktais aukstais karš. Problēma tātad īstenībā ir jau desmit gadu veca. Joks tikai tas, ka angliem Chruščevs liekas daudz glumāks, nekā bija Staļins. Līdz ar to angliem no Chruščeva ir vairāk baiļes, nekā bija no Staļina. Vašingtonā tātad paredzama Rietumu baiļu politikas saskaņošana.

MIRIS ARVĪDS JURGENS

Ar sirdstrieku 50 g. vecumā pag. nedēļas nogalē Montreālā miris mūsu visu laiku ievērojamākais futbolists Arvīds Jurgens. Latviju viņš reprezentējis futbolā, ledus hokejā, basketbolā un bendijā. A. Jurgena spēles māku savā laikā apbrīnoja Rietumeiropā, kur kā profesionāls futbola vārtu sargs viņš pavadīja vairākus gadus.

Pēdējā laikā A. Jurgens vadīja sporta dzīvi Montreālā. Izvadīts trešdien, 21. decembrī.

VIDĒJIE AUSTRUMI TUVOJAS KARAM

SĪRIJA PIEPRASA IZRAĒLAS IZSLĒGŠANU NO APVIENOTAJĀM NĀCIJĀM

Ņujorkā. — Apvienotās Nācijās, kuru biedru skaits pagājušā nedēļā pieauga līdz 76 valstīm, daži to locekļi pašreiz cenšas šo skaitli atkal samazināt. Izraudzītie upuri ir nacionālistu Ķīna, kas ar savu veto pret Ārējās Mongolijas uzņemšanu Apvienotās Nācijās gandrīz vai izjauca Kanadas plānu, un Izraēla, kuras uzbrukums Sīrijai sacēlis vispārēju sašutumu.

Pret nacionālistu Ķīnu Apvienotās Nācijās nostājušās Indija un arabu valstis. Protams, ja lietas aiziet tik tālu, ka nacionālistu Ķīnas izslēgšana nonāktu nobalsošanā, Indijai un arabu valstīm bez kavēšanās piebiedrosies ar Kanadas palīdzību pastiprinātais komūnistu bloks.

Pret Izraēlu Apvienotās Nācijās organizējas arabu valstis ar Sīriju un Ēģipti priekšgalā. Nedēļas nogalē Sīrijas pārstāvis pieprasīja Drošības padomei izslēgt Izraēlu no Apvienotām Nācijām, lai pēdējo sodītu par uzbrukumu 4 Sīrijas novērošanas punktiem ziemeļaustrumos no Galilejas ezera. Negaidītā Izraēlas uzbrukuma rezultātā strīdi zaudēja 49 kritušos. Ierošinot Izraēlas izslēgšanu no Apvienotām Nācijām, Sīrijas pārstāvis ieteica Rietumu sabiedrotajiem atraut saimniecisko palīdzību Izraēlai tik ilgi, kamēr pēdējā iemācās sadzīvot ar saviem kaimiņiem.

Izraēlas nepamatotais uzbrukums Sīrijai šī gada 11. decembrī no jauna uzplēsa jau mazliet apdzijušās Vidējo Austrumu žūdu un arabu ienaida brūces. Tiklīdz ziņas par Izraēlas rīcību sasniedza Ēģiptes galvaspilsētu, ministru prezidents Nasers paziņoja, ka agresija pret Sīriju tiks atzīta par agresiju arī pret Ēģipti — zobenam atbildēs ar zobenu.

Sakarā ar Nasera draudiem, Izraēla savukārt deklarēja, ka uzbrukuma gadījumā tā aizstāvēsies ar visiem saviem spēkiem.

11 nāciju Drošības padome, izmeklējot Sīrijas celto sūdzību pret Izraēlu, atzina, ka Sīrijas sūdzība ir pamatota un tādēļ Izraēlai izsakāms stingrs rājiens par tās nepamatoto uzbrukumu.

Izraēla gan turpina apgalvot, ka uzbrukums nav bijis nepamatots. Izraēlas pārstāvis Abba Ebans paskaidroja, ka uzbrukums Sīrijas novērošanas punktiem izdarīts ar nolūku, lai apklusinātu sīriešu lielgabalus, kas citādi būtu atklājuši uguni pret žīdu zvejas laivām, kas tai laikā atradušās Izraēlas ūdeņos Sīrijas novērošanas punktu tuvumā.

Lai gan Sīrijas sūdzība pret Izraēlu ir pamatota, Apvienoto Nāciju Drošības padome, Padomju Savienību ieskaitot, nolēma pagaidām vēl nekādus soļus pret Izraēlu nespert, nogaidot starptautiskās pamiera pārraudzības komisijas vad. Bernsa ziņojumu.

FANĀTISKO MILŽU KAUJA

Dīvainas, oriģinālas, bet ticamas domas par komūnisma un cionisma cīņu uz dzīvību un nāvi

Ziņas, ko ik dienas lasām avīzēs, bieži nesniedz lielo pasaules notikumu kopsakarības. Gandrīz pilnīgi paliek apslēptas galveno spēku patiesās attieksmes un īstie notikumu dirigētāji. Dažreiz šie aizplīvurotie faktori pēc vairākiem gadiem parādās izbrīnījušos ļaužu acīm, bet vairāk gan ir tādu gadījumu, kad zināms neklūst nekas.

Pavērt tumšo un smago priekškaru kādai ļoti interesantai mūsdienu notikumu attīstībai mēģināja labi informēts un prominents Londonas politiķis, runādams ļoti nelielā un ļoti neformālā sabiedrībā.

Lielākā un asākā sadursme starp Rietumiem un Austrumiem tikai vēl nāks, un uz to vairs nav ilgi jāgaida.

Iemesls šai attīstībai ir tas, ka Krievija galīgā veidā nolēmusi atbalstīt arabus. Līdz ar to visnesaudzīgākais konflikts sāksies Vidējos Austrumos vai sakarā ar Vidējiem Austrumiem, un tajā tiks ierautas viena lielvalsts pēc otras.

Šāds bija runātāja galvenais domu gājiens. Tūlīt jāpiezīmē, ka viņš nebija žīds un arī ne tāds, kas savā politiskā darbībā būtu aizstāvēji žīdu vai cionistu lietu. Pīpi kūpinādams, sirmais vīrs sāka tuvāk iztirzāt savu tezi. Lielākā daļa konservatīvi noskaņoto ļaužu rietumvalstīs visu laiku līdz šim bijusi vairāk vai mazāk naidīga pret žīdiem un draudzīga arabiem. Zināmā mērā tas izskaidrojams ar to, ka žīdus ne bez pamata domāja esam vainīgus Krievijas revolūcijas iededzināšanā.

Bet tagad notikusi pārmaiņa pašos pamatos. Krievija atbalsta arabus un kļuvusi pretžīdiska un antlcioniska. Žīdi savukārt aizvien līdz šim bijuši visai toleranti pret Krieviju. Tagad nu tie sajūt milzīgas briesmas sakarā ar šīs pašas Krievijas arabiem draudzīgo politiku. Rietumu konservatīvie, kas, bez šaubām, ir antikomūnisti, pēkšņi jūt, ka žīdi grib īsti un pilnīgi pievienoties Rietumiem un kļūt uzticami locekļi pretboļševistiskajā frontē. Palīdzēt ar ieročiem un citiem līdzekļiem Izraēlai konservatīvām aprindām šķiet ne gluži patīkams solis. **Bet palīdzēt arabiem nozīmētu atbalstīt Krieviju, lai tā varētu dominēt Vidējos Austrumos. Tāds pats rezultāts būtu, ja rietumvalstis paliktu neitrālas. Tāpēc agri vai vēlu rietumvalstīs ies ar Izraēlu kopā.**

Nebūtu mēs tālu no patiesības, ja teiktu, ka Krievijas lēmums atbalstīt arabus mainījis visu pasaules situāciju. Šai planētā ir tikai divi fanātiski pārliecināti politiski spēki: viens no tiem ir komūnisms, bet otrs — cionisms. Abi grib izcīnīt ciņu līdz galam, vienalga, vai rezultāts būtu uzvara vai bojā eja. Līdz šim Krievijai stāvēja preti tikai Rietumu politiķi, kas nebija pārliecināti par saviem uzskatiem. Ar to arī izskaidrojama viņu pasīvitāte un letargija.

Bet tagad komūnistu priekšā nostājies strāvojums, kas spēj ar tiem mēroties visādā ziņā. Remdenajiem Rietumiem pievienojas karsti un kaislīgi fanātiķi.

Bet ko vispār nozīmē pasaules žīdisma nedalīts atbalsts Rietumu lietai? Ne tikai fanātismu vien arēnā sviež šī dīvainā rase; tā svaru kausos liek savu neaptverami lielo pasaules varu.

Vai šeit nebūtu vietā saukt atmiņā 1917. gadu? Rietumu aliansei karā pret ķeizarisko Vāciju tobrīd gāja pavisam grūti, it sevišķi pēc Krievijas sabrukuma. Toreizējais angļu ministru prezidents Lloid Džordžs 20 gadus vēlāk atzinās, ka šai kritiskajā stāvoklī angļu ministru kabinets nolēmis iegūt žīdu simpatijas. Toreiz valdījusi pārliecība, ka žīdu atbalsts ir būtiski izšķirīgs faktors visai turpmākai kara gaitai. Sevišķi svarīga Londonas valdībai šķita Amerikas žīdu draudzīgā nostāja.

Cionistu vadītāji toreiz apsolīja savu atbalstu žīdu ietekmēšanai visā pasaulē, lai tie palīdzētu sabiedrotajiem. Un — kā Lloid Džordžs ar gandarījumu varēja konstatēt — cionisti esot savu vārdu turējuši. Maksa par to bija angļu valdības solījums ierīkot Palestīnā žīdu nacionālo mītni.

Šis solījums, kas pazīstams kā Balfūra (toreizējā ārlietu ministra) deklarācija, bija par iemeslu smagiem konfliktiem, sarūgtinājumiem, nekārtībām Palestīnā veselus 30 gadus no vietas. Jo — kā drīz vien izrādījās, angļu valdība līdzīgu solījumu attiecībā uz Palestīnu bija devusi arī arabiem, kas palīdzēja angļiem sakaut turkus...

Nemaz nav tuvāk jāiztirzā fakts, ka visos šais trīsdesmit gados pašā angļu valdībā — vienalga, konservatīvā vai sociālistiskā — domas asi dalījās par ieņemamo nostāju žīdu un Palestīnas jautājumā. Taču ne tikvien Lielbritanijā līkumojās politiskā līnija. Tas pats — un daudz lielākā mērā — sakāms arī par Pad. Savienību. Ja žīdu ietekme pirmajos pēcrevolūcijas gados tur bija visai liela, tad Staļina režīma laikā tā pastāvīgi samazinājās. Droši, ka viens no iemesliem bija Trocka opozicija. — Citiem vārdiem sakot: trockisma mānija bija pārņēmusi Staļinu.

Nobeigumā — Neviens īsti nezina, kas notiek aiz Kremļa sienām

JAUNS PARLAMENTS SĀRAS APGABALAM

TRĪS VĀCU PARTIJAS DOMINĒ SĀRAS APGABALA JAUNAJĀ PARLAMENTĀ. SAGAIDA SĀRAS APVIENOŠANU AR RIETUMVĀCIJU

Sārbrikenā. — **Nedēļas nogalē Sāras apgabalā notika vispārējās parlamenta vēlēšanas. Kā jau to varēja sagaidīt, ar lielu pārākumu uzvarēja „vācu" partijas, kuru centieni ir panākt pašreiz no Francijas atkarīgā Sāras apgabala apvienošanu ar Rietumvāciju.**

Lai gan trīs vācu partiju uzvara vēlēšanās ir neapšaubāma, līdz ar uzvaras saldumu tomēr jūtama arī neliela vilšanās pieskaņa. Trīs vācu partiju koalicija pirms vēlēšanām solījās padarīt Sāras apgabalu neatkarīgu no saimnieciskām saitēm ar Franciju. Sāras apgabalam būtu jākļūst par Bonnas republikas desmito sastāvdaļu. Bez ievērojamu šķēršļu pārvarēšanas šo solījumu reālizēšana nebūs iespējama. Uzvarot vēlēšanās, trīs vācu partiju koalicija ieguva 63.9 proc. balsis, kas ir diezgan tālu no cerētā 75 proc. vairākuma, kas tādā gadījumā koalīciju partijām dotu tiesības izdzēst konstitūcionālos ierobežojumus Sāras apgabala apvienošanai ar Rietumvāciju.

Sakarā ar vēlēšanu rezultātiem domā, ka 50 deputātu lielajā Sāras parlamentā trīs vācu partiju koalicijai būs 33 vietas (kristīgiem demokratiem 14, demokratiem 12 un vācu sociālistiem 7); kristīgo tautas partijai jaunajā parlamentā paredz vietas 13 deputātiem, kamēr komūnistiem un Sāras sociālistiem paliek pa divām vietām.

Jaunās Sāras apgabala valdības sastādīšana tiks uzticēta pagaidvaldības ministru prezidentam Velšam.

KŪDĪTĀJI AFGANISTANĀ

Slavējot Afganistanu un nopelot Pakistanu, Pad. Savienības valstsvīri beidz savu mēnesi ilgo propagandas braucienu Dienvidāzijā

Maskavā. — Piektdien, šī gada 23. decembrī, Maskavā trešo reizi viena gada laikā uz ārkārtēju sesiju tiek sasaukta Padomju Savienības Augstākā padome. Lai gan sesijas darba kārtība nav oficiāli publicēta, diplomāti ir pārliecināti, ka Padomju Savienības „parlamenta deputāti" tiks iepazīstināti ar ministru prezidenta Bulgāņina un komūnistu partijas pirmā sekretāra Chruščeva panākumiem Dienvidāzijā.

Bulgāņina un Chruščeva propagandas brauciena pēdējā posmā Afganistānas galvaspilsētā Kabulā Padomju Savienības saimnieciskās palīdzības solījumi Afganistanai sasniedz astronomiskus skaitļus. Sav. Valstu lietpratēji paskaidro, ka šo solījumu īstenošana Padomju Savienībai ir praktiski neiespējama.

Jau tagad Padomju Savienība Afganistanā ir iefiltrējusi lielāku skaitu tehniķu. Padomju Savienības nauda atbalsta ceļu taisīšanu un rūpniecības izveidošanu. Praktiskā palīdzība gan ir niecīgos apmēros, bet ja tai pieskaita klāt komūnistu propagandas skaļumu, tad iznāk, ka Afganistana par sacu eksistenci var pateikties vienīgi Maskavai. Pēdējais Padomju Savienības piedāvājums Afganistanai tomēr pārsniedz visu līdz šim dzirdēto. Bulgāņins un Chruščevs vieglu roku atvēlēja Afganistanai 100 milj. dolaru aizdevumu.

Aizdevums domāts krievu organizētās tehniskās palīdzības programmas īstenošanai. Sīkumos šī programma vēl nav izstrādāta, ir zināms tikai, ka tur ietelp lauksaimniecības modernizēšana, spēkstaciju celšana, apūdeņošanas sistēmu uzlabošana un lidlauka būve Afganistanas galvaspilsētā Kabulā. (Lidlauks Kabulai ir arī šodien, bet tas neatbilst modernās gaisa satiksmes prasībām. Afganistana uztur gaisa satiksmi ar Padomju Savienību, Indiju un Persiju).

Sarunās ar Afganistanas ministru prezidentu Padomju Savienības valstsvīri vienojās uz 10 gadiem pagarināt savstarpējo neuzbrukšanas līgumu Padomju Savienības un Afganistanas starpā.

Savā pirmajā runā Afganistanas galvaspilsētā Kabulā Padomju Savienības ministru prezidents Bulgāņins dūšīgi slavināja Afganistanas neitrālo politiku. Bet jau nākamā runā krievi atklāja savus īstos plānus, kad Bulgāņins paziņoja, ka Padomju Savienība no visas sirds simpatizē Afganistanas nostājai Panthanas cilšu iedzīvotāju jautājumā. Padomju Savienības simpatizēšana ir tiešs pliķis Pakistanai.

Māršala Bulgāņina runa nepārprotami norāda, ka Padomju Savienība ir sākusi atbalstīt kādu lielā apmēra politisku ofensīvu, kas beigās var pašos pamatos pārmainīt līdzšinējo Centrāl- un Dienvidāzijas politisko izskatu.

Pakistanas territorijā dzīvo apmēram 5 milj. Pathanas cilšu piederīgo, kuriem Afganistana pieprasa pašnoteikšanās tiesības. Padomju Savienība tagad šo prasību atbalsta. Pakistanai savukārt šāda varbūtība nozīmētu territoriālu bojāeju, jo Pathanas ciltis apdzīvo apmēram pusi no visas Pakistanas — territoriju rietumos no Indus upes.

Lai gan Padomju Savienības valstsvīru sagaidīšana Kabulā bija nesalīdzināmi vēsāka nekā pūļi un gaviles Indijā un Burmā, Maskavas solījumi tomēr drīzi vien atkausēja ministru prezidentu Mohammedu Daud Khanu, kuram jo sevišķi imponēja Bulgāņina un Chruščeva brīvības un neatkarības idejas Panthanas cilšu iedzīvotājiem rietumos no Indus upes.

Apmeklējot Āziju, Padomju Savienības valstsvīri paspēja neskaitāmas reizes apvainot un apmelot visu brīvo pasauli. Vissmagākie krievu lāsti tomēr gulstas uz Pakistanu. Pret Karači Maskava ir deklarējusi politisku karu. Sadarbošanos ar Rietumiem Padomju Savienība Pakistanai nespēj piedot. Indijas apmeklējuma laikā padomju viesi kūdīja Indijas ministru prezidentu Nēru pret Pakistanu Kašmiras jautājumā. Kašmirā Bulgāņins un Chruščevs deklarēja pēdējās vēlēšanos apvienoties ar Indiju

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

Vidējos Austrumos samezglojas pasaules politika

J. GRODNIS

Pēc angļu karaspēka izvākšanās Ēģipte pārvalda un kontrolē Sueca kanāli; šeit satiksmes ceļam bijusi sevišķi svarīga saimnieciska un tirdzniecības transita nozīme, jo tas ir īsākais ceļš uz Indijas un Kluso okeaniem. Sodien tam ir tikpat liela nozīme arī militārā plāksnē, jo pasaules acis raugās uz Vidējo Austrumu naftas bagātībām. Tādēļ saprotama Kremļa apslēptā un atklātā cīņa par iespiešanos arabu tautu pasaulē, jo tas ietelp Kremļa vispārējos politikas un militāros pasaules iekarošanas plānos.

Lielas grūtības Rietumu sabiedrotajiem sagādājuši arabu tautu nacionālie un reliģiskie ekstrēmisti. Sevišķi nepatīkams stāvoklis bija pirms pāris gadiem, Mosadegha valdīšanas laikā Persijā. Tomēr stāvoklis tur nekad nav bijis tik kritisks, kā tas ir šodien: Kremļa ilgus gadus lolotais sapnis, kaut ar vienas kājas papēdi atsperties Vidējos Austrumos, sāk īstenoties. Sodien Kremļa ieroči plūst uz Ēģipti, tiem seko boļševiku speciālisti Ēģiptes armijas apmācīšanai moderno ieroču lietošanā. Reizē ar „speciem," arabu pasaulē iefiltrējas Kremļa augsti skolotie aģenti un spiegi. Viņi ieperinās vissvarīgākajās iestādēs; kā ķirmji tie grauzīs arabu tautu nacionālo garu un sēs naida sēklu viņu sirdīs pret Rietumu pasauli. Raudiet Rietumu vīri un politiķi, kuru nākotnes utopiskais sapnis ir „koeksistence"!

Ceļu Kremļa ietekmes pavairošanai un nostiprināšanai arabu zemēs sagatavoja un noļidzināja Rietumu aklā politika. Nav noslēpums, ka arabiem un visām Āfrikas un Azijas tautām ir gadu simtēnu naids pret Eiropas rietumvalstu aplamo koloniālpolitiku; cik reižu pēdējos gados ASV ārpolitika nonākusi neērtā situācijā, kad tās sabiedroto — Anglijas un Francijas koloniālās intereses sadūrušās ar kolonizēto tautu pamatotajām prasībām pēc neatkarības, saimnieciskās patstāvības utt.

Ar Izraēlas nodibināšanu ir izaudzēts mākslīgs augonis arabu tautu veselajā miesā. Arabi nekad ar to nesamierināsies un tāpēc nekad Vidējos Austrumos nebūs īsta miera. Tāpat varas kārie izraēlieši, kuri ar kapitāla palīdzību grib valdīt, nesēdās viņiem ierādītajās robežās, bet vienmēr mēģinās spiesties no tām laukā uz visām pusēm, kur vien tik būs izredzes saimnieciskās, militārās un politiskās varas paplašināšanai. To pierāda tagadējie incidenti Ēģiptes un citu arabu valstu pierobežā. ASV ar milzīgiem un neproporcionāllem šīs valsts iedzīvotāju skaitam līdzekļim visus šos gadus ir mākslīgi atbalstījušas Izraēlu. Bez tam uz Izraēlu visu laiku ir plūduši ASV u. c. žīdu privātie aizdevumi un pabalsti. Šāds stāvoklis nevar radīt nekādu sajūsmu, nedz illūzijas arabu tautu saimē.

Ne tikai saimnieciski, bet arī militāri Izraēla ir bīstams faktors arabu tautu pierobežā. Kādam nolūkam bija vajadzīga Izraēlai spēcīgas armijas radīšana un apbruņošna līdz zobiem, arabu tautām nav noslēpums. Izraēla taču nav nekāds stratēģiskais sargpostenis pret Padomju Savienību vai sarkano Ķīnu! Patiesos sargposteņus, kā Dienvidkoreju, Formozu u. c.

ASV ārpolitikas vadītāji pēdējos gados centušies pamazām apklusināt. Šī likteņīgā ASV ārpolitikas kļūda radījusi dziļu vilšanos un sarūgtinājumu arī arabu pasaulē. Un tagad šādi apstākļi ir kā radīti Kremļa mērķu un politikas stratēģisko plānu īstenošanai Āzijas un Āfrikas kontinentos, ko Kremlis bez kavēšanās arī izmanto. Tā vien liekas, ka pienāks laiks, kad ASV nespēs vairs arabu miesās sāpīgo augoni ar dolaru palīdzību izārstēt. Vēl mazāk dolari spēs iztīrīt Vidējos Austrumus un Āfriku no Kremļa ārdošo spēku iedarbes. „Koeksistence" un „Ženēvas gars" Kremļa rokās ir tik veikli līdzekļi, ka jāšaubās vai nacionāli nosķaņotās arabu tautas spēs pret tiem pietiekami sekmīgi cīnīties, par citām Āfrikas tautām nemaz nerunājot.

Visas pasaules acis šodien ir vērstas uz notikumu attīstību Vidējos Austrumos. Vai Izraēlas bailes no arabu valstu apbruņošanas ar Kremļa ieročiem grozīs pasaules politiku ietekmētāju žīdu nostāju? Vai tie vērsīsies pret Kremli un mēģinās visu Rietumu pasauli noskaņot pret tā politiku, kā tas savā laikā tika mēģināts darīt, kad Staļins sāka vajāt Krievijas žīdus? Tas šodien ir vēl lielais nezināmais.

Annu Kapiņu un Jāni Tiļupu Toronto salaulājis māc. A. Lūsis.
J. Kreiļa uzņ.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ

Lūgti atsaukties un piesūtītās ziņas saņemt: Zenta Kumsāre-Jākobsone; Jānis Kalniņš no Jaunvāles pag Purmaļiem; Pēteris Zālītis; Antonija Udrovska un Marta Zilbere no Mērbekas nometnes; Jānis, Fricis, Žanis un Jēkabs Indriķa d. Andersoni (meklē māsa Dalna); Kārlis Bērziņš, dz. 22. febr 1910. g. Rīgā; Alberts Sulainis (dzīvojis Eslingenā); Zelma Fridricha m. Tauniņa; Jānis un Pēteris Jāņa d. Tauniņi; Elza Mrozinska (Veba), kas agrāk dzīvoja Filadelfijā; J. Andermanis (apm. 55 g. v.); Vera un Lūcija Reineke no Madonas; Severins Krīvāns un Miķelis Grants no Kārsavas; Austra Rause un Dzidra Līce no Rīgas jūrmalas; Laima Grīnfelde.

Rakstīt un pieprasīt uz sekojošu adresi: American Latvian Association, Inc. — 1727 Kenyon St., N. Y., Washington 10, D. C. (Tel. DUpont 7-7812.) Vairākiem meklējamiem ir ziņas no tuviniekiem. Kartotēka meklējamiem pēc adresēs izsūtīšanas paziņos meklētāja vārdu un adresi, atsūtājot iespēju sazināties pašiem tieši. Adresu pieprasījumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas un atbildes izdevumu segšanai, bet pieprasījumiem no ārzemēm International Reply Coupon'i.

KAS NOTIEK KANADĀ?

Pēdējā laikā Toronto ievadīta akcija nelegālo publisko māju likvidēšanai. Vairāki šo pasākumu galvenie vadītāji apcietināti. Pēkšņās kontrolēs gūti arī vajadzīgie pierādījumi.

⁂

Šinīs dienās arestēta dāmu modes veikala īpašniece Irēne Naša, kas apvainota krāpšanā, noorganizējot fiktīvu ielaušanos savā Yong ielas veikalā, lai iegūtu apdrošināšanas prēmiju.

Apcietinātā ir sabiedrībā labi pazīstama, 1952. gadā kandidējusi pilsētas valdes vēlēšanās, organizējusi skolēnu ekskursijas pilsētas valdes uzdevumā un sastāv daudzos klubos, kur ieņēmusi arī amatus.

⁂

Medībās 1955. gadā Kanadā notikuši ap 100 nelaimes gadījumu, 70 personas mirušas. Cietušo skaits būs vēl lielāks, jo vēl trūkst ziņu no 5 provincēm. Lielākais nelaimes gadījumu skaits bijis Ontario prov. — 33.

LNAK GATAVOJAS PADOMES 1956. GADA SESIJAI

Apspiesto tautu sadarbības līgai grozīti statūti

LNAK paplašinātā valdes sēdē 16. decembrī apvienības pārstāvis pie Mutual Corporation League A. Stašāns referēja par MCL darbību un ūdza klātesošos izteikt LNAK nostāju nesen grozītā statūtu panta jautājumā, kas pasvītro atsevišķu tehnisku grupu cīņu par brīvību, kur līdz šim bija atzīmēta tikai 1939. gadā suverēnu Eiropas valstu cīņa par savas neatkarības atgūšanu. Sēdē pieņēma arī nākošās padomes sesijas vietu un darba kārtību un pārrunāja citus sīkākus jautājumus.

Apspriedē piedalījās A. Svenne, V. Upeslācis, N. Pētersons, H. Tilovskis, A. Stašāns, māc. A. Lūsis, A. Priedītis. R. Plūme un M. Matīsa.

Savā paskaidrojumā A. Stašāns īsi pakavējās pie Mutual Corporation League dibināšanas pirms diviem gadiem, kad pēc protesta demonstrācijas Staļina konstitūcijas gada dienā 16 tautas, slovaku ieguona vadītāja M. Jakubeca ierosinātas, noorganizēja MCL, kuŗas mērķis un ideja — etnisku grupu sadarbība un kopdarbība pret komūnismu. Katrai etniskai grupai MCL ir 3 pārstāvji; latviešiem tie ir A. Stašāns no LNAK, J. Goba no Informācijas Centra un A. Putniņš no DV.

Iesākumā jaunā organizācija bijusi ļoti aktīva — pr-ža poļu virsnieka A. Misjaka vadībā.

Pēc krievu emigrontu pārstāvja viesošanās pie MCL, kas izteicis uzskatus, ka līdz ar cīņu pret komūnismu jātiecas arī atjaunot Krievijas robežas kādas tās bija pirms I pasaules kara beigām, līgas locekļi pieprasījuši statūtu grozījumu, kas MCL mērķos paredz ne tikai kopdarbību, lai atbrīvotu no komūnisma varas tai pakļautās tautas, bet arī sadarbību, lai pasargātu katru MCL sastāvošo etnisko grupu no jebkādas politiskas personas, grupas vai valdības uzkundzēšanās tās territorijā.

Šāds statūtu grozījums panāktu atsevišķo etnisko grupu, kā piem., slovaku, čecbu, baltkrievu u. t. t. brīvības centienu teorētisku stiprināšanu, bet tas varetu sadrumstalot un vājināt Eiropas apspiesto tautu cīņu par savu neatkarību, jo, piemēram, Čehoslovakijas un Dienvidslavijas apvienības savus delegātus uz MCL nesūta, jo tanī piedalās tur dzīvojošo minoritāšu pārstāvji, kuŗu politiskie centieni ne vienmēr saskan ar abu minēto valstu centieniem. Lemjot par šo jautājumu, latviešu pārstāvjis no balsošanas atturējies, bet delegāti vairākumam balsojot par priekšlikuma pieņemšanu, statūti ir grozīti.

Pēc spraigām debatēm sēdes dalībnieki atzina, ka lai gan idejiski šo etnisko nogrupējumu centieni ir tikai apsveicami, ir tomēr reālāk vispirms cīnīties par 1939. gada Eiropas robežu atzīšanu un nevājināt mūsu jau tā vājos ieročus. Izstāties no MCL tomēr nebūtu teicami, jo tai ir sakari un labas attiecības ar kanadiešu, amerikāņu un angļu karā veterāniem, un tās vārdam arī laba skaņa kā karā, tā ārlietu ministriju aprindās Otavā. Tādēļ arī klātesošie nolēma, ka mūsu delegāti līgā atstājami, un apstiprināja A. Stašāna līdzšinējo nostāju, izsakot pateicību par paveikto darbu un lūdzot viņu arī turpmāk aizstāvēt latviešu intereses pie MCL uz šiem pašiem principiem.

Apspriežot LNAK padomes sesijas jautājumu, nolēma sesijas 1 dienu rīkot sv. Jāņa draudzes telpās, otru — Sv. Andreja baznīcas telpās jau nolemtajā datumā, 28/29. janvārī. Sekojot iepriekšējo gadu piemēram, rīkos arī tējas vakaru. Sesijas viesu ielūgsnu atstāja pr-ža A. Svennes ziņā.

Darbu iesāks ar svētbrīdi, un to noturēt lūgs māc. A. Briedi. Pēc tam padomes pr-dis prof. A. Dreimanis atklās 1956. gada padomes sesiju, kam sekos apsveikumi. Sēde pieņēma arī sesijas darba kārtību, un šinī sakarā V. Upeslācis izteicās, ka būtu ļoti vēlami, ja padomes sesijā runātu par latviešu dzīves problēmām, pārrunātu iepriekšējā gada notikumus un dotu tautiešiem idejiskas vadlīnijas nākotnei.

Pieņemtā sesijas darba kārtība:

1. Pārskati un ziņojumi; 2. Revīzijas komosijas ziņojums; 3. Valdes vēlēšana; 4. Revīzijas komisijas vēlēšana; 5. Vēlēšanu komisijas vēlēšana; 6. Latvijas brīvības jautājums; 7. Turpmākā darbība; a) latviešu stāvoklis Kanadā, b) kultūras darbs, c) mūsu sabiedriskās dzīves jautājumi, d) palīdzības jautājmi; 8. Kanadas latviešu organizāciju konference; 9. Statūtu grozījumi; 10. Brīvās pasaules latviešu apvienība; 11.Budžets; 12. Dažādi jautājumi.

Pirms sēdes slēgšanās kasieris A. Priedītis starp citu vēl paskaidroja, ka naudu latviešu stenda sarīkošanas izdevumiem Kanādas nacionālajā izstādē iesūtījušas tikai 15 organizācijas, un šo izdevumu segšanā vēl ir $122,77 liels iztrūkums.

LIELBRITANIJAS AKTUĀLITĀTES

KO DARĪT AR GARĪGI CIETUŠAJIEM ANGLIJĀ?

Anglijas latviešu vadītājus patlaban nodarbina visai sāpīgs jautājums: ko darīt ar garīgo līdzsvaru zaudējušiem tautiešiem? Šī problēma pastāv jau kopš vairākiem gadiem, taču īstā atrisinājuma joprojām nav. Runa ir par tiem, kas pagaidām ir tik veseli, ka tos neuzņem garā vājo iestādes. Taču, no otras puses, viņi ir tādā stāvoklī, ka labi neiekļaujas savā apkārtnē nedz arī darbā. Pirms trīs gadiem mūsu prese par so jautājumu sacēla lielu trauksmi, prasīdama pagurušajiem tautiešiem tādas vides radīšanu, kur tie varētu justies kā „savos ļaudīs." Tas tāpēc, ka garīgajai nestabilitātei gandrīz aizvien par cēloni bijusi vientulība un stindzinoši vienaldzīgā apkārtne. Šīs kampaņas ietekmē LNPL iegādājās Almelijas namu Herifordširas grāfistē, bet Londonas latviešu draudze — Rovfantas muižu Saseksā. Taču ne viena, ne otra sāpīgo problēmu neatrisināja, jo grūti iedragātajiem nepieciešama īpaša kopšana un uzraudzība. Tādu visai ierobežotie līdzekļi neatļāva noorganizēt. Stāvoklis nu ir tāds, ka patlaban uz apmešanos Almelijā gaida septiņi šādi tautieši. Ko darīt ar viņiem? Jāpiezīmē, ka šādu garīgi iedragāto skaits Anglijā sniedzas dažos simtos.

LATVIEŠI GRIB SAVU LATVIJU

„Yorkshire Evening News" korespondents pēc Latvijas valsts svētku akta apmeklēšanas Līdsā kļuvis gluži sentimentāls un skumīgs. Noskatījies deju kopas „Kamoliņa" tautiskās dejas, noklausījies koŗa dziesmas un dzirdējis latviešu stāstus par zudušo dzimteni, korespondents rezumē: „Es saprotu, ka viņu Latvija ir bijusi lepna zeme. Šeit, Jorkšīrā, latvieši grib savu Latviju uzturēt dzīvu. Ir maz tādu cilvēku Anglijā, kas vispār zina, kur tāda Latvija atrodas. Angli būtu pārsteigti dzirdot, cik ļoti latvieši rēķinas ar to, ka brīvā pasaule neaizmirsīs, ka Latvija pastāv." V.

LAPSA PIEVEIKUSI ĒRGLI

Alpos gani novērojuši interesantu gaisa kauju starp ērgli un lapsu. Lapsa izmisīgi cīnījusies pret uzbrūkošo ērgli, līdz kamēr pēdējais satvēris lapsu un pacēlies gaisā. Nesamais bijis tomēr pārāk smags, un ērglis pamazām zaudējis augstumu un slīdējis lejup. Kad gani piesteigušies vietai, kur ērglis nolaidies, tie atraduši to ar pārkostu kaklu, bet lapsa bija pazudusi. Cīņu šoreiz bija uzvarējusi lapsa.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE. 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
3210 VICTORIA AVE., APT. 10

LASĪTĀJU VĒSTULES

NEBUSIM NAIVI

Latvijas Amerikā redakcijai:

LA 7. dec. n-rā bija rakstiņš — Vai 3. pasaules karš jau sācies? Kurā tā autors P. P. naivi tic un mēģina citiem iegalvot, ka Padomju Sav. ar ieroču piegādi Ēģiptei esot iemantojusi visas pasaules žīdu naidu, tāpēc boļševiku varas gals jau esot pie durvīm. Pēc ārējiem labi maskētiem gājieniem naivākam ticētājam tas tā patiešām var likties, ja aizmirst patiesību, ka bez žīdu ziņas nekas pasaulē nenotiek. Tāpat šī ieroču piegāde maskētā nolūkā notiek ar žīdu ziņu, lai apbruņotu arabus tik tālu, lai tie iedrošinātos uzbrukt Izraēlai pirmie un tad ar visas pasaules žīdu atbalstu tos sakautu un īstenotu savus plānus par Lielizraēlu, bet arabi pasaules acīs par savu likteni būtu paši vainīgi.

T. T., ASV

NE SĶELTIES, BET APVIENOTIES!

Latvijas Amerikā redakcijai:

Pēdējā laikā sabiedrībā daudz runā un laikrakstos lasāms par jau notikušajām un vēl gaidāmām pārmaiņām Toronto sv. Jāņa draudzē, kur izjucis kristīgās sadzīves gars. Ja mācītāji vien nevarētu saprasties, tā nebūtu pārāk liela nelaime, bet ja arī draudzes locekļi sākuši kildoties — viena laļa nodomājusi atšķelties un dibināt jaunu draudzi — tad tā jau ir bēda, kas sāpina visu sabiedrību. Redzams, ka nesaticības sērga latviešu trimdiniekus piemeklējusi ne tikai laicīgā, bet arī garīgajā dzīvē. Kaut gan Dievs mums visiem ir viens un vēstures uzliktie pienākumi pret tautu visiem vienādi, tomēr zem viena jumta arī dievnamā sadzīvot kristīgā mīlestībā nevaram.

Dalīt draudzi taču nozīmē [illegible] kai to vājināt saimnieciski, [illegible] morāli. Izklausās pat tā, it [illegible] tu radušies latvieši, kuŗiem [illegible] pielūgšana vajadzīga īpaši [illegible] lēta sabiedrība. Otrs, ja jau tagad dievkalpojumu reizēs baznīcas ir pustukšas, tad, draudzei sadaloties, tās būs vēl tukšākas. Arī draudzes nodevas pieaugs, un visvairāk atkal cietīs mums tik nepieciešamā vienprātība.

Bet arī tas nav pareizi, ja sv. Jāņa draudze nodomājusi pirkt sev par 120.000 dol. dievnamu. Šādu milzu summu ieguldūt baznīcas mūros, aiz kuŗiem reizi nedēļā dievvārdus noklausās kāds simts cilvēku — nav tālredzīga rīcība. Mums taču ir tik daudz svarīgu nacionālpolitisku uzdevumu, kuŗu īstenošanai vajadzīgi līdzekļi, piem., skolas, vecie ļaudis, cīņa par dzimtenes atbrīvošanu utt!

Jārēķinās arī ar to, ka draudzes vairs neaugs: vecie aiziet aizsaulē un dzimstība ir katastrofāli zema. Gadiem aizejot, netrūks arī tādu, kuŗi, atteikušies no savas valsts un kristītā vārda, atteiksies arī no latviešu Dieva — pāries svešajās draudzēs. Šādi gadījumi ir zināmi jau tagad. Tāpat latviešu mācītāji noveco, bet jauni klāt nenāk. Tas nozīmē, ka reiz pienāks laiks, kad trūks mācītāju sarukušo draudžu aprūpēšanai: draudzēm būs jālikvidējas vai arī jāapvienojas.

Vai tāpēc jau tūdaļ nevajadzētu padomāt par apvienošanos. Liepājā kādreiz ap 30.000 luterticīgajiem bija tikai divas draudzes un divas baznīcas. Tāpat laukos bija draudzes ar 5 un pat 10.000 locekļiem. Visi sadzīvoja tīri labi un par dalīšanos nedomāja. Un kāpēc Toronto, kur nav pat 5000 luterticīgo, nevarētu būt viena spēcīga draudze? Vienai no mūsu draudzēm puse baznīcas jau pieder, un ja nu vēl otru paturētu īrē, tad pietiktu arī svinamo reižu vajadzībām; tad arī mācītājiem nebūtu jāraizējas par pustukšajiem dievkalpojumiem.

Mūsu Toronto draudžu padomju priekšsēži R. Roze un A. Vanags ir prātīgi un nacionāli orientēti viri, vai draudžu apvienošanas iniciātīvu viņi nevarētu pārņemt savās rokās, lai Latviešu nama celšanas tehniskajai komisijai jau laikus pieteiktu plānā ieprojektēt apvienoto draudžu sanāksmju telpas? Tas būtu Dievam patīkams darbs un latviešu tautai liela dāvana.

J. P., Toronto

Sarīkojumu kalendārs Toronto

27. decembrī Latviešu YMCAs un Lāpas eglītes vakars Centrālās YMCAs telpās.
31. decembrī DV Toronto nodaļas Jaungada sagaidīšana Kolumbus zālē.
7. janvārī gaidu un skautu strēlnieku atceres vakars.

DAUGAVAS VANAGI

ZIEDOJUMI

DV Toronto nodaļā Ziemassvētku akcijas ietvaros ir ienākuši sekojoši ziedojumi:

V. Simanovskis $5; M. Balodis $1; Osv. Breņķis $5; Ž. Kursis $1; A. Užāns $1; K. Blumbergs $1; E. Vilks $10; A. Strazdiņš $10; G. Jēgers $2; J. Silavs $2; J. Zommers $2; P. Uzkalns $5; V. Urtiņš $5; K. Ermanbriks $2; K. Zommers — $2; Z. Zommers $1; K. Trauciņš $2.00; E. Grīnbaums $2; Z. Grīnbaums $1; J. Lēmanis $2; A. Sukse $1; L. Sukse $1; G. Sukse $2; B. Sproģis $1; A. Sproģis $1; E. Kajaks $1; N. Kajaks $1; A. Antmanis $5; M. Grimba $1; A. Bērtiņš $1; K. Jansons $1; J. Atkaukis $1; K. Birzkalns $1; R. Bērziņš $1; A. Ansons $4; O. Dzērvīte $2; DV C 4.31, A. Mittenberga $2.

Kopā ar iepriekšējiem ziedojumiem $2.220.23. Latvisks paldies atsaucīgajiem ziedotājiem un ziedojumu vācējiem.

Ziemassvētku akcijas komiteja

⁂

DV Hamiltonas nodaļā Ziemassvētku palīdzības akcijas ietvaros ienākuši šādi ziedojumi:

(Turpinājums)

Gunārs Auniņš $5; I. Fricbergs $2; V. Šnikvalds $2; E. Bitmanis $2; Ed. Valtenbergs $1; R. Dzelme $1; J. Dzelme $1; J. Rinmanis $1; L. Andersons $1; B. Prikņa $1; T. Janovskis $1; J. Breikšs $2; A. Kairišs $7; E. Beltiņš $2; K. Bekers $1; Ž. Ziemelis $5; P. Brāmanis $1; H. Auzers $2; V. Kalmietis $2; O. Grīnbergs $1; V. Vermers $1; K. Grigālis $2; E. Elms $5; H. Zaķis $2; J. Vītols $1; R. H. Martinaitis $2; O. Bertiss $2; A. Freimanis $2; E. Remkins $1; A. Silkovskis $1; G. Pelude $2; H. Švāns $2; E. Šmits $10.00; J. Eglītis $2; J. Grebežs $2; G. Kiķauka $1; N. Avotiņš $1; J. Upmalis $1; L. Zeltiņš 2; A. Luidmanis 2; H. Vilks $2; M. E. Knauers $1; A. Kalupnieks $3; K. un K. Food un Freezer Plan $6; V. Zilgme $5; E. Kuncāns $3; Treimaņu ģim. $5; Melbārdis ģim. $3; R. Zilgme $2; Zariņu ģim. $3; J. Čipāns $2; J. Gaidulis $1; V. Noviks $2; A. Januška $1; A. Lauks $1; F. Zilgme $3; Z. Zilgme $3; J. Začesta $2; V. Martinaitis $2; E. Baugers $1; V. Lejnieks $1; B. Baiks $1; L. Benksons $1; A. Andrejsons $1; L. Zilgme $3; E. Brīvkalns $2; O. Morusa ģim. $3; T. Tērauds $1; A. Auzers $1; I. Današevics $7; O. Ieviņš $2; P. Ieviņš $1; E. Reinis $2; J. Puriņš $1; E. Svilpis $1; J. Deksnis $1; V. Tuklers $2; B. Belārs $1; A. Lūsis $1; E. Bērziņš $1; E. Veilands $1; V. Jaunzems $1; T. Osis $1; G. Drillis $2; R. Kodis $2; A. Zemītis $1; I. Krēsliņš $2; W. Bruce $1; C. G. Todd $5; L. Dikson $1; Dz. Pūpols $1; A. Rozītis $2; Z. Mazpolis $1; J. W. Vitnejs $1; V. Rebane $1; G. Fērmans $1; V. Sebriņš $1; M. Valdmanis $2; V. Krūmiņš $1.

Ziemassvētku palīdzības akcijā līdz šim saziedots $319.00, bet ziedojumi vēl turpina ienākt. Sirsnīgs paldies atsaucīgajiem ziedotājiem!

⁂

(Turpinājums)

Ziemassvētku kartīšu akcijas ietvaros ziedojuši: R. Roze $1; P. Ozols $1; A. Silenieks $1; J. Bieriņš $1; A. Miezis $1; A. Ritiņš $1; A. Virsnieks $1; M. Kalniņa $2; L. Alberts $1; R. Kaliksons $1; Z. Kurmītis $1; B. Baiks 75c; — A. Kārkliņa $1; K. Deksnis $1; N. Trepša $1; E. Zariņa $1; V. Vecziedīņa $1; A. Jabla $1; E. Pope $1; V. Dumpis $3; N. V. Ritums $1; V. Kalnietis $1; A. Augulis $2; P. Baumanis $1; J. Roņis 1; K. Kopmanis $2; G. Āboliņš $1; A. Siliņš $2; K. Garijāns $1; E. Lejasisaks $2; V. Kalniņš $2; A. Fridenbergs $2; E. Briedis 75c; K. Klibais $2; F. Strazdiņš $1; — J. Blauberga $1; Bīskaps $1; A. Pīpiņš $1; A. Dabars $2; P. Caska $6; A. Lielais $6; E. Rozenfelds $1; Ed. Purgalis $1; A. Putniņš $1; St. Parfinovics $2.75; P. Grīnbergs $1; P. Cakaris $2; O. Meiers $3.00; E. Silavs $1; P. Caune $1; Stiprais 75c; J. Stagitis 75c; K. Mantnieks $1; Mazais Kārlītis $2; B. Ingelevics $1; H. F. Cīrulis $1; O. Krādziņš 75c; E. Sakalavska 75c; R. Čaks $1; E. Zommers $1; A. Rudusāns $1; P. Zautoks $3; T. Penikis 75c; A. Šteinbachs $1; J. Grintāls $1; T. Blumbergs $2; K. L. $2; R. Pētersons $1; K. Rūķis $1; J. Paegle $1; R. Ozols $2; M. Verners $2; M. Zviedris $1; P. Kupcs $1; A. Celdoma $2; J. Roms 75c; O. Grīķis $2; Ž. Pērkons $1; A. Žigurs $2; K. Kalniņš $2; Edv. Polis $1; J. L. Goba $2; A. Kalniņš $2; P. Selga $1; P. Siliņš $2; Al. Klinklavs 1; Edg. Broders $2; A. Bambers $2; L. Rudzīte $2; K. Bikše $1; E. Tiltiņš $1; V. V. Kalniņš $2; A. Matisons $1; nesalasāms $1; A. Smidrovskis $1; Z. Andersons $1; E. Ķīvītis $2; J. Mikelsons $1; V. Balgals $2.

KANADĀ

TORONTO

● TLB Sestdienas skolas eglītes dedzināšana notiks 1. janvārī, pl. 3.30 pp. sv. Andreja baznīcas zālē. Būs skolēnu priekšnesumi, Ziemassvētku vecītis un dažādi pārsteigumi. Visi bērnu vecāki un arī tie bērni, kas skolu neapmeklē, laipni aicināti.

● Otrdien, 27. decembrī, Latviešu YMCA ar jaunatnes pulciņu Lāpa rīko kopīgu eglītes vakaru. Rīkotāji aicina piedalīties arī pārējo latviešu jaunatni un sporta saimi. Sarīkojums notiks glītajā Centrālās YMCA's zālē. Par programmu šogad gādību uzņēmusies Lāpa. Svētbrīdi vadīs Latviešu YMCA's biedrs un dibinātājs mācītājs A. Lūsis. Vakarā jāņem līdzi groziņi. Notiks arī pašapdāvināšanās. Pēc priekšnesumiem deja un rotaļas. Sākums precīzi plkst. 7.30 vakarā. Rīkotāji atgādina, ka vakarā alkoholiski dzērieni aizliegti.

● Toronto latviešu katoļu draudzes bērnu ēglītes vakars notiks 26. decembrī, pl. 4-os p. p. sv. Miķeļa katedrāles draudzes zālē (Bond un Shuter ielu krst.) Visi Toronto un apkārtnes latviešu katoļu bērni mīļi aicināti uz šo vakaru, jo Ziemassvētku vecītis ikvienu grib redzēt un apdāvināt.

Būs arī bērnu priekšnesumi, pēc tam sekos rotaļas.

● LKKCK centrālās valdes sēdē valdes locekļi pārrunāja vairākus aktuālus jautājumus, kas skar arī latviešu sabiedrību vispār.

Sakarā ar pēdējiem starptautiskiem notikumiem centrālā valde uzņēmusi sakarus ar citu tautību organizācijām par cīņu Latvijas atbrīvošanai. Tāpat arī ievadītas sarunas ar citu tautību organizācijām par jauniebraucējiem labvēlīgu likumu pieņemšanu un pastāvošo likumu grozīšanu Kanadas parlamentā, sevišķi uzsverot likumu par vecuma pabalsta piešķiršanu, lai jauniebraucējiem nebūtu jāgaida 20 gadi.

LKKCK vienības ir vākušas ziedojumus trūkumcietējiem Eiropā, un saziedotās summas nosūtītas sadalei V. E. bīskapam B. Sloskānam Beļģijā un prāvestam R. Mutulim Vācijā. Atsevišķas vienības ir sūtījušas arī „Care" saiņus uz Vāciju. Galīgu pārskatu par Ziemassvētku dāvanām trūkumcietējiem Vācijā varēs gan sniegt tikai pēc svētkiem, kad būs saņemtas ziņas no visām vienībām. Sēdē pieķīra 10 dol pabalstu Augustdorfas gimnazijas audzēknim E. Kroičim, atklātu atstājot jautājumu par Kroiča atbalstīšanu arī nākotnē.

Centrālā valde uzaicināja visas vienības dzīvi un aktīvi atbalstīt studējošos, cenšoties iegūt līdzekļus šim mērķim.

Vājas veselības dēļ no amata atteicies Londonas vienības pr-ks V. Pakulis. Viņa vietā ievēlēts S. Lācis.

Sakarā ar Maskavas garīdznieku apciemojumu Kanadā un viņu apgalvojumiem par baznīcas un ticības brīvību Padomju Savienībā, valde lūdza pr-di J. Niedru referēt kanadiešu sabiedrībai, apgaismojot baznīcas patieso stāvokli komūnistiskajā Krievijā ar piemēriem no Baltijas valstīm. Priekšlasījumu atbalstīs kanadiešu katoļu baznīca, sniedzot informāciju kanadiešu presē. J. Niedra jau sazinājies ar attiecīgām personām un organizācijām igauņu un lietuviešu starpā, lai iegūtu materiālus savam priekšlasījumam.

Lai sniegtu interesentiem vispārēju pārskatu par LKKCK darbību pagājušajā pusgadā, centrālā valde nolēma izdot apkārtrakstu ar plašāku informāciju par pēdējos sešos mēnešos paveikto darbu.

● TLB gada pilnsapulce notiks 15. janvārī, plkst. 3-os p. p. 198 Osler ielā. Piedalīties varēs tikai tie biedri, kas būs nokārtojuši biedru naudu par 1955. gadu.

● TLB 31. decembrī, pl. 8-os vakarā, 198 Oslera ielā rīko Jaungada sagaidīšanu biedriem un lūgtiem viesiem. Pieteikties līdz 27. decembrim pie A. Rubļa, tālr. BE-3-4201.

● Bijušais LNAK biroja vadītājs V. Kaļiņš iesniedzis tiesā prasību 590 dolaru apmērā pret vairākiem bijušiem un esošiem LNAK darbiniekiem: valdes pr-di A. Svenni, kasieri K. Priedīti, bijušo valdes pr-di J. Žīguru un A. T. Dreimani, viņa nenokārtotās algas lietās. Kā paskaidro LNAK valde, nav īsti skaidrs, vai sūdzība vērsta pret padomes pr-di A. Dreimani vai bijušo valdes locekli T. Dreimani.

V. Kaļiņa kādreizējā algas prasība pret apvienību bija par $1.000, bet pa šo laiku daļa no šīs summas nomaksāta.

HAMILTONĀ

● Hamiltonā novembra mēnesī tika atvērts lielākais tirdzniecības centrs Kanadā. Tas atrodas bij. Džokeja kluba lielajā laukumā Barton ielas austrumu daļā starp Otavas un Kenilvorsa ielām. Jaunajā tirdzniecības centrā jau vairāk kā gadu darbojas lielais Simpson-Sīer's universālveikals, kur var iegādāties visu, ko vien sirds vēlas. Šai pašā centrā šinī rudenī tika atvērts grandiozs Dominion pārtikas preču nams, bet Loblavs patlaban tādu šeit cel. 18. novembrī atvērti 68 jauni veikali ar visdažādākām precēm, un patlaban tādu pašu skaitu veikalu vēl beidz celt. Lielākā daļa šo veikalu ir lielo tirdzniecības namu nodaļas, kuŗu galvenie veikali ir pilsētas centrā, kā Kents apavi, Mindena zeltlietas, Kresges veikals, banku nodaļas, Niagara Loans un citi. Tirdzniecības centrs ir tik liels un plašs, ka pašam savs „vilciens," kas pārvadā pircējus no viena gala uz otru. Ir gādāts arī par pircēju pievilkšanu visdažādākiem līdzekļiem. Viens no tādiem ir lielais spēļu laukums un telpas, kur bērni var atrast visdažākās nodarbības, kā arī laukums 15.000 mašīnu noparkošanai. Liekas neticami, taču piektdien, kad braucu šim centram garām, laukums bija mašīnu pilns.

Jaunajā tirdzniecības centrā preces nedaudz dārgākas, bet, šķiet, labākas kvalitātes un, domājams, centram garām, laukums bija mašīnu pilns.

● Hamiltonas galvenajā slimnīcā ar lauztu kāju ārstējas DV nod. biedrs Alfrēds Skroderēns. Nelaimes gadījums noticis atceļā no darba. Viņam nāksies slimnīcā pavadīt ilgāku laiku. Tai pašā slimnīcā policijas apsardzībā veselību atgūst 17 g. v. Atis Tērauds, kas, pie aizturēšanas ielaušanās vietā, iešāvis sev lodi krūtīs. Minēto notikumu plaši aprakstīja kanadiešu laikraksti.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus salsīhāt.

Neiklietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai inicīāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

TRIMDA SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

TRIMDAS PARTIZĀNI UN TROJAS ZIRGS RĪGĀ

Pēdējā latviešu Pen kluba sanāksmē Ņujorkā literātūrvēsturnieks J. Bičolis teica, ka reiz pienāks diena, kad latviešu autori trimdā eksportēs savus gara darbus uz komūnistu okupēto Latviju.

Pāvils Klāns raksta, ka šī Bičoļa iedoma katrā ziņā lido desmit gadus pa priekšu sabiedriskajai domai, kas esot kļuvusi ievērojama ar ideju nabadzību.

Norādot uz komūnistu ilgus gadus ignorēto K. Skalbes, J. Graubiņa un Jāņa Medņa piemēru, kas tagad Latvijā sāk atkal atgūt savus vārdus, Pāvils Klāns jautā, vai mums varētu būt kas iebilstams, ja kāds no mūsu trimdas mākslinieku darbiem iegūtu Maskavas akceptu? Tautas gara dzīve, saka Klāns, ir nedalāma un mēs nedrīkstam nonākt pozicijā, kad jāsit pie krūts un jāsaka — tas ir mūsu, tas nav jūsu: neviens mūs neuzklausīs, bet pašu brēcieni pašu mājās vien neko negrozīs.

Un Pāvils Klāns jautā: „Kas atliek? Trojas zirgs, ar ko iejāt Rīgā? Tāds ir jautājums, kas prasa atbildi."

Latvija ir krustceļu zeme. Mūsu tauta bieži stāvējusi vēstures krustceļos. Un vienmēr tā pratusi izšķirties par pareizo ceļu — un tauta ir pastāvējusi vislielākajās nelaimēs.

Arī tagad trimdinieki pienākuši pie liktenīga krustceļa, kad jāsāk jauns ceļš, bet kurš? Pirmās ceļa zīmes atkal, kā vienmēr agrāk, rāda mūsu gara darbinieki. Trimdiniek, apstājies un labi ieklausies tajās.

11 g. trimdā esam gaidījuši uz pasaules taisno tiesu, bet nestaisnība Latvijai kļūst arvien lielāka. Mūsu politiskā darbošanās bijusi — lūgt, brīdināt, pārliecināt, — bet mūsu dzimtene iegrimst dziļāki trimdas pamalē.

Pāvils Klāns met gaisos jaunu kaujas raķeti cīņai par Latviju — Trojas zirgs, ar ko iejāt Rīgā! Tas nav lūgums palīdzēt dot taisnu tiesas spriedumu; tās nav tikai cerības, kas gaida, neko nedarīdamas. Tā ir atgriešanās pie pašiem, sava spēka, savas apņēmības, rīcības. Un tas ir mūsu jaunais krustceļš — īsākais un drošākais uz brīvību un Rīgu!

Vispirms mums uz visiem laikiem jāatbrīvojas no domas, ka Latvija var kļūt brīva tikai ar lielo valstu apžēlošanos par nabaga cietēju tautu. Tas ir pareizi tad, ja paši atzīstam, ka neko vairs nespējam vai negribam. Vai ir jau tik tālu ar mūsu cīņu, ka sabiedriskā doma kļuvusi ievērojama ar ideju nabadzību? Vai mūsu drosmīgākās idejas nosodītas par „mākoņu stūmējām?"

Vai mūsu politiķi un sabiedriskie darbinieki peld pa notikumu straumi kā ledus gabali upē? 11 gadus esam bijuši tādi ledus gabali; daudzi ir sabiruši, pazuduši, milzīgajā ūdens masā - lielajā pasaulē.

Bet latviešu trimdinieki var būt paši notikumu un straumes virzītāji. Vai esam mēģinājuši to darīt? Kā un kur? Mums nav bijis laika, jo visu laiku esam teikuši sev, ka mēs paši Latviju vairs nespējam atbrīvot. Bet citi to negrib darīt mūsu vietā.

Kas izraisīja Pirmo pasaules karu? Amerikānis Klarenss Streits savā grāmatā Brīvība pati pret sevi raksta, ka 2. pasaules karu pa daļai izraisīja Baltijas valstu problēma lielo valstu slepenajās sarunās 1939. gadā. Vai Trešo pasaules karš izraisāms tikai Padomju Savienībai vai ASV? Vai nav vairs citu, mazāku, jau pavisam mazu, bet fanātisku spēku, kas groza koeksistences vai aizturēšanas politiku?

Latvijā ir vēl mežos un namos partizāni. Tagad trimdā atskanējis sauciens — būsim partizāni par Latviju! Cik daudz ideju un iespējamību ietver šis vārds! Izdomāsim to, darīsim jaunus darbus tēvu zemei. Tam tagad līdzi nāk Pāvila Klāna jauns cīņas sauciens — Trojas zirgs, ar ko iejāt Rīgā. Izdomāsim arī šīs iespējamības ne tikai latviešu kultūrā un mākslā, bet arī politikā.

Un jūs pārsteigumā redzēsit, ka zudusi trimdas pelēcība, apnikums, visu teikto vārdu atkārtošanās. Mums priekšā jauns ceļš.

Saturns

KAS NOTIEK KLB?

Kā zināms, Komiteja Latvijas brīvībai, kur noteikšana atrodas vienas grupas rokās, nobīdīja pie malas vienu no mūsu spējīgākiem diplomātiem — Dr. V. Māsēnu, un viņa vietā par priekšsēdi izraudzīja A. Klīvi. Šāds solis, protams, nevar atrast atbalstu latviešu sabiedrībā, un tam ir grūti atrast izskaidrojumu. KLB ir organizācija, no kuras mēs sagaidām aktīvu darbu Latvijas labā. Kas attiecas uz komitejas personālo sastāvu, tad tā izraudzīšanā vajadzētu vadīties tikai no lietderības viedokļa un atmest visas personiskās un partiju intereses.

Kā dzirdams, tad KLB kļūmīgais solis nav atradis atbalstu arī amerikāņu iestādēs, un priekšsēža maiņa līdz šim vēl nav apstiprināta.

KLB personālais sastāvs ir šāds: V. Māsēns, A. Klīve, A. Blodnieks, A. Bērziņš un O. Rancāns. Sestais loceklis — V. Hāzners vēl atrodas Vācijā un sagaidāms, ka tas drīzumā iecelos ASV. Vēl paliek brīvā septītā locekļa vieta, kuru, cik paredzams, ieņems kāds sociāldemokrāts.

Argus

PADOMIJA UN SOCIĀLISMS

Sarkanā Krievija nav sociālistiska valsts

Vēl nesen pasaules presi pāršalca ziņa par Molotova pašnosodīšanos par savu kļūmi Vissavienības Augstākās padomes 1955. gada sesijā. Šis vecais boļševisma cīnītājs kādā savā ārējai pasaulei jau sen aizmirstā runā esot apgalvojis, ka Padomju Savienība vēl tikai atrodas ceļā uz sociālismu, kamēr Chruščevs laikam domā, ka sociālisms jau ir sasniegts. Un tā kā saskaņā ar komūnistu vislabākajām tradicijām taisnība ir tam, kam vara, tad arī Molotovam bija jāatzīst, ka sociālisms jau ir sasniegts un Krievija atrodas ceļā uz komūnismu. Šinī sakarā interesanti paanalizēt Padomju Savienības tā saucamo „sociālisma" struktūru. Visi sarkanie dižvīri un visa viņu propagandas mašīnērija vienā balsī apgalvo, ka Padomju Krievija esot sociālistiska valsts.

Kas tad īsti ir sociālisms? Šinī jautājumā dažādu sociālisma novirzienu paustās domas dalās, tāpēc pieskarsimies tikai tiem aspektiem sociālisma ideoloģijā, par kuriem visi sociālisti, ieskaitot arī marksistus, ir vairāk vai mazāk vienādās domās.

Visi sociālisma novirzieni atzīst, ka sociālistiskai sabiedrībai jābūt bezšķiru, demokratiskai un internacionālai.

Bezšķiru sabiedrībā privāta īpašuma tiesības nevar pastāvēt, jo materiālā diferenrēšanās nozīmē jau nevienādību pilsoņu, kaut vai tīri ārējās, attieksmēs. Saskaņā ar boļševiku paustiem uzskatiem cilvēku privātīpašuma tiesību iznīcināšana jau nozīmē bezšķiru sabiedrības radīšanu. Boļševiki savas asiņainās revolūcijas laikā atcēla privātīpašuma tiesības un iznīcināja augstākās sabiedrības kārtas ar vienkāršu to locekļu izkaušanu. Rezultātā Padomju Savienības sabiedrībai vajadzētu būt bezšķiru. Bet īstenībā ir pavisam citāda. Privātīpšuma tiesību vietā ir stājies valsts īpašuma tiesību veids. Visi ražošanas rīki pieder valstij. Valsts plānotājs nosaka, ko ražot, cik ražot un kā preces sadalīt. Valsts kasē arī paliek ražošanas procesa virspeļņa, ar kuras lielumu parasti nosaka ražotāja ekspluatācijas intensitāti. Ne strādniekam rūpniecībā, ne zemniekam lauksaimniecībā nav ne mazākās teikšanas valsts saimnieciskās dzīves veidošanā. Viņi saņem rīkojumus un „kunga" vagari skatās, lai šie rīkojumi tiktu pildīti.

Dabiski, kur ir daudz vergu, tur jābūt arī kungiem. Tādu Padomju Savienībā netrūkst. Tā ir vesela jaunradītā sabiedriskā šķira, kas stājusies bijušās cariskās aristokratijas vietā. Šī kārta ir valsts ierēdņi. Valsts ierēdnis Krievijā ir politiska figūra. Viņš ir valsts saimniecības plānotājs un pavēļu devējs. Viņš ir sarkanā režīma visstingrākais balsts. Ja padomju ierēdņi kādā jaukā dienā atteiktos strādāt, sarkanās paradīzes iekārta sabruktu. Arī šis ierēdņu kārtas locekļi savās tiesībās nav vienādi. Visprivilēģētākais cilvēks padomijā ir komūnistu partijas biedrs, tas viņš ir visur, sākot ar kolchozu un fabriku un beidzot ar valdību. Pašreizējā Vissavienības Augstākajā padomē ir 74% ierēdņu un tikai 26% zemnieku, strādnieku un citu profesiju. Komūnistu partijas biedri tagad ir cara laika lielkņazu, kņazu un muižnieku vietā.

Pāreja no vienas kārtas otrā padomijā nav nemaz tik vienkārša lieta. Lai no zemnieka kļūtu par fabrikas strādnieku, ir nepieciešama valsts piekrišana. Vēl grūtāk ir kļūt par ierēdni un it sevišķi par privilēģētu ierēdni — komūnistu partijas biedru. Statistika par tautas ienākumu sadali Krievijā ir valsts noslēpums, par ko mēs nekā nezinām. Tomēr ar L. Trocka palīdzību ir izdevies noskaidrot, ka 1939. gadā 11% no iedzīvotāju skaita saņēmuši 50 % no tautas ienākumiem. Kamēr tanī pašā laikā Savienotās Valstīs 10% no iedzīvotājiem saņēmuši 35% no valsts ienākumiem.

Krievijas valsts ir radīta un pastāv tikai nedaudzu cilvēku labā. Komūnistu partija stāv ārpus konstitūcijas un likuma. Partijas rīcību neviens nedrīkst kritizēt vai kontrolēt. Partija plāno un vada ražošanu un partija sadala valsts ienākumus pēc sava prāta. Partija lieto, kontrolē, ievāc un izdala ienākumus no valsts kapitāla. Tātad viss kapitāls, ieskaitot visu ražošanas sistēmu, pieder partijai. Tā kā augstāko administrātīvo aparātu veido tikai partijas biedri, tad arī pati valsts pieder partijai. Pati partija arī nav nekāda vienveida masa, kur visiem būtu vienādas tiesības. Arī šeit lēmēji ir nedaudzi, pārējie ir tikai rīkojumu pildītāji. **Tā pašreizējā Krievijā valda oligarchija šī vārda klasiskajā nozīmē. Strādnieku komitejām fabrikās un kolchozos ir tikai teatrāla nozīme. Strādniekam nepieder nekas, oligarchiem pieder viss.** Pavēles nāk no augšas, strādnieku un zemnieku masas ir rīkojumu pildītājas. Te ir tas totālitārisma princips, kas iznīcina katru sociālisma jēgu un ir pretrunā sociālisma pamatprincipiem.

Par demokratiju Padomju Savienībā ir lieki runāt. Demokratiska brīvība var būt tikai tur, kur ir personas, vārda un sirdsapziņas brīvība. Demokratija ekonomiskā laukā nozīmē pašiniciātīvu. Krievijā tā ir upurēta valsts plānam. Demokratija politikā nozīmē legālizētu opozicijas partiju darbību, savienotu ar preses brīvību. Padomijā tādu nav. Sirdsapziņas brīvība iznīcināta ar vienas ideoloģijas uzspiešanu masām un ar pārējo ideoloģiju nesaudzīgu vajāšanu. Tātad demokratijas Padomju Savienībā nav.

Vai Padomju sociālisms ir internacionāls? Uz šo jautājumu jāatbild ar noteiktu nē. Padomju boļševisms gan ir pieņēmis tīri krievisko mesiānisma principu ar Maskavu kā trešo Romu, kamēr pasaules strādnieku solidāritāte sociālisma izpratnē pastāv tikai uz papīra. Tā Kremļa dzelžainā dūre valda satelitu valstis. Sarkanie valdnieki arī vairs netic marksistiskās dialektikas pamatprincipiem, ka kapitālistiskās iekārtas sabrukums neizbēgams un sociālisms iestāsies tīri dialektiskā kārtā. Sarkanā vara lietoja armijas un tankus, lai panāktu politiskās iekārtas maiņu Ķīnā, Indoķīnā un Korejā. Komūnistu iespaids brīvajā pasaulē neapšaubāmi sācis mazināties tā iemesla dēļ, ka Krievijas boļševisms ārzemēs pieņēmis Hitlera piektās kolonnas raksturu, strādājot par labu tikai Maskavai. Un ārzemju komūnistiem pieder tas nepateicīgais uzdevums apzinīgi vai neapzinīgi veicināt un aizstāvēt Krievijas nacionālās intereses visas pasaules mērogā. Kamēr tā sauktā „strādnieku tēvzeme", noslēgusies no ārpasaules, tur trūkumā dzīvojošās masas savās dzelžainajās skavās.

Beidzot jāsaka, ka Padomju Savienības sociālā struktūra nav bezšķiru, nav demokratiska un nav arī internacionāla parastajā sociālisma izpratnē. Tāpēc arī Padomju Savienība nav sociālistiska valsts.

T. Puisāns

A. Tūters ieguvis prakses tiesības

Šā gada pēdējā sesijā universitātes pārbaudījumus izturējis latviešu ārsts Ādolfs Tūters un ieguvis ārsta licenci Kanadā.

A. Tūtera kabinets atradīsies Toronto 603 Shelbourne ielā pie Bloor ielas. A. Tūters savu privātpraksi kā iekšķīgo slimību ārsts uzsāks tūlīt pēc Jaungada; pieņemšanas stundas paredzētas ik dienas, izņemot svētdienas, no pl. 10 līdz 2 priekšpusdienās, bet pēcpusdienās no plkst. 5 līdz 8. Reizē ar to A. Tūters pārtrauc darbu slimnīcā, kur tas pēdējā laikā īpaši papildinājies sirds un asinsvadu slimībās. A. Tūters, kā to praktizē Kanadas ārsti, sadarbosies ar attiecīgo slimību speciālistiem: ginekoloģijā un dzemdniecībā ar Wellesley slimnīcas dzemdniecības nodaļas vadītāju ārstu Dr. Dafoe, ausu, deguna un kakla slimībās, ar Dr. Kahne, smagākās operācijās ar Dr. Laird Western slimnīcā u. c.

A. Tūters atskatās uz garu un bagātu ārsta praksi Latvijā un Vācijā. Viņa galvenā interese savā laikā bija veltīta plaušu un sirds slimībām. A. Tūters studijas sācis Tērbatas universitātē, bet Pirmais pasaules karš sākto darbu pārtrauca. Atbrīvošanas cīņās A. Tūters — Ventpils pulkā —piedalījies Latgales atkarošanā.

Pēc 1. pasaules kara atjaunojis medicīnas studijas Latvijas universitātē, šai laikā strādājis pie prof. Klimenko iekšķīgo slimību klīnikā. Universitāti A. Tūters beidzis 1927. gadā un ārsta gaitas uzsācis kā Siguldas kājnieku pulka ārsts Alūksnē. Sakarā ar šo darbu A. Tūters apbalvots ar Trīszvaigžņu ordeni. Vēlāk viņš pārgājis uz privātpraksi Alūksnē. Vācu okupācijas laikā strādājis Biķernieku tuberkulozes sanatorijā. Vēlāk A. Tūteram uzdots noorganizēt un vadīt Valkas apriņķa tuberkulozes Centrālo aizgādvietu. Pēc Alūksnes evakuēšanas A. Tūters strādājis Latviešu policijas slimnīcā Rīgā un kopā ar to 1944. gada oktobrī atstājis dzimteni. Vācijā Libekā strādā pie pazīstamā allergista prof. Hansena. Vēlāk, kad Libekā sāk darboties latviešu slimnīca, Tūteru aicina tur vadīt iekšķīgo slimību nodaļu, kur viņš kopā ar Dr. med. Pakalnu strādā līdz izceļošanai uz Kanadu. A. Tūters tūlīt saistās darbā Toronto General Hospital, vēlāk strādā Ošavas General Hospital, kurā nokalpoja arī obligāto interna laiku.

A. Tūters sarunā ar mūsu līdzstrādnieku uzsver, ka kanadiešu ārsti arvien bijuši sirsnīgi kollēgas, kas jaunatnācējam visur centušies nolīdzināt ceļu.

A. Tūters ir studentu biedrības Atauga vecbiedrs.

Ž. Z

KAŖA INVALIDI TRIMDĀ TURPINĀS LATVIJAS KAŖA INVALIDU S-BAS TRADICIJAS

Sakarā ar Latviešu kaŗa invalidu apvienības valdes priekšēža — Bruņinieku krusta kavaliera R. Ancāna izceļošanu uz ASV, LKIA valde un revizijas komisijas kopsēde notika 3. decembrī Lezumā pie Brēmenes. Sēdē piedalījās R. Ancāns, valdes locekļi P. Začs, K. Stamers, M. Rubenis, rev. komisijas priekšsēdis M. Nelsons un Oldenburgas nodaļas Aizšautie Vanagi valdes prdis J. Logins.

Sēdes ievadījumā valdes priekšsēdis R. Ancāns atzīmēja, ka par apvienības darbu invalidos ir liela interese — invalidi to novērtē atzinīgi. R. Ancāns atkārtoti uzsvēra jau 3. septembra kopsēdē teikto: „Vēršoties pret invalidu organizāciju, ir pārkāpti daudzi demokratiski principi".

Latviešu kaŗa invalidu apvienība ir pašu invalidu lieta. Invalidu saba bija Latvijā un tāda var būt arī trimdā. Nevietā ir nepamatotie pārmetumi, kas vērsti pret LKIA un tās vadību — lieki ir rakstīt par godkāri, atriebību un līdzīgiem motīviem, jo tādu nav!

Latviešu kaŗa invalidu apvienībai pirmā vietā ir doma par labu morālo un materiālo aprūpi visiem invalidiem — tas prasīs pūles un laiku, bet nav šaubu, ka reiz to panāksim. Visu panākumu pamatā ir godīgs un centīgs darbs," savas runas noslēgumā teica valdes priekšēdis R. Ancāns.

Sekoja valdes locekļu ziņojumi, kas liecināja par paveikto darbu. Oktobrī no gūsta atgriezies bij. 19. divīzijas komandieris ģenerālleitnants H. Štrekenbachs, kurš tagad dzīvo Hamburgā. LKIA valdes uzdevumā viņu apmeklējis sekretārs K. Štāmers un kasieris M. Rubenis, pasniedzot apvienības veltes. Dažas dienas vēlāk ģen. Štrekenbachs ar pretvizīti ieradies pie priekšs. 1. vietn. P. Zača un lūdzis nodot sveicienus apvienības biedriem, sevišķi bij. 19. divīzijas karavīriem. 30. oktobrī Hamburgā notika Šlēzvig - Holšteinas, Hamburgas apgabala komiteju priekšsēžu sanāksme, kur piedalījies arī P. Začs un K. Štāmers. Sanāksmē nolemts atzīt LKIK dibināšanas nepieciešamību un ar to sadarboties. R. Ancāns runājis svinīgos aktos 11. novembrī Memingenā, vietējās LKIA nodaļas sarīkojumā, un 19. novembrī Minchenē. Tāpat labi izdevušos Mārtiņu vakaru un 11. novembra aktu ar koncertu sarīkojuši Oldenburgas nod. „Aizšautie Vanagi." Hamburgā 11. nov. akta sarīkošanā, kopīgi ar DV nodaļu, piedalījusies LKIA kopa.

Valdei izdevies iegūt Latvijas kaŗa invalidu savienības krūšu nozīmi un zīmoga metu, tāpēc nolēma izgatavot tādu pašu krūšu nozīmi un zīmogu, kādi bija LKIS, un papildināt statūtus, paredzot arī karogu. Valde pārrunāja aprūpes un ziedojumu vākšanas jautājumus. Ziedojumu vākšanas saraksti izsūtīti uz visām brīvajām zemēm un ziedojumi ienāk ik dienas. Liela vērība piešķirta morālās aprūpes darbam. Apstiprināja Neištates un Hamburgas kopu pārstāvju lūgumus atļaut dibināt nodaļas. Starplaikā notikušas 2 prezidija sēdes, kad uzņemti arī jauni biedri — šajā sēdē 35 kaŗa invalidi. Nolēma izstrādāt vēlēšanu instrukciju, jo 1956. g. maijā notiks LKIA valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas. Invalidi diezgan bieži valdei lūdz padomu renšu lietās, jautājumu kārtošanu uzdeva P. Začam un V. Šulcam. Starp citu vēl pārrunāja turpmāko darbību. Pretēji dažādām baumām un aicinājumiem, arī turpmāk R. Ancāns paliek valdes priekšsēdis.

Sēdes nobeigumā P. Začs valdes priekšsēdim pasniedza apvienības velti — kabatas portfeli ar ierakstu, pateicoties par līdzšinējo sadarbību, vienprātību un novēlot labākās sekmes kā personīgi, tā apvienības darbā.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ROČESTRA

● Latviešu daiļamatniecības izstrādājumu un etnogarfisko rakstu skati slēdza 5. decembrī un to apmeklējuši ap 1200 interesentu. Amerikāņi izrādīja lielu interesi par visiem eksponātiem, un mūzeja vadība izteicās atzinīgi par izstādes dažādību un bagātību, kādu nākas redzēt reti. No Kanadas ar saviem darbiem piedalījās koktēln. H. Mercs un L. Lūse, no Sirakūzām eksponātus skatei deva Belte, Sakne, Smudze, Priedīte, Saulītis, Siliņš un Šmits. Tāpat bija izstādīti Vācijā dzīv. daiļamatnieka A. Brūniņa darinātie šķīvji. Skati bagātīgi papildināja Ročesteras tautiešu darbi. Visiem dalībniekiem un skates sekmētājiem dāmu komitejas valde izsaka latvisku paldies.

● Organizāciju apvienotās rīcības komitejas eglītes vakars visiem Ročestras tautiešiem notika sestdien, 17. decembrī, plkst. 17.30 sv. Pāvila baznīcas apakšējā zālē. Mācītāja T. Ziraka svētruna, jaunatnes un bērnu priekšnesumi. Ieradās arī Ziemassvētku vecītis.

● Ročestras latviešu jaunatnes kopa šinīs dienās izdarīja Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akciju, savācot 66 dolarus, kas nosūtīti latviešu ģimnazijai Augustdorfā. Visiem atsaucīgiem ziedotājiem sirsnīgs paldies.

● No Ročestrā dzīvojošiem 200 tautiešiem 21 jau pieņēmis ASV pavalstniecību. Bez tam vairākas ģimenes kārto šo jautājumu un tuvākā laikā pavalstnieku skaits vēl pieaugs.

As.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Sestdien, 10. decembrī Grand Rapidu latviešu kolonijā viesojās un deva koncertu bass J. Niedra no Kanadas un P. Lielzuika no Kalamazū, pie klavierēm bija Valdis Treimanis, Koncertu ievadīja abi dziedoņi ar tautas dziesmu „Es karai aiziedams", kam sekoja mūsu un citu tautu labāko komponistu darbi. Mākslinieki guva daudz atzinības ziedu un aplausu, Žēl, ka koncertā bija ieradušies tikai apmēram pussimts klausītāju.

● Latvijas Karaskolu beigušo virsnieku apvienības biedri š. g. 10. decembra vakarā bija pulcējušies Latviešu biedrības telpās, lai atzīmētu skolas gada svētkus, kuri pagāja 1. decembrī. Līdz ar to bijušie virsnieki atzīmēja Latviešu leģiona Ziemassvētku kauju atceri Kurzemē. Vakaru ar uzruņu atklāja kopas priekšsēdis J. Puravs, pēc kam A. Šūpulnieks referēja par latviešu karavīru varonīgajām cīņām 1943. g. Ziemassvētkos, pasvītrojot arī latviešu veco strēlnieku izcilāko kauju nozīmi. Savu stāstījumu referents papildināja ar attiecīgām schēmām. Lai dotu iespēju šo referātu noklausīties plašākai sabiedrībai, tika aicinātas organizācijas, galvenokārt vietējo latviešu jaunatnes organizāciju dalībnieki.

● Latviešu katoļu draudzes garīgo aprūpi Grand Rapidos vada prāvests St. Matīss, un dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 8 no rīta dievnamā, kuru draudze iepirka pirms kāda laika. Baznīcu līdz šim vēl izmanto arī tās bijušie īpašnieki. Pēc pāris mēnešiem, kad latvieši to pārņems pilnīgi savā rīcībā, notiks svinīgs dievkalpojums un plašākas svinības. Katoļu draudzes Ziemassvētku eglīte un sarīkojums būs 1956. g. 7. janvārī.

● Vienības draudzē uzsāktas iesvētīšanas mācības; tajās piedalās: Biruta Doniņa, Paulis Lazda, Silvija Zirnīte, Lilita Unglenieka, Irēne Unglenieka, Ģertrūde Magone, Gunārs Brandts, Jānis Andersons, Ausma Stagara un Uldis Meiers. Iesvētīšana paredzēta nākošā gada vasarā.

● Decembra mēneša otrā pusē notiks sekojoši Ziemassvētku sarīkojumi: 25. dec. korporāciju kopas eglītes vakars un 26. dec. skautu un gaidu kopīgs Ziemassvētku sarīkojums Latviešu b-bas telpās.

V. Z.

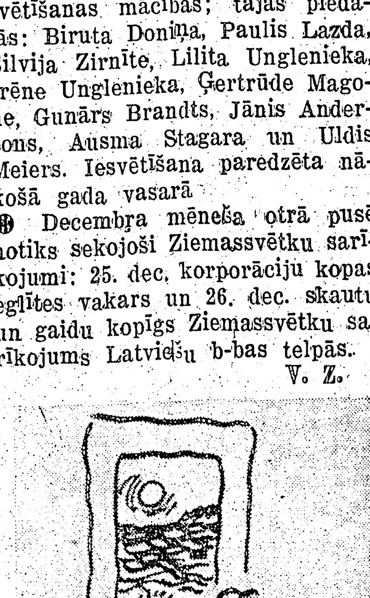

— Vai jūs patiešām esat dzirdējis jaunās valodas, kas iet par mani, un vēl sēžat blakus?
— Taisni tāpēc es sēžu jums blakus.

V. Kalns.

PIEZĪMES LAPU MALĀ

Noziedznieki sacenšas. Chruščevs un Maļenkovs (9)

Tas, ko zinām par Chruščeva un Maļenkova dzīves gājumiem, ir tik trūcīgs, ka, droši vien, nekad nebūs iespējams rakstīt šo vīru biografijas un tie atstās par sevi tikai spokainas leģendas. Abi pieder pie boļševisma paša izaudzinātās jaunās maiņas, abi virzījās uz augšu varas pakāpienos bargajā Staļina laikā, kad asiņainajam „tautu tēvam" blakus neļāva parādīties nevienai citai skaidri zīmētai sejai. Tās visas pavīd un zūd sarkanā puskrēslā, un tā paliek neredzams, cik dziļi asinīs brien Staļina audzēkņu kājas. Vēlāk varēs likties, ka asinīs gremdēts tikai Staļina tērauds un ka viņa palīgi staigājuši sausām kājām tam pakaļ. Taču kaut kas tomēr ir zināms un šis tas arī uzminams.

Tikai Chruščevam laimējās proletāriski piedzimt.

Chruščevs ir par 8 gadiem vecāks (dz. 1894. g.) par Maļenkovu (dz. 1902. g.), bet Maļenkovs sāka jaunāks savas partijas gaitas, un tā abiem reiz iznāca varas kāpnēs satikties. Abiem ir ukraiņu asinis. Chruščeva tēvs bija krievu raktuvju strādnieks, bet māte ukrainiete; Maļenkova tēvs, kā domā, cēlies no Ukrainas kazākiem un dēla dzimšanas laikā bijis virsnieks vai apakšvirsnieks kādā Urālu garnizonā. Boļševiku iekārtā, zināms, tautība nav svarīga, gan t. s. „proletāriskā izcelšanās". Proletāriski piedzimt laimējās no abiem tikai Chruščevam.

Boļševiku partijā abi taisa karjēru

Kad pienāca revolūcija, Chruščevs bija 23 gadus vecs, Maļenkovs tikai piecpadsmitgadnieks. Gadu vēlāk — 1918. g. — Chruščevs, 24 g. vecs, iestājās boļševiku partijā, bet ap 1919./20. g mīju to pašu izdarīja Maļenkovs, toreiz tikko 18 g. vecs. Chruščevs pēc pilsoņu kaŗa atgriezās sava tēva arodā — strādāja raktuvēs, pašmācībā tomēr cītīgi apgūdams partijas darbiniekam vajadzīgās zināšanas. Maļenkovs turpretī palika ilgāk armijas daļā, kam līdz 1924. gadam bija jācīnās ar t. s. basmačiem Rietumāzijā. Basmači bija revolūcijas pieviltie zemnieki un strādnieki, kas organizēti mēģināja cīnīties pret boļševiku varu. Nekāds īstais karš tas, protams, nebija, tikai nemitīgi sodekspedīciju uzbrukumi šo partizānu atbalsta punktiem — zemnieku sādžām, kur mita sievietes un bērni. Jaunais Maļenkovs darbojās šais ekspedīcijās kā „politiskais darbinieks" Viņš tātad jau 19 — 21 g. vecumā iemācījās čekas asiņaino amatu, kas tālajā nomalē izvērtās vēl šausmīgāks nekā centrā.

Liekas, ka M. nopelni nebija mazie, jo, kad pilsoņu kaŗa epilogs izbeidzās, M. ieguva privilēģiju bez pietiekošas priekšizglītības iestāties Maskavas techniskajā augstskolā. Tas notika laikam 1923. gadā. Tikai gadus sešus vēlāk Chruščevs bija izcīnījies cauri partijas vakara skolām un kursiem un savukārt varēja iestāties Maskavas industrijas akadēmijā, kur viņš studēja laikam 3 gadus. Par abu sekmēm šais mācības iestādēs nav zināms nekas, jo abi tur pildīja citus uzdevumus — Maļenkovs bija partijas organizācijas sekretārs savā augstskolā, bet Chruščevs tai pašā amatā savā akadēmijā. Tad gandrīz reizē abus izraudzīja tiešam partijas darbam. Maļenkovu uzņēma par atbildīgu ierēdni partijas CK birojā (apm. 1930. gadā), bet Chruščevs kopš 1931. g. bija partijas sekretārs dažādos Maskavas rajonos. Chruščeva postenis bija redzamāks, jo partijas nodaļas Maskavā ietver lielu daļu partijas izlases. Maļenkova postenis drīz kļuva ietekmīgāks, jo viņu sāka nodarbināt partijas iekšējās uzraudzības aparātā. Tātad jau šajā karjēras pirmajā posmā Maļenkovs bija tipisks čekists (partijas sektora uzraudzītājs un tīrītājs), Chruščevs turpretī tipisks propagandists.

Partijas tīrīšanās Maļenkovs, kolchozēšanā — Chruščevs

Izšķirīgajos Pad. Savienības iekšējos notikumos, kas risinājās 30-os gados, Maļenkovs bija Ježova palīgs un varbūt īstenais partijas tīrīšanas sagatavotājs, Chruščevs turpretī rūpējās par kolchozēšanas gaitu Maskavas rajonā. Partijas tīrīšanā pazuda 1½ miljoni partijas biedru, cik zemnieku nomaitāja šai laikā Maskavas rajonā, tas nekur nav reģistrēts.

1937. g. „vēlēšanās" Maļenkovs bija vēlēšanu komisijas sekretārs, t. i. vēlēšanu gaitas faktiskais noteicējs. Tikai viņš laikam toreiz zināja, kuri no kandidātiem paliks līdz vēlēšanu dienai dzīvi un kuru kandidātūras nav vairs nozīmes minēt. „Ievēlētā" augstākā padome tātad bija pa daļai Maļenkova sastādīta. Viņš pats tajā kļuva par prezidija locekli (1938-1946). Tāds bija arī Chruščevs, kas 1938. g. kļuva savukārt par partijas pirmo sekretāru Ukrainā.

Kaŗa laikā Maļenkovs izvirzās augšgalā

1939. g. Maļenkovs iekļuva partijas CK locekļu vidū, bet Chruščevs viņam pirmo reizi pagāja garām, jo tika uzņemts pašā politbirojā. Taču drīz pēc kaŗa izcelšanās Staļins uzņēma Maļenkovu slepenajā, tikai 5 vīru lielajā valsts aizsardzības komitejā, un ar to M. bija izvirzījies par tiešu Staļina palīgu. Kā aizsardzības komitejas loceklim viņam uzdeva Staļingradas frontes aizmugures pārzināšanu. Tur darbojās arī Chruščevs (kā Ukrainas partijas 1. sekretārs) un tātad kādu laiku bija Maļenkova padotais. Maļenkovam uzticēja arī atkaŗoto apgabalu jaunuzbūves vadīšanu, pie kam nekāda jaunuzbūve, zināms, nenotika, bija tikai ar nežēlīgu terroru jāsavalda chaoss, kāds bija izpostītajā zemē. 1946. g. Maļenkovs kļuva politbiroja loceklis. Viņš nu stāvēja varas pakāpju augšgalā, Chruščevs vairs nevarēja viņu aizēnot. Politbirojā Maļenkova sāncensis bija Ždanovs. 1948. g. tam bija jāmirst miklainos, līdz šim nenoskaidrotos apstākļos. Taču Staļins bija paradis gādāt pretsvaru pārāk steidzīgiem varas tīkotājiem, un tā 1949. g. no Ukrainas atsauca Chruščevu par partijas 1. sekretāru Maskavas rajonā.

Maļenkovs grib būt Staļina mantinieks

Pēc Staļina nāves partijas CK kopā ar ministru padomi un augstākās padomes prezidiju 1953. g. 7. martā vienojās par kaut kādu kollektīvas valdības principu. Taču faktiskā vara tobrīd atradās čekas rokās. Tādēļ 15. martā augstākās padomes sēdē īstais runātājs bija Berija, un pēc viņa priekšlikuma Maļenkovs kļuva ministru padomes priekšsēdis, sliežu bīdītājam Berijam paliekot par viņa pirmo vietnieku. Likās, ka izveidojas dzelžaina administrācijas un čekas kopvaldība ar divi čekistiem priekšgalā. Maļenkovs likās gatavojamies uz ilgu palikšanu valsts priekšgalā un centās sevi parādīt par Staļina mantinieku. Jau 53. g. martā Pravdā parādījās kāda uzņēmuma viltojums, kas fotomontāžas ceļā novietojis Maļenkovu blakus Staļinam un Mao-Tse-Tungam kādā 1950. g. konferencē. Rietumos drīz atrada uzņēmuma oriģinālkopiju un viltojumu atklāja.

Partija neapmierināta, Chruščevs nostiprinās

Tādas lietas uztrauca arī kopvaldības stipros aizstāvjus pašu boļševiku vidū. Birokratija un čeka vien nevar valsti pārvaldīt, vajadzīgs arī partijas propagandas aparāts. Ar Maļenkova izvirzīšanos jutās apdraudēta tieši partija. Tai izdevās noturēt savu patstāvību, Maļenkovs piekāpās, aiziedams no Partijas CK sekretāriāta un pieļaudams, ka reizē tur atgriežas Chruščevs, kas pusgadu vēlāk kļuva par partijas 1. sekretāru. Maļenkovs, šķiet, cerēja ar čekas palīdzību turēt partiju paklausībā un reizē meklēja vēl atbalstu sev tur, kur to neviens nebija gaidījis — solīdams tautai patēriņa preču pavairošanu un palētināšanu.

Tomēr Chruščevs prata izmantot iegūto atslēgas poziciju partijā. Varas sadalījums starp divi čekistiem — Maļenkovu un Beriju — nebija noturams. Abi gatavojās

(Nobeigums 4. lpp.)

CEĻA VĀRDI

Mēs esam latvieši, tas nozīmē, ka latvietība ietveras mūsu esmē, tā ir daļa no mums un, zaudējot to, mēs zaudējam sevi pašu.

*

Tautības zaudēšana vienmēr nozīmē garīgās dzīves sašaurināšanos un panīkšanu.

*

Visrupjākā kļūda ir pazemot sevi vienīgi par fizisku būti, kas spēj atzīt par vērtību vienīgi to, ko var apēst vai iebāzt kabatā. Cilvēka būtību galu galā veido gars, un tā izpaušanās veids ir dzīvo sakaru aptveršana un uzturēšana gan ar cilvēcisko, gan pārcilvēcisko reālitāti.

Prof. P. Jurevics.

ZIEMEĻU MEŽOS UN SALĀ

Vilki, eskimosi, „Trakais Fredis" un kaunīgais latvietis

Mūsu līdzstrādnieks Ž. Čaks, kurš jau vairākus mēnešus atrodas aiz polārā loka, kur iesaistīts civilās aizsardzības darbā, šai rakstā stāsta par saviem pieredzējumiem mūžīgo sniegu valstībā. Sadraudzībā ar eskimosiem, sal u, sniega vētrām, vilkiem un — par visām lietām — vientulību, tur strādā grupa latviešu amatnieku, izkaisīti dažādās nometnēs, spītēdami ziemeļu bargajai dabai.

Nonākot savā darba vietā ledus okeana krastā, vai arī kādā saliņā, jaunatbraucējus pārsteidz straujā dabas pārmaiņa, bet īpaši jau agrāk iebraukušo strādnieku mežonīgais izskats un izturēšanās. Vieta, kur mēs, divi latvieši, sākām pildīt savu parakstīto līgumu, atradās netālu no okeana krasta. Šī laikam bija augstākā vieta tuvākā apkārtnē, tādēļ labi noderēja civilās aizsardzības mērķiem. Bet mēs gan par šo vietu nebijām nemaz sajūsminmāti, jo dienu no dienas mūsu smilšaino kalna virsotni plosīja vējš vai arī īstas sniega vētras. Visā salā neredzējām neviena koka ne arī krūma, varēja redzēt tikai smilšu kalnus ar dažām smilgām, kuras, iestājoties siltajam laika periodam, spēj tikai uzdīgt.

No dzīvās radības uz mūsu salas vīsvairāk bija redzami „golferi", kas gandrīz līdzinās vāverei, bet dzīvo alās. Redzējām kādu putnu pasugu, kas stipri atgādināja mūsu lauku irbes, bet bija baltā krāsā un labprāt uzturējās cilvēku tuvumā.

MŪS APCIEMO VILKI

Uznākot saļam un līčiem aizsalstot, mūsu darba vietai uzklīda lielie vilku bari un lapsas. Tie bieži naktīs apstaigāja nometni un kādreiz sarīkoja īstu koncertu. Daži eskimosi, kas šeit strādā, liek cilpas un tā notver pa lapsai. Arī viens vilks krita par upuri kādam eskimosam. Cik zināms, līdz šim tie nekad vēl nebija uzbrukuši kādam no šalas strādniekiem, bet izbīties dabūjuši daudzi, jo vilki pienākuši pat līdz 20 pēdām. Bez šiem dzīvniekiem šo salu vairāk neapdzīvo neviens, varbūt kādreiz to apciemo tikai ledus lāči un roņi.

ESKIMOSU DAIĻAVU „ROMĀNI"

Viss lielais okeans jau pārvilcies ar ledus kārtu, un cik vien tālu acs redz, ir tikai balts klajums! Dzīve šinī nometnē ir ļoti vienmuļa — ir tikai darbs, ēdiens un gulta. Labi, ja nedēļā vienreiz tiek izrādīta kāda filma! Pasta piegāde lielā attāluma un aukstuma dēļ ir ļoti neregulāra, un tādēļ bieži gadās, ka tas pienāk tikai pa divi nedēļām reizi.

Bet visas nometnes nav līdzīgas mūsējai. Nometņu še ir ļoti daudz, tās guļ kā kulbas gar visu piekrasti. No daudziem darba biedriem esmu dzirdējis nostāstus par nometnēm, kas atrodas netālu no eskimosu „vilidžām". Tur tad katru sestdienu rīko balles, un daudzi kanadieši pat apceļuši eskimosu meitenes! Vienā otrā gadījumā bijis jāiejaucas pat Karaliskai kalnu policijai, jo „romāni" jau sākuši iet par tālu un daudzajām mīlas dēkām sekojušas traģiskas beigas!

„TRAKAIS FREDIS" LASA LIDMAŠĪNA ROMĀNU

Sevišķi ilgi vienā nometnē strādniekus tomēr netur, daudzus pārceļ atkal uz citām nometnēm, kur darbs steidzīgāks. Tā arī mūs, abus latviešus, kādu dienu salādēja divmotorīgā lidmašīnā un pārcēla dažas simts jūdzes uz ziemeļaustrumiem.

Brauciens bija tiešām jauks, bet mūsu sirdīm lika drebēt lidmašīnas vadītājs, kuŗām kanadieši bija iedevuši palamu „Trakais Fredis". Tiešām, viņš bija laikam traks vai arī akrobāts! Pecēlis savu aparātu augstu virs mākoņiem, Fredis paņēma kādu žurnālu, aizgriezās no lidmašīnas kontrolieŗicēm, un sāka lasīt! Nu lidmašīna bez vadības iet kā grb, reizēm tā ceļas, reizēm krīt, reizēm tā sasveŗas pilnīgi uz viena spārna, reizēm uz otra! Paiet savas 15 vai 20 minūtes, kamēr „Trakais Fredis" izlasījis iesākto „storiju", tad viņš sagriež savu lidaparātu pilnīgā leņķī un dodas paredzētā virzienā. Viņam tomēr līdz šim laimējies, jo nekad mav cietis avariju, kaut oktodŗa mēnesī nogāzušās 12 mūsu lidmašīnas un kādi 10 strādnieki nonāvēti. Bet tie, kuŗi reiz ar „Trako Fredi" braukuši, otrreiz vairs to nevēlas atkārtot...

ATRODAS „KAUNIGAIS LATVIETIS"

Jaunajā darba vietā mūs atkal pārsteidza straujā dabas pārmaiņa. Visā salā nevarēja atrast smiltis. Tā bija viens vienīgs akmeņu un oļu kalns.

Šeit arī satikām vēl divus latviešus, bet tikai viens otru nepazina! Viens no viņiem bija mans sens paziņa no Latvijas, bet tā bij pārvērties, ka tiešām to grūti bija saprast! Cik patīkama bij tikšanās, tik sāpīga bija īstenība, jo mans senais paziņa bija tā pārsteigts, ka negribēja ar manīm pat latviski sarunāties! Vēlāk arī noskaidrojās, ka viņš zinājis gan, ka nometnē ir vēl otrs latvietis, bet nav ar to pārmainījis ne vārda, uzdodamies par igauni! Viņa „slēpšanos" pārtraucām mēs, un pašam vēlāk kļuva neērti, jo katrā vārda galā to zobojām par „igauni"! Tā gribot negribot viņam bija jānomet sava maska, jo šai nometnē mēs, galdnieki, bijām puse latviešu un puse kanadiešu.

ESKIMOSI APBRĪNO CELTŅUS

Netālu no mūsu nometnes atradās arī eskimosu nometne, un tā bieži tos redzējām savas darba vietas tuvumā vērojot mūs darbā vai arī apbrīnojot milzu celtņus, kas visu dienu nepārtraukti staipīja savus dzelzs snuķus. Tādus eskimosi nedzēja pirmozeiz savā mūžā.

Diezgan bieži nometnes vadība viņus aicināja arī uz kino izrādēm. Lielākā tiesa nācēju tomēr bija tikai vīrieši, sievietes parādījās ļoti maz, laikam baidījās. Vienīgi eskimosu cilts vecākā sievu un meitu bieži varējām redzēt. Un tad nu jaunie puiši šīm eskimosu dailavām vietējā kantīnē pirka saldumus un dažādus niekus, lai varētu cerēt uz atmaksu. Puiši šo meiteni nometnē iesauca par Dievišķo Andželīnu, jo daudzu domas tikai ap viņu vien grozījās.

DIVI NEDĒĻAS VĒTRAS VARĀ

Šai nometnē piedzīvojām arī lielāko vētru un sniegputeni, kas ilga divas nedēļas. Šajā laikā nesaņēmām ne pasta, ne arī kādas citas ziņas no ārpasaules, pietrūka arī dzeramā ūdens. Šī vētra nodarīja lielus postījumus būdām un vienam otrom lidlaukam, kas bija tuvāk okeana ūdeņiem. Lielā viesuļvētra salauza biezo ledus kārtu un sadzina lielos kaļnos.

Tuvojoties svētkiem, daudzus laiž atvaļinājumos, jo simtiem strādnieku grib svētkus pavadīt kopā ar savām ģimenēm! Arī mēs gribam, bet priekšnieciba nelaiž. Tā liekas, ka šie baltie miera svētki būs jāpavada šeit tumsā un sniega vētrās!

Tamdēļ visiem tautiešiem priecīgus svētkus. Arī šeit mēs savās domās būsim pie saviem tuviniekiem un domāsim par zaļo egles zariņu ar drebošo sveces liesmu.

Z. Čaks.

Eskimosu sievas ar bērniem. Otrā no labās puses „dievišķā" Andželīna. Aizmugurē celtnes, ko ceļ arī latvieši

PIEZĪMES LAPU MALĀ...

(Pārnesums no 3. lpp.)

cīņai. Iespējams, ka Chruščevs šo brīdi izmantoja, lai iegūtu vai atjaunotu sakarus ar armijas vadību. Ja tā nostājās partijas pusē, tad Chruščevs varēja kļūt izšķirīgs faktors gaidāmajā Berijas un Maļenkova sadursmē. Sadursme patiešām notika, Maļenkovs atbrīvojās no Berijas, bet varēja to panākt tikai ar Chruščeva un armijas palīdzību. Sekojošās čekas tīrīšanas, kuŗu apmērī vēl nemaz nav zināmi (jo ziņo tikai pašus ievērojamākos vārdus), tomēr skāra arī Maļenkova atbalstītājus, jo tie tāpat atrodas lielāko tiesu čekā. Nav sevišķu šaubu, ka Pad. Savienībā notiek partijas cīņa ar tai pār galvu pāraugušo čeku. Šī cīņa nevarēja neskart Maļenkovu. Cīņas laikā Chruščevs sāka justies arvien varenāks. 1954. g. decembrī viņš sāka apzināties par Staļina mantinieku. Nu parādījās presē jauna fotomontāža, kas rāda Chruščevu vienā grupā ar Staļinu, Ždanovu, Bulgāņinu, Vorošilovu jau 1938. gadā

1955. g. 9. februārī Chruščevs bija sagatavojis Maļenkova krišanu. Nu ar zināmu armijas atbalstu triumfēja partija. Tās pirmais sekretārs izraudzījās jauno ministru padomes priekšsēdi — Bulgāņinu.

Neviens nezina, vai jaunajai kārtībai Kremlī būs lemts ilgs mūžs. Partijas sekretāram Chruščevam balsts. Viņš pats jūtas un rīkojas kā valsts galva. Ministru padomi viņš atkal pārvērtis par vietu, kuŗā rēsoru vadītāji tikai saņem partijas pavēles. Čekas un birokratijas pakļaušana partijai ir boļševiku iekārtā dabisks solis. Svarīgākais jautājums ir tas, cik lielā mērā Chruščevs nonācis atkarībā no armijas vadības. Pagaidām viņš ir tik drošs, ka steidzas savus iekšpolitiskos panākumus vēl apzeltīt ar ārpolitiskiem efektiem. Taču viss Chruščeva ārpolitikā sasniegtais ir ļoti apšaubāms. Sarunas ar sarkano Ķīnu patiesībā izvērtās par Padomju Savienības piekāpšanos, brauciens pie Tito izrādījās vēlāk pilnīgi veltīgs. Vēl kāda ārēja neveiksme var Chruščevam maksāt visu, ja viņš nebūs laikus sagrābis visus atbalsta punktus savās mājās, lai varētu apspiest katru iespējamo protestību.

Maļenkova galīgā bezizteiksmes seja nav nozudusi no Kremļa skatuves, kaut atkāpusies aizmugurē. Runāt steidzas Chruščevs. Viņa tuklajā sejā daudz vairāk izbīdīti žokļi. Smaids arvien atsedz it kā kampienam gatavus zobus. Tā nav tikai mūsu fantazija, kas liek mums šajās divi sejās saskatīt izdzimteņu vaibstus.

Laiks iet un reizē ar to tuvojas brīdis, kad vēstures grāmata pavīlks svītru zem divi tādiem dzīves gājumiem, ko viņa savās lappusēs nekad nebūtu gribējusi uzņemt.

Turpinājumā:
METO kristības Bagdadē

GRĀMATA
— SKAISTĀKĀ DĀVANA

Alberts Sprūdžs
ASARU LIEKŅA
Stāsti un noveles. Preses biedrības godalgota. Dr. phil. H. Tichovska ievads. Vāku zīmējis un illustrējis B. Ancāns.
Brošēts $1.90, ies. $2.35.

Aleksis Rubulis
AR NĀVI UZ TU
Labākais romāns par latviešu leģionāru cīņām 2. pasaules karā.
$3.00

Alberts Sprūdžs
DAUGAVAS VĒJI
Stāsti un noveles. Kultūras fonda godalgota. J. Klīdzēja ievads.
$2.80

Aleksis Rubulis
LATGAĻU DZIESMINIEKI
Plašs pārskats par latgaļu vēsturi un literātūru. 23 Latgales dzejnieku darbi. $3.00
Isi pirms Ziemassvētkiem iznāk daudz lasītā rom. Jaunieši autora

Jāņa Klīdzēja jaunais romāns
DŽENITORS
Cauri viļas pamatdoma: pasaules klīdējs ar smeldzīgām ilgām grib atrast sev mājas — kāda cilvēka mīlestību, jo nekas nav spējis būt tik varens, nav varējis tā sāpēt, audzināt, svētīt un remdināt, kā mīlestība. Romānā ir daudz traģikas, humora, sarkasma, erotisma un satīras par trimdinieka priekiem un asarām.
Vāku zīmējusi EMILIJA KLIDZĒJA. 400 lpp. $4.00

JĀŅA ŠĶIRMANTA APGĀDS,
2415 S. KEDSIE AVE, CHICAGO 23, Ill. U.S.A.

LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Militiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
PIRMDIENĀS SLĒGTS

Jānis Baltvilks

Negantnieks

ROMĀNS

(42. turpinājums)

Kroons turpināja joņot pa kambari, aizķerdamies aiz krēsliem un sola. Neilands, vēl īsti neizprazdams mācītāja satraukumu, mēģināja viņu nomierināt:

— Cienīgs mācītāja kungs, jaunekļi dažreiz pārskatās, kļūst arī pārgalvīgi, bet, ja viņus ar labu...—

— Pārgalvīgi, jūs sakāt? Negantnieki viņi ir kļuvuši un smējēji, un viņu darbi brēc pret tiem uz debesīm! Vai gan varat iedomāties, par ko runā aumeistars sayās dzejās? —

— Neesmu, cienīgs mācītāja kungs, tās dzejas lasījis un tāpēc... —

— Sakiet paldies Dievam, skolmeistar, ka to neesat darījis. Jūs esat goda vīrs un krietns sklomeistars, un jums arī neklājas lasīt zaimotāju rakstus, kādu tagad latviešiem rodas jo dienas, jo vairāk. —

— Bet varbūt aumeistars nav tik ļauni gribējis?—

— Ak ko! — Kroons bezcerīgi atmeta ar roku, — nav gribējis? Kādēļ gan tad noslēpies aiz Ausekļa vārda? Krietns cilvēks, kuŗš arvien grib to labu, savu vārdu neslēpj. To slēpj tikai zaimotāji, kaunēdamies rādīt, ka iet pa pazušanas ceļu... Bet nu paklausaities, ko šis pārgudrais cilvēks raksta. — Kroons paķēra no galda grāmatiņu un, steidzīgi to lapodams, lasīja drīz vienā, drīz otrā vietā atsevišķu pantu vai rindu:

Līga man' apveltī dziesmotiem pušķiem,
Sēdina ozola krēsliņā.
Trimpus man' mielo ar putošu alu,
Ūsiņš ar dardavas dzērienu.

— Ko nu, skolmeistar, teiksit par šādiem vārdiem? Bet klausaities tik tālāk:

Ātri grima, ātri zuda
Gaismas kalna staltā pils —
Tur gul mūsu tēvu dievi,
— Un tad beigās:
Tautas dēli uzminēja
Sen aizmirstu svētumu —
Gaismu sauca, gaisma ausa,
Augšā cēlās Gaismas pils!...

— Pietiek! — Kroons īgni nometa grāmatiņu, — es negribu tālāk lasīt par šiem... Trimpiem, Līganām, Laimām, tautu dēliem un tautu meitām! Man šķiet, skolmeistar, ka jau no tā, ko dzirdējāt, labi sapratīsit, kāda gara bērns ir aumeistars un ko viņš ar savām dziesmām grib panākt. Jūs gan arī labi zināsit, kas tas par tādu Ūsiņu, kam dažs lielvārdiešu saimnieks vēl tagad Jurģos kauj melnu gaili, bet vecas bābas un pūslētājas parok zem akmeņiem vai ozola saknēm dzijas kamolīšus vai vaŗa vērdiņus. Tā ir kalpošana elka dieviem, un mūsu aumeistars to vēl pabalsta! Un es lai paciešu, ka tas notiek manā draudzē, kur esmu bez mitēšanās cīnījies pret burvjiem, labdaŗiem un visādiem veciem pāšļiem un māņiem?! —

— Neesmu gan, cienīgs mācītāja kungs, to nekad manījis, ka Krogzemis draudzētos ar kādiem... —

— Jūs to neesat manījis? To jums labprāt ticu, jo te piepildās tie bībeles vārdi: Un tie nāks pie jums kā vilki avju drēbēs. —

Kroons izdzēra glāzi ūdens un drusku nomierinājās, jo nu bija atbrīvojies no rūgtuma, kuŗu varbūt bija sevī nēsājis vairākas dienas. Viņš nebija liekulis un nerunāja tukšus vārdus, pagānu būšana, kuŗu saskatīja Ausekļa dzejā, viņu tiešām satrauca, jo pret seno laiku paliekām savā draudzē bija cīnījies visu mūžu. Un te nu pavisam negaidīti aumeistars stājās viņam ceļā un slavināja visu to, ko Kroons bija zākājis un tiesājis.

Neilands savu palīgu cienīja kā priekšzīmīgu skolotāju, kuŗš gan dažreiz bija nevajadzīgi straujš, bet toties dziļi patiess un drosmīgs to savu domu aizstāvis, kuŗas uzskatīja par pareizām. Šai ziņā viņš arī pēc Neilanda domām dažreiz gāja par tālu. Bet kas gan būtu jaunība bez straujuma, bez aizraušanās un bez pārskatīšanās! Jā, viņš bija slepeni šad un tad pat plānojis, ka Krogzemis varētu kļūt viņa pēcnācējs Lielvārdes draudzes skolā un pat pievienoties viņa ģimenei... Mācītāja satraukums bija nepatīkams, kaut Neilands arī nedomāja, ka aumeistara dzejū saturs varētu būt tik ļauns, kā Kroons to iedomājās. Par senajiem laikiem, tautu dēliem un dieviem tagad dzirdēja ieminamies vienu otru avīzēs un arī svinīgās sanāksmēs. Tās tā bija noticis arī nesen nosvinētajos dziesmu svētkos, un Krogzemis tātad patiesībā pateica tikai to, kas jau bija daudzu domāts un ticēts. Nelaime bija tā, ka arī Kroons bija straujš un, kaut gan jau sirmgalvja gados, tomēr dažreiz vēl īsts karstgalvis, ja vajadzēja aizstāvēt baznīcas un ticības lietas. Nebija tiešām parēdzams nekas labs, ja abi karstgalvji reiz sanāktu ķildā pretēju domu dēļ.

Redzēdams, ka mācītājs savu straujumu apvaldījis, Neilands cerēja viņa aizdomas pret aumeistaru izkliedēt ar kādu aizrādījumu, kuŗš nejauši iekrita prātā.

— Bet, ja augstā krievu valdīšana pieļāvusi Krogzemim to grāmatu drukāt... — viņš uzmanīgi sāka runāt, bet mācītājs viņu pārtrauca un iekaisa no jauna:

— Ko jūs runājat, skolmeistar, — viņš iesaucās, — protams, ka krievu valdība šos zaimotājus aizstāv, lai pamudinātu pāriet viņus un viņu draugus krievu ticībā. Par mūsu ticību krievu valdība netur nekādu bēdu un labprāt pieļauj, lai to nozākā. Toties jo vairāk tā jāaizstāv mums pašiem. Un tik tiešām, kā es šeit stāvu, mēs, mācītāji, to arī darīsim, cik vien tas būs mūsu spēkos. Jo mēs zinām, kas latviešiem vajadzīgs, lai tie arvien joprojām paliktu savā godīgā arāju kārtā, kur viņiem nekas netrūkst ne pie miesas, ne dvēseles un kur tie tāpēc var mierīgi dzīvot tikpat mūsu mīļajā Vidzemē, kā Kurzemē. Viņiem nav jākāro pēc kādas pasaku Aušriņas zemes, ar kuŗu gan domāta slepena brīvība, kādu sludina svešās zemēs. Un viņiem nav arī jācenšas uzkāpt nekādos gaismas kalnos, kurp tos aicina aumeistars un kur esot nogrimušas pagānu pilis ar saviem elku dieviem. Ne par elku dieviem un vecu laiku māņiem latviešiem pienākas domāt. Viņiem būs mums pateikties, ka mēs viņu tumšajā pagānu zemē atnākuši un viņu pagānu būšanu iznīcinājuši, tos kristīgās gaismas pasaulē esam ieveduši. Bet ko dara aumeistars? Viņš sludina, ka seniem pagānu dieviem šeit būs no jauna augšām celties! —

— Tas gan tā nevarētu būt, ka kristīgu vecāku audzināts un pēc tam mūsu krietnā Cimzes mācīts, aumeistars gribētu no jauna celt godā pagānu ticību. Drīzāk gan jādomā, ka viņš ar senu laiku dzīves un paražu cildināšanu cerējis modināt lasītājus uz dailīgu jušanu un augstāku prāta pacelšanu. —

— Bet kā gan to varētu panākt ar elku cildināšanu? —

— Taču to darījis slavenais vācu dziesminieks Frīdrichs fon Šillers, kas savās dziesmās jo bieži piemin veco grieķu dievus. Varbūt, ka arī Krogzemis?...—

— Ak, ko gan jūs runājat, skolmeistar! Tā tokš ir pavisam cita lieta, ja tāds augsti mācīts vīrs, kāds bija dzejnieks Šillers, piemin to, kā tas bijis reiz grieķu zemē! Viņa dziesmas nevar arī bez tam būt kādam par piedauzības akmeni tāpēc, ka tās tiklab Vāczemē, kā arī pie mums, lasa tikai augstāk skoloti cilvēki, kas labi zina un saprot, ka Šillers runā par grieķu dieviem tikai tāpēc, ka tie cieši iesaistīti dailības lietu pasaulē. Ne tā tas ir ar mūsu latviešu pagānu dieviem, ar kuŗiem nav vienota nekāda dailība un, kuŗus pieminot, ļaužu prāti nonāk mulsumā... Jā, bet ir laiks, ka domājam par šīs dienas Dieva vārdiem: Šai cedelē ir numuri tām dziesmām, kas aumeistaram spēlējamas. Un te kristījamo bērniņu vārdi... Tad man vēl jāieskatās šais dienas spredikī...

— Aumeistars teicās gribot pie jums ar kādu lūgumu nākt... Vai drīkstu viņu aicināt? —

— Lai nāk — tas man īsti pa prātam. Pateikšu viņam, ko pelnījis, likdams savas bezdievīgās dziesmas drukāt... Un paskatieties arī, vai daudz dievgaldnieku sanākuši. —

— Jau redzēju, cienīgs mācītāja kungs, ka nav vis diezincik daudz. —

— Ļaudis kļūst kūtri! ... Un varbūt, ka salasījušies aumeistara dziesmas un domā vairāk par veciem māņiem nekā par kristīgu cilvēku dzīves kopšanu. —

— To vis par mūsu lielvārdiešiem nedomāju. Gan drīzāk ļaudis tagad pieguruši, jo patlaban ir lielais darba laiks, kad visiem jo cieši jāstrādā gan muižā, gan arī pašu sētās. —

— Hm — jā, tas var gan tā būt. —

Turpinājums sekos

KO ŠODIEN VAR REDZĒT UN DZIRDĒT PARĪZES MĀKSLAS AUGSTSKOLĀS

Literātūras studenta A. P. Mierkalna nostāsts par mākslinieku dzīvi

Ja pieminam Parīzes mākslas augstskolas, tad laikam gan vairums iedomājamies ko sensācionālu. Varbūt vislielākā sensācija ir tā, ka sensāciju nav, bet ir gan vesela rinda dīvainību. Būtu tiešām pārspīlēts, ja īsā avīzrakstā gribētu tās visas uzskaitīt, taču šo un to, ko esmu redzējis, dzirdējis un mācījies, varu celt atklātības priekšā.

Sākšu alfabētiskā kārtībā ar A, tas ir ar architektūru. Arī mūsu modernos laikos topošajiem architektiem pirmos gados nākas zīmēt ģipsa galvas vai figūras, ap kuŗām droši vien tīksminājušies jau viņu vectēvi un vecmāmiņas. Bet toties tālākos mācības gados architektiem pienākas visa cienība un ievērība: viņi panākuši — un tas ir vienreizējs sasniegums sociālā laukā — ka savus profesorus var izvēlēties balsošanas ceļā starp pāreiz slavenākajiem un iemīļotākajiem pilsētas architektiem. Vienkāršs balsu vairākums nosaka meistarus, vēl vairāk, ar tādu pašu balsu vairākumu viņus var arī eventuāli atbrīvot no profesora amata pienākumu pildīšanas. Progress!

Kas zīmējas uz profesoriem, tad viņi arī ir radikāli uzlabojuši kontroles, apmācības un nonivelēšanas metodes. Izgudrots šim nolūkam ir sevišķs jēdziens: „ekipas" Ekipās studenti savstarpējā mijiedarbē panāk, ko profesors viens pats ar visiem kopā — ievērojot mākslas studentu lielo skaitu — neiespētu nekādā gadījumā: oriģinālitāte un personīgais tiek izslaucīts kā ar slotu, un visi strādā kā viens, resp. kā profesors. Progress arī te reālizēts: neviens profesors vairs nesacīs, ka uzspiež savas metodes mācekļiem, bet teiks, ka tā tas bijis pirms simtpiecdesmit gadiem. Ģipsa figūras pavēl atdarināt ar piezīmi līdzībā: no mācekļa negaida deklamēšanu no galvas, bet teksta izskaidrošanu. Tas tā iet architektūrā. Viens otrs varbūt gribēs zināt, kāds sakars architektūrai ar ģipsa figūru zīmēšanu un atveidošanu. Nu atklājas „ekipu" būtība: architektus, gleznotājus un skulptorus jau izejas stadijā — studijās — apvieno, un rezultātā visi dara reizē to pašu.

Pāriesim pie gleznošanas. Arī šeit profesori ejiet kuŗā ateljē gribat, neteiks, ka vēlas panākt, lai jaunie artisti sekotu viņiem — profesoriem. Ai nē, viņi tikai grib „palīdzēt izteikties" — Plastiskās izteikšanās plāksnē vēl arvien nemazināta loma ir modelim: plikņus zīmē un glezno vairāk kā jebkad... turklāt diezgan normālus. Kad nonākam pie skulptoriem, varam iesākt diskusijas par „ismiem", mākslas sastāvdaļām vispār un to uzdevumiem it īpaši, kas gan var būt interesantāks partneris sarunai par mākslu kā pašapzinīgs mākslas akadēmijas profesors, kuŗš balstās uz saviem uzskatiem kā uz klints, jo viņam ir droša un pārbaudīta aizmugure: labs, pliks modelis. „Mākslai jābūt skaidrai, tas ir saprotami un franciski" — viņš pasacīs atklāti. Teikt „nē" acīs vīram, kuŗam aiz muguras uz pjedestāla stāv skaidrs sievišķis, patiešām nav visai viegli. Dzimumaicinājumam mākslās, bez šaubām, ir nozīme. Bet vai nevajaga arī ieskatīt īstenību, kā to, piemēram, prasa latviešu rakstu mākslas teorētiķis Vitauts Kalve? Vai pat visproporcionālākais modelis, pastāvīgi acu priekšā ar savu plikumu plātīdamies, mums īstenības ieskatīšanu netraucēs?" prasām mūsu profesoram. „Īstenības ieskatīšana, — impresionisms, sirreālisms", viņš smejas „ir bērnu slimības, lai neteiktu kaŗķis. Nāk un iet. Tas, kas paliek, ir" — un maestro norāda uz pliko modeli un neskaitāmiem tā atveidiem visapkārt darbnīcā. Mēs saviebjamies. Velti te būtu stāstīt, ka ir veselas kultūras, kā, piemēram, latviešu, kuŗas folkloriskais pamats ir sirreāls jeb pārīstens par excellence jau kopš vissenākās pirmatnes, velti cīnīties par idejām ar sievietes plikumu. Un kur tad paliek iztēle, kur fantazija, spārnotā iedomspēja. Tās bērnus meklēdami, mēs skrienam caur ri mākslas augstskolu audzēkņu darbu izstādēm — galerijām un neatrodam neviena vienīga, vienīgais, uzskrienam virsū kādam mākslinieka, kuŗš redzami apmierināts, grozās savu gleznu priekšā. Izrādās, ka priekš trim gadiem viņš salēmis slaveno „Prix de Rome", par kuŗu vecos laikos varējām lasīt V. Loka aizraujošajā romānā „Mīļais kļaidonis", Varējis trīs gadus nodzīvot Italijā, par ko bijis jāatsūta trīs gleznas, kuŗās viņš ķēris raksturīgo, galvenais — asos kontrastus.

Un pārējo artistu tūkstoši, kuŗi nesaņem „Prix de Rome", jo to dod katrā nozarē ik gadus tikai vienu? — Viņi pavada šajās mākslas augstskolās sešus, astoņus, pat desmit gadus, brīvā laikā mazgā traukus, stumj ratiņus, izkrauj preču vagonus. Visgrūtākais stāvoklis skulptoriem, kuŗi gandrīz nekad nespēj īstenot to, ko iecerējuši, materiālu trūkuma pēc. Dzejnieki dzejas iespiež paši, arī citiem pārāk labi nemājas. Darba iespējas, izstādes? — Sakarus, sakarus vajag ar bagātiem mākslas mīļotājiem, ar starpniekiem vēl vairāk, turklāt jāfabricē tas, kas praktisks, ko nopērk, jā, bet vai tā ir māksla?

Mēs atstājam mūsu mākslas augstskolu, vēl ielūkodamies antīko figūru reprodukciju zālē. Tur, viņas zīmējot, apkārt lūkojas studenti. Taču šīs vecās figūras mums kaut kā atgādina nopostītas kapsētas piemineklus, ap kuŗiem varot redzēt dienvidos spokojamies nabaga mirušo dvēseles. Mūs sagrābj šausmas kā kritiķi Jāni Rudzīti pēc dzejnieka un rakstnieka Jonāsa Miesnieka vizionārā romāna „Mīla un naids" izlasīšanas. Uz ielas vēl noslaucām no pieres sev baiļu sviedrus un, baigu šausmu apdvesti, pie sevis klusi čukstam: „Vai tiešām vēl divdesmitā gadsimtā īstie mākslas pravieši gaidāmi no laivu apakšām un nevis no mākslas akadēmijām?"

Bet daiļliterātūrā, romānos, poēzijā, filozofijā?" — ja tā man uzprasītu lasītājs. Ko sacīšu viņam? Vai ar padsmitiem gadu nokavēšanos uzslavēšu eksistenciālistus, kā to dažs labs praktizē? Baidos, ka ne, jo — eksistenciālisms, mazākais savos izejas punktos, ir miris. „Kadāveris", kā teiktu dzejnieks Dr. Miķelis Valters, vai „C'est fini", kā saka fakultātēs. Jaunatne, kas pati sev izvēlas profesorus, nav aizkustināma ar agitātoriskiem uzsaucieniem, kā piemēram Kamī „Lai dzīvo Nekas!" Eiropas studentu vairums meklē gadusimtos pārbaudītās vērtības, tā 15. gadu simta traģi-groteskais Fransuā Vijon, humānais Montēņa un intellektuālais Boalo no 17. gadu simteņa ir franču akadēmiskās gaumes arbitri.

Andrejs Pablo Mierkalns.

Decembrī Francijā, Eiropā.

KAD GOVIS STAIGĀ DEJU RITMĀ

Kāds Devoniras lauksaimnieks steidzīgi izsaucis vietējo veterinārārstu, jo viņa vaŗākkārt godalgotā govs Dēzija gulējusi durvju priekšā bez samaņas ar smagiem elpošanas traucējumiem. Kad veterinārārsts apskatījis guļošo govi, viņš kļuvis domīgs, bet noliecies govij pie galvas, sācis smaidīt, jo govs elpā sajutis alkohola smaržu.

Augļu dārzā tai pašā laikā pastaigājušās 4 govis jocīgā deju ritmā. Arī tām bijusi tā pati kaite, tikai vieglākā formā. Cēlonis visam bijis kāds lielāks toveris ar rūgstošu augļu sulu.

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA, 34. N-RS

1736 — Livonijā parādās reliģiskās Brāļu draudzes, kuŗu dibinātāji nāk no Morāvijas.

1737 — Brāļu draudze atver latviešu skolu Valmierā.

1738 — Vāciešu pārvaldītā Rīgas dome bez panākumiem mēģina atsavināt latviešu īpašumus.

1739 — Landrāts barons fon Rozens iesniedz Krievijas valdošam Senātam memorandu ar prasībām atzīt Livonijā par spēkā esošu romiešu Jus belli un atzīt vācu muižniekiem absolūtas tiesības uz Livonijas zemi un iedzīvotājiem, ko ģermāņi iekaŗojuši 13. g. s.

1740 — J. Grūbers Frankfurtē pirmoreiz publicē Latviešu Indrika Chroniku.

1741 — Livonijas dižciltīgie atkārto savu prasību atzīt viņiem absolūtas tiesības uz Livonijas zemi, bet tiek noraidīti.

1742 — Cariene Elizabete apstiprina Livonijas dižciltīgiem ģilžu tiesības.

— Iru izcelsmes grāfu Džordžu Braunu iecel par Livonijas ģenerālgubernātoru. Viņš kļūst ļoti nepopulārs pie vācu muižniekiem.

1743 — Vācu dižciltīgie iesniedz krievu valdībai sūdzības, ka brāļu draudzes veicina „latviešu zemnieku aristokratijas" rašanos, krievu valdība sakarā ar to sāk vajāt brāļu draudzes.

— Livonijas landtāgs aizliedz zemniekiem pārdot zirgus.

1744 — Livonijas landtāgs nolemj, ka medības ir muižnieku privilēģija.

1747 — Saskaņā ar Livonijas dižciltīgo ģimeņu matrikulu, ko apstiprina landtāgs, tikai 172 vācu tautības Livonijas dižciltīgām ģimenēm atzītas tiesības uz Livonijas zemi.

1749 — Vāciskā Rīgas dome neveiksmīgi mēģina aizliegt latviešiem valkāt vāciešiem līdzīgas drēbes.

1750 — Rīgā nodibināta Brīvmūrnieku ložа.

SKATS FILMU ZVAIGŽŅU DEBESĪS

MARLINA MONRO POSAS UZ MASKAVU

Kā ziņo amerikāņu laikraksti, Marlīne Monro pavasarī dosies „viesizrādē" uz Maskavu, kur nodomājusi, starp citu, tuvāk iepazīties ar krievu teātri. Šo viesošanos noorganizējis Nacionālās mākslas fonda Nujorkas šefs C. Šmits un krievu Kultūras ministrs Michailovs. Šai sakarā vispirms paredzēta 50 amerikāņu mākslinieku viesošanās Maskavā; viņu starpā paredzēta arī Marlīna Monro. Šmits cer noorganizēt arī Mariana Andersones un pianista Vladimira Horovica koncertturneju Padomijā.

CARLIJAM ČAPLINAM ZOBS UZ MAKKARTIJU

Kā jau bija paredzēts, Čarlijs Čaplins filmēsies Londonā, kur ieradīsies jau pirms Ziemassvētkiem, kā paskaidrojusi viņa sieva Oona, un darbs ilgs apm 6 mēnešus. Čaplina filmas saturs grozīsies ap kādu Eiropas valsts ķēniņu eksilā, kuŗš nonāk ASV un tur tiek apvainots par komūnismu. Čaplins pats sacerēs filmas scenāriju un komponējis arī mūziku. Iespējams, ka ķēniņienes lomu filmā spēlēs Klāra Blūma, kuŗu Čaplins izraudzījis par savu partneri.

DIVI DUČI BIOGRAFISKU FILMU

Holivudu pārņēmis biografisku filmu drudzis, un pašreiz jau izplānots iespēlēt šai žanrā kādus divi dučus. Tās būs gan komēdijas, gan mūzikāla un drāmatiska rakstura. Šais filmās skatītāji varēs priecāties un jūsmot par politiķu, bokseŗu, gleznotāju, lidotāju, un citu armijas daļu virsnieku dzīvi un varoņdarbiem. No tām kā ievērojamākās būtu atzīmējamas filma par Van Goga dzīvi pēc Irvinga Stones romāna, filma par džesa mūziķi Luisu R. Nikolsu un par pirmā okeana pārlidotāja Čārļa Lindberga varoņdarbu.

Leonija Ozolkalne.

KANADAS SKAISTUMA GŪSTĀ

KAD KALNI MOSTAS (7)

Dumbrājā, patālāk no ceļa, gānās mūsis. Tālskatī viņa galva ir karaliska ar plato ragu rotu. Tas ir apgabals, kur mednieka stāsti kļūst īstenība. Un cik nežēlīgs tas būtu ar šauteni, tik tagad saudzīgs un maigs ar foto aparātu. Tepat ceļmalā atkal kalnu kazas ziņkāras sastāj pulciņā un skatās. Stirna ņem maizi no rokas un melnā lāču māte diedelē pārtiku uz ielceļa, tekot auto mašīnai pakaļ kā šunelis. Mazie lāčēni kā mazi pūkaini kucentiņi ceļas divkājās un pie mazākās aizdomības rāpjas kokā.

Pie Dzīvnieku ezera melns mūsis platiem ragiem dreŗ turpat ceļa malā, mērcējot bārdu peļķē. Viņš iemērc purnu tikpat kā bedrītē un dzeŗ. Un ir tik silti ap sirdi, redzēt tādu staltumu tepat tuvu.

Miette karstie avoti. No trīs apalszemes avotiem vienā dienā iztek 150.000 galonu ūdens ar 126 gradi F. Šeit nav tās mistiskās noskaņas, kas Banfas Uper karstajos avotos, udens tek tepat netālu no klints nelielā rezervuārā.

Kolumbijas ledus lauki, kur kā sīki kāpuriņi iztālēm rāpo kāpurķēžu autobusi ziņkāro tūristu apmierināšanai.

„ZIRGS, KAS SPER"

Izrunājot vārdu Jucho, kļūst tā priecīgi ap sirdi, līdz ko to izrunāju gribas smieties. Indiāņu valodā tas nozīmējot brīniškīgi! Arī Kiking Horse ir omulīgs vārds un, droši vien, būs cēlies tais laikos, kad šo milzu zemi tikko vēl mācījās pazīt un satiksme notika ar zirgiem. Ļoti iespējams, ka šais stāvajās kraujās un bīstamajās aizās, zirgs ne labprāt gribēja iet un spērās un kārpījās pretim, un tā šai ielejā būs cēlies šis nosaukums. Droši vien pēc dažiem simtiem gadu zirgs būs tāds pats izmiris dzīvnieks, kuŗu savā labā izmantojis nežēlīgais cilvēks, un to rādīs kā kādu retumu kā tagad dinozaurus Kalgarijas parkā.

Jucho parkā kalni ir tik tieši un tuvi, ka metas bailes. Te tu esi pašā viņu sirdī. Kalns te ir mežonīgs savā pirmatnejā varenībā, vareni valdonīgs. Te visvairāk var just sevi ieejam senatnē, svešajā pasaulē. Kraujas reibinoši dziļas un stāvas. Liekas, kalns tevi saspiedīs, kāda vāvere ar viltu nomānīs lejā, gravas dziļumā, un tu noriposi kā rieksts gravā.

Kalns no tālienes, ierosina ilgas, vēlēšanos, mudina un sauc. Tuvumā tas iedveš bailes, vientulību, likteņīgu nenovēršamību, kailu nabadzību un apziņu, ka nav vairs tālāk kurp iet, ko vēlēties.

Tepat ir kalns Spiral Tunnel, kuŗa apakšā daudzie tuneļi veido dubultastotnieku, un cauri tam joņo vilciens. Bet pašā milzeņa galotnē ieķēries mākoņītis. Tik viegls kā pūciņa.

Ir kāda skaista vieta Jucho parkā — dabisks tilts. Pār strauju kalnu upi stiepjas dabisks akmens tilts. Laikam ūdens gadu tūkstošos grauzies un gludinājies gar šo dabisko akmens aizsprostu, līdz izgrauzis dziļām alām līdzīgas ejas pa apakšu. Jucho! Gribas skaļi saukt, metot kaparus balti mutuļojošā krācē. Kādi dabas brīnumi gan bijuši Radītājam padomā! Pāri šim klints veidojumam cilvēka rokas uzcēlušas koka tiltu. Stāvot uz tā, pārņem tāda niecīguma sajūta; kas gan tu esi, cilvēks? — pat ne tā niecīgā brūnā skujiņa, kas te vēja pūsta mētājas smiltīs no pērnā gada.

Pie Jucho upes no kalnu galotnes stāvus gāzas lejā Takakava ūdens krituma no 1200 pēdu augstuma. Ūdens, atsizdamies uz klintīm, no augstuma krīt ar tādu sparu, ka vairāku pēdu augsta ūdens strūkla kā fontāns šļāc atpakaļ gaisā, saškīdams un sabirzdams sīkā miglā tālā apkārtnē. Mežs tālu ir apslacīts ar krītošo ūdeņu miglu. Pret klintīm atsizdamies, tas rada pērkonam līdzīgu troksni. Lejā, putains un nikns, tas turpina mutuļot pa Jucho upi, krizdams, klupdams, pret akmeņiem sizdamies. Liekas, pa šo ūdens laipu kalnu gari kāpj ielejā.

Jau iepriekšējā nedēļā lasām laikrakstos, ka ceļš uz Revelstoku slēgts, jo kalnu nobrukums pārtraucis satiksmi, Big Bend ceļā izskaloti vairāki tilti, ap Harrisonu evakuējot iedzīvotājus. Pēkšņi uznākušais siltais laiks strauji kausēja sniegu kalnos, strauti un upes nespēja nest ūdeņu daudzumu, plūdi apdraudēja ceļus, tiltus un ieleju iedzīvotājus. Tātad no visām pusēm bijām kā maisā, tālāk netikām, un iecerētās skaistās vietas mums neredzēt.

Tomēr mūsu mājup došanās laiks tuvojās. Izredzes pagaidām likās tikai vienas: pamest mašīnu un lidot ar lidmašīnu, vai likt mašīnu uz vilciena un pašiem kāpt līdzi, jo pagaidām, vilciens vēl gāja.

Vēl mums ir dažas dienas laika, un tās negribam bojāt ar minējumiem. Ziņu biroji cits par citu sniedz pretrunīgākas ziņas, un nolemjam mest ļikumu uz Radium Hotspringu, varbūt atradīsim izeju.

Kūtenij parks interesants ar karstajiem avotiem, modernu peldētavu, rūsas sarkanām klintīm. Terases stūrī pie karstajiem avotiem, cieši sakļāvušies, auga trīs bērziņi. Kaut tikai mazu plīksniņu atplēst no baltās tāss! Kaut tikai lapiņu norauti Apsēžos zem kociņiem uz sola un piekļauju ceļgalu baltajām stumbram. Nekā, nekā, nerakstīt košus vārdus baltajā tāsī, nevienā plūksniņā.

Vidū pārskēlusies klints veido tādus kā vārtus, kam cauri vijas ceļš. Vienā malā klints izgruvums izskatās kā sfinksa galva. Izbraucot cauri akmens vārtiem, dziļi lejā šalc un putō kritums. Un mūsu naktsmājas ir atkal pie šalcošiem strautiem un karstiem ūdeņiem, kur slimie un vecie cer atgūt jaunību un veselību.

Vēlreiz braucam cauri klints vārtiem, pametam acis uz Rūdas kalniem un rīta agrumā gribam mēģināt laimi nokļūt uz Goldeni, kaut ziņas brīdina. Mums izdodas. Kalni palīek smilšaināki, ne tik mežonīgi klinšaini. Tie attālinās un saplok, lai tad atkal pēkšņi iznirtu no meža biezokņa, kur tie slapstījušies un bēgļojuši. Sākas rančo saimniecības, ēkas, ir vecas būdas, tāpat kā to vērojām viscauri Kanadas lauku plašumos. Lapu meži, koki nocirsti un sadedzināti. Cilvēks atkaŗo mežam jaunas platības.

Abpus ceļam ir skaistas zaļas plavas, kur košā ugunspuķe pārziedējusi visu plavu un liek acij priecīgi smieties. Otrpus ceļam plava balta no margrietiņām; tās sola un smaida: mini mani! Svaigs mežu zaļums. Ir kāda vieta cilvēkā, kas neapklājas ar kraupi. Kādi seni paziņas nāk pretim, sveicina, un top tik labi. Tu vairs nejūties viens, jo ceļmalas puķes tek pakaļ ziglas un steidzīgas; pagaidi, mazu brītiņu pagaidi, pamunāsimies! Bet pacel acis augstāk — vareni akmens bluķi sniega cepurēs.

Goldenā uzpildām degvielas un dodamies uz Revelstoku. Kaut ceļš ir labs, jūdzēm tālu nesastopam nevienas dzīvas dvēseles. Neapdzīvots apgabals, kur turpat 200 jūdžu garajā posmā ir tikai pāris paplukušu benzīna tirgotavu.

Brauciens gar Kolumbijas upi ir skaists, smaržīga zaļuma valstība. Milzu koki taisnā līnijā nāk pretim un tek pakaļ. Ir tā, it kā brauktu caur zaļu tuneli, tik koši zaļa meža bagāts ir šis brauciens, ka acs pielīp un nevar atrauties. Arī te kalni ir bezgala augsti, tak apauguši kokiem līdz galotnei. Un mēs joņojam cauri zaļajai sienai, kuŗa paškļiņas, dodot mums ceļu: steidzies, joņojiet! Gadu simtus esam te stāvējuši un paliksim. Tev tavs ziglais skrējiens drīz izbeigsies.

Nākošajā n-rā: Kad simtgadīgi koki gul pāri ceļam.

MARGARITA KOVAĻEVSKA

ZAĻAMAN DZIESMA

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

VI NODAĻA

70. turpinājums

„Starp mums izslīd ēnas. Izskrien bites. Un skudras ceļ jaunu pilsētu. Starp mums — mūs aizvien vēl šķir jūdžu atstatums... pat kurmja kalns," viņš pavilka tādu kā vīpsnu, kā smaidu. Acu iesmi nokrita uz viņas kājām, slīdēja no potītēm līdz bruncim, uzdūra augumu, caur krūtīm ieurbās tieši sirdī: „Kur ir tās astoņdesmit liekās sievas, kam pieder tā vienīgā?"

Marija sakļāva ceļus. Uz stilbiem dega Edmunda vārda burti.

Gaurs iesmējās, panāca soli uz priekšu.

„Esmu Līne," viņa stomījās. „Līne."

„Un tad?" Gaurs aptvēra viņas vidukli un pierāva sev klāt. „Tas taču vienalga!"

Sejā iebrāza karsts zemes vējš, uz lūpām uzkrita asa saules šķemba, sašķizdama druskās, iecirtās plecos, kaklā, izkusdama plaucēja vaigus un plakstus: „Vienalga — Edmunds vai Līne. Vienalga — Jukāns vai Marija. Ir kāds tu un es. Mēs. Šoreiz es tevi, mēs abi. Es."

Marija juta, ka paceļas gaisā, zem viņa milža soļiem iedunējās zeme, varbūt sirds. Kaut kur aiz saules vanaga nagos gaisa vistas ķērcieni, attālinājās bišu dūcieni un sagriezās šķērsu apvārsnis.

Viņi pakrita auzu laukā ar sejām, ar muti pret muti. Ieelsojās kāds mednieks, kāds izsalcis vilks, kāds satracis suns. Iekliedzās ķīvīte, pret debess jumu izšāvās kāda salmu prievīte kāja, bet tad vairs tikai šūpojās skaru zvani un mēmā vārna šurpu un turpu vizināja uz spārniem diendusas spiedīgo tveici.

Kad viņi atjēdzās, saule aizvien vēl spīdēja, kur spīdējusi, zeme nebija pārplīsusi, tikai kādā plaisā sārtoja apsvilusi roze un auzu skarās sēdēja krusta zirneklis, kas savā šīsvasaras mūžā bija daudz žņaudzis un spīdzinājis mušas. Un ja viņš prastu žāvāties, tad tā darītu, jo arī šoreiz nekas īpaši citāds pasaulē nebija atgadījies. Varbūt vienīgi mednieks pārvērties meža balodī. Viņš zemā aizsmakuma balsī rūca maigus vārdus, centās ar plaukstu apsegt meitenes tuklo sirds vietu, ar skatu meklēja tālu aizlēkušās ņiebura pogas, ar lūpām stūma projām no viņas pieres matus: „Atveri plakstus, atdodi arī savu dvēseli."

Pasaules otrā malā un Gauru pagalmā dziedāja gaiļi.

⁂

Šīs pašas dienas pēcpusdienā no apvāršņa meziem izlīda mākoņi. Tie viens aiz otra stumdījās, rāpās uz galvām, pret sauli, līdzīgi milzu runčiem, meta zili melnus kūkumus, šķīla zibšņus, draudīgi rūca un, kaut ne vēsmiņa neiešalkoja kokos un negaiss līdz ar ūdens aumaļām varēja slīpi novirzīties uz citu pusi, visus pārņēma satraukums. Zemu lidojot šaudījās bezdelīgas, bez pārstājas brauroja Jumurdu bullis, mušas drāza tieši acīs, niknāki kā jebkad dūra spindzeles, izira un apgāzās steigā krautie labības vezumi, saimnieks uzkliedza puisim, puisis saimniekam, meita saskrējās ar meitu un šur un tur, šķūņos un mājā uzliesmoja ilgi aizturēta greizsirdība, zem cepures naga valdīts naida skats.

Putnos neveicās pat tas darba mazums, ko Penduliene bija gribējusi pirms bērēm tikai pa virsu sagrābstīt. Krišus vēl nebija izjūdzis kooperātīva brauciena zirgu un izkrāvis pirkumus, kad Matīss gandrīz atpļāva Trīnei kāju un bija steigšus jāaiņo pie ārsta. Un nebija vēl īsti zemē iesūkušās asiņu peļķes un norimušas izbīļa vaimanas, kad no dārza lēkšus ielēca lapseņu vajāta un līdz nepazīšanai aiztūkusi Naudiene.

„Atkāpieties, sātani! Viens — vien. Kur resnā Beņģeriene! Apklājiet mani ar puķu dobes melnzemi, ar zemi! Tā velk, tā dziedē. Zemi!"

„Debestiņ! Sit, pūt, atnes ūdeni — vai es Zamārietis, kaŗa lauka žēlsirdīgā māsa?"

Beņģera kundzei savukārt pārrūga abrā mīkla, sadega pīrāgi, un tā kā nelaime ne vienmēr nāk brēkdama, tad apgāzās arī cepeštauku karstā panna, uz rokām uzrāva tulznas, kas dega un sāpēja tik ļoti, ka bija jāliekas gultā:

„Kartupeļu miltus, kartupeļu miltus, tie noņem karstumu!"

„Ellu! Sūkalas! Saldu krējumu!"

„Deb-stiņ, Līzbete stāv visam priekšā. Rītu ne domāt par garo piedurkņu sēru kleitu."

Istabas augšā, ārpus jezgas un trokšņiem, iezaļganajā pustumsā, līdzīgi nokausētai dūņu ūdens karūsai, spogulis rādīja kādu pret skursteņa kaklu slābeni pieslējušās sievietes tēlu.

„Tā esmu es — tā vienīgā . . . starp daudzām." Marija zināja māt ar galvu.

„Es un manu citdienu prieku un bēdu dūmenis. Caur viņa ķieģeļu rīkli skrien liesmas, sodrēji, pelni, vēji, ugunsgrēka dzirkstis — — varbūt visa mana dzīve."

Viņai sūrstēja seja, it kā to būtu badījis rugāju lauks ne noberzis zemes cilvēka vaigs. Viņai sāpēja mute, it kā to būtu atspiedušas raupās kartupeļu vagas, ne Gaura sasprēgājušās lūpas. Viņai sāpēja viss augums, it kā, it kā — —

Viņa iedomājās arkla lemesi, puķu un koku sēklas, vārpas un graudus, asnus un stādus un notrīcēja: „Esmu kā pagodināta. Lepna un laimīga. Man uz pleciem un krūtīm zīlas piederības zīmes: Tu mana!"

Lejā bija atvērtas durvis, augšup plūda apdegušas maizes rūgtā smarža.

„Un es esmu ļoti izsalkusi."

„Bet kamēr — bet kamēr viņa nav guldīta kapa mierā, man neklājas pieskarties ne pīrāgiem, ne Putnu gaiļa spārnam . . . Esmu lauzusi viņas gribu, esmu pārkāpusi aizliegumu. Un Dieva acīs esmu grēkojusi, kā toreiz Ieva."

(Turpmāk beigas)

KULTŪRAS APSKATS

Franču apgāds Gallimard pieprasījis Zelta Ābeles apgādam Zviedrijā rezervēt tulkošanas tiesības franču valodā J. Andrupa un V. Kalves grāmatai Latvian Literature.

Literātūrvēsturnieks Andrejs Johansons publicējis Stokholmas laikrakstā Dagstidningen—Arbetaren vairākas slejas garu apcerējumu par Mazerelu. Raksts rotāts illustrācijām un apcer apokaliptisko momentu pazīstamā kokgriezēja mākslā. A. Johansons ir pastāvīgs šī laikraksta līdzstrādnieks.

Operdziedonis J. Niedra atgriezies no savas koncerturnejas ASV vidienē, kur uzstājies kopā ar Pēteri Lielzuiku (jauns apdāvināts tenors) un pianistu Valdi Treimani. Mākslinieki koncertējuši Saginavā, Linkolnā, Demoinā, Milvokos, Čikāgā, Kalamazū, Grand Rapidos un Detroitā. Programmā bijuši pārsvarā latviešu komponistu darbi. Tautieši koncertantus visur uzņēmuši atsaucīgi un viesmīlīgi.

29. janvārī sakarā ar Mocarta 200 gadu dzimšanas atceri J. Niedra nodomājis noorganizēt Mocarta vakaru. — Februārī paredzēts J. Niedras koncerts ar Pēteŗa Lielzuikas (no Kalamazū) piedalīšanos.

Metropolitēna operas vajadzībām Nujorkā paredzēts celt jaunu, daudz plašāku ēku līdzšinējās 1883. gadā celtās vietā, kas spēj uzņemt 3.500 cilvēku. Metropolitēna opera 1957. gadā viesosies Berlīnē, Vīnē, Parīzē, Maskavā un Milānā.

IZDARIET SVĒTKU PIRKUMUS LAIKUS

LITTLE RIGA

DELIKATEŠU VEIKALS,

343 RONCESVALLES AVE., OL 8974, TORONTO

Atvērts svētku nedēļā no pirmdienas līdz ceturtdienai līdz pl. 8 vak.
Piektdien līdz plkst. 9 vakarā, svētku sestdienā līdz plkst. 4.30 p. p.

J. J. ELLIS, REAL ESTATE Ltd.
E. HENIŠS
1072 BLOOR ST. W., TORONTO, ME 2471

ST. CLAIR — BATHURST
$8.000.00 iemaksa atsevišķai 7 istabu divstāvu ķieģeļu mājai. Garāža. Labi kopts īpašums. Pilna cena $15.500.

BLOOR — LANSDOWNE
$2.000.00 iemaksa 6 istabu ķieģeļu dubultmājai. 2 modernas virtuves, cietkoka grīdas, garāža. Pilna cena $13.500.

RONCESVALLES — HIGH PARK
$4.000.00 iemaksa atsevišķai 10 istabu divstāvu mājai (divi atsevišķi dzīvokļi), 2 vannas istabas, 2 mod. virtuves, ūdens-ellas apkure, garāža. Cenā ieskaitīti arī 2 ledusskapji un 2 elektr. plītis. Pārpalikums uz vienu atklātu obligāciju. Labs pirkums.

MELODY THEATRE
Montreālā, Sherbrooke
W. St. Lawrence stūrī, tel.
AV 8-3070
No piektdienas 23.-29. dec. Sākums darbdienās 6.05, 8.30, sestdien un svētdien 2.05, 4.15, 6.30 un 8.45
26. dec., kā sestdienā un 24. dec. sākums pl. 2, 3.45 un 6. Svētvakarā izrādes nav.
DAS TANZENDE HERZ
(Angļu teksts)
Galvenās lomās: GERTRUD KÜKELMANN, GUNNAR MOELLER, PAUL HOERBIGER u. c.
Solo dejotāji no Berlīnes, Parīzes un Kopenhāgenas operām.
Jaunākais nedēļas apskats
Visi laipni ielūgti

NOSŪTA PACIŅAS AIZ DZELZS AIZKARA tieši no Kanadas vai arī no Anglijas. Garantēta piegāde. Jaunas un lietotas mantas, kā arī medikamentus, apavus, pārtikas preces un drēbes.
Lūdz apmeklēt un pieprasīt pēc cenrāža.
100% apmierinājums.
Kvītējumi no sūtījumu saņēmēja.
YANA FABRICS
698 QUEEN ST., W., TORONTO, ONT.
Tel. EM 8-9527
Plaša izvēle. Vienīgā firma, kas sūta tieši no Kanadas

PĀRDODAMS
1951. g. Pontiaks,
4 durvju sedāns,
kiršbrūnā krāsā, pārslīpēti ventiļi, pārbūvēts karborātors, izlabots sadalītājs, jaunas sveces. Atjaunotas visas ellas, virsbūve pārkrāsota, apriepojums labs. Cena $675.00.
CROSSTOWN GARAGE,
388 Cannon St., East,
tel. JA 7-2871, Hamilton, Ont., Canada

DZĪVE KANADĀ

KĀ IEPIRKT UZŅĒMUMUS

(VAI ARĪ LAUKU ĪPAŠUMUS)

PIRMKĀRT — Ir nepieciešama zināma pieredze uzņēmumu (vai lauku saimniecību) pārvaldīšanā, kamēr jūs ieejat Kanadas dzīvē.

OTRKĀRT — nekad nesteidzieties ar papīru parakstīšanu, kā arī netaisiet nekādus nolīgumus steigā. Sazinieties ar tuvāko Immigration SETTLEMENT OFFICER, kas sniedz izsmeļošus paskaidrojumus.

Kā jūsu SETTLEMENT OFFICER jums palīdz...

1) Viņš zina — vai arī var noskaidrot — kur ir labākās uzņēmumu iespējas jūsu rajonā; kādi uzņēmumi vai lauksaimniecības ir pārdošanā, to vērtība, izdevīgākie maksāšanas noteikumi, utt.

2) Viņš jums norādīs attiecīgās iestādes, kur lietas kārtojamas.

3) Viņš zina, kā valdības iestādes jums var palīdzēt izgādāt aizņēmumus uz lauku īpašumiem un lauksaimniecības inventāra iegādei, utt.

4) Viņš jums norādīs piemērotu advokātu (ja dzīvojat Kvēbekas (Quebec) provincē, jūs tiksit sūtīti pie notāra), kas izgatavos attiecīgos dokumentus, līdz ar to jūsu tiesības tiks pilnībā nodrošinātas. **Šis izkārtojums jums ietaupīs naudu un nepatikšanas.**

Jūsu SETTLEMENT OFFICER'S adrese ir: Immigration Branch, Government of Canada, kādā no jums tuvākām pilsētām: Halifax, Quebec, Montreal, Toronto, London, Ottawa, Winnipeg, Regina, Edmonton, Vancouver. Jūsu vajadzībās netiksit atraidīti, tāpēc nebaidieties prasīt viņa paskaidrojumus.

Publicēts, lai palīdzētu jums veidot dzīvi Kanadā...

BRADING'S
Cincinnati Cream
BREWERY LIMITED · WINDSOR, ONTARIO

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE-BALDUMA

Ko dosim Ziemassvētku galdā?

Ziemassvētku maltītes ir tradicionāla raksturs un tāpēc namamāte cenšas gadu no gada pieturēties pie tās pašas maltītes un galda klājuma.

Ziemassvētku maltītē var pasniegt cūkas, zoss vai zaķa cepeti ar sautētiem skābiem kāpostiem, ceptiem kartupeļiem un brūkleņu ievārījumu. Saldā ēdienā parasts pasniegt žāvētu augļu kompotu, bet var pasniegt arī želeju vai kādu sacepumu ar augļu mērci.

Pēc šās maltītes pasniedz tēju ar tradicionālām piparkūkām un citiem Ziemassvētku cepumiem. Tējas galdā iedrīkst trūkt arī rieksti, konfektes un augļi. Daudzi pieturas arī pie senlatviešu maltītes, tad galdā liekams mīklā cepts šķiņķis, žāvēta novārīta cūkas galva, ķīkumos sagrieztas putraimu desas, sautēti skābi kāposti, sklandrauši, speķrauši un padzērienam medalus.

Galdu rotā arī sārtie āboli.

SAUTĒTS ZAĶIS

1. zaķis, 100 gr. sviesta, ¼ pud. sarkanvīna, 100 gr. speķa, 3 ēd. kar. skāba krējuma, sāls, pipari, 1 burkāns, 1 sīpols, 1 mazāka petersīļu sakne.

Speķi sagriež mazos gabaliņos un ar sviestu sakarsē katliņā. Pieliek sīpolu, burkānu un petersīli. Zaķa muguru un ciskas sadala gabalos (var arī sautēt lielākā katlā veselu), ieliek katliņā un līdz ar saknēm apcep brūnu. Tad pielej mazliet vāroša ūdens un sautē aizvākotā katlā. Kad gaļa gatava, nosmalsta mērcei taukus, pieliek krējumu un pielej sarkanvīnu. Ja mērci vēlas biezāku, to var pietumēt ar 1 ēd. kar. miltu.

Sautētu zaķi sakārto dziļākā bļodā, pārlej izkāsto mērci. Dod klāt novārītus kartupeļus, brūkleņu vai dzērveņu salātus.

CEPTA ZOSS

Notīrītai zosij nogriež galvu ar kaklu, spārnus un kājas. Ierīvē ar sāli, liek uz cepešpannas ar krūts pusi uz leju un pārlej mazliet ar vārošu ūdeni. Pieliek majorānu. Cep karstā krāsnī, bieži aplaista. Pusgatavu apgriež un turpina cepšanu, līdz zoss ir skaisti brūna. Ja zoss ir ļoti trekna, iztecējušos taukus nosmalsta un vajadzības gadījumā pielej vēl karstu ūdeni. Pēdējo ceturtdaļstundu zozi vairs nepārlaista, bet laiž, lai āda kļūst skaisti brūna.

Gatavo zosi sadala glītos gabalos un sakārto uz cepešblodas.

Šķidrumam, kurā cepetis cepts, nosmelj taukus, pietumē, uzkarsē un izkāš. Sakārtotos cepeša gabalus pārlaista ar mazliet mērces, bet pārējo pasniedz atsevišķā traukā. Dod klāt novārītus kartupeļus, sautētus skābos kāpostus un brūkleņu, plūmju vai dzērveņu salātus.

ŽĀVĒTS ŠĶIŅĶIS, CEPTS MAIZES MĪKLĀ

Mīklu izgatavo no rudzu miltiem un ūdens, puslīdz cietu, vai arī ņem rudzu maizes mīklu.

Šķiņķi iepriekš labi nomērcē, lai nebūtu pārāk sāļš. Mīklu liek visapkārt šķiņķim ½ cm biezumā. Cepešpannu ierīvē ar speķi un uzliek šķiņķi. Cep mērenā karstumā 3-5 stundas, skatoties pēc šķiņķa lieluma. Kad šķiņķis gatavs, siltam noņem mīklu un atdzesē. Šādā veidā gatavots šķiņķis ir mīksts un sulīgs.

SAUTĒTI SKĀBI KĀPOSTI

2 märc. skābētu kāpostu, 1 sīpols,, 75 gr. sviesta vai cūku tauku, sāls un cukurs pēc garšas.

Smalki sagrieztu sīpolu katliņā sasautē gaiši dzeltenu, pieliek kāpostus. Ja kāposti par daudz skābi, pieliek daļu svaigo kāpostu vai arī viegli noskalo. Pielej ūdeni tā, lai būtu apņemti. Ūdens vietā var ņemt baltvīnu. Sautē aizvākotā traukā. Lai neostu pēc kāpostiem dzīvoklī, iemērc etiķa ūdenī lina drānu, izspiež, tad ietin katliņa vāku. Ja sautētiem kāpostiem vēlas brūnāku krāsu, tad pieliek brūnmātu cukuru. Šāda veida gatavotus kāpostus dod klāt zosu un cūkas cepešiem, kā arī šķiņķim un desiņām.

JAUKTU ŽĀVĒTU AUGĻU KOMPOTS

200 gr. plūmju, 100 gr. bumbieru, 100 gr. aprikožu, 100 gr. ābolu, citrona miza, vai kanēlis, 60 gr. cukura, ½ ltr. ūdens vai baltvīna.

Augļus labi nomazgā un nomērcē ūdenī vai vīnā, tad šķidrumu nolej, pieliek cukuru un garšvielas. Vispirms ieliek bumbieŗus, tad ābolus, plūmes un aprikozes, sautē līdz gatavībai.

Plūmes var arī sautēt cepeškrāsnī bez ūdens piedevas un tad pievienot gatavam kompotam.

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Padomju tirdzniecības džungļos

LPSR pilsētu un lauku celtniecības min. republikāniskā speciālizētā elektrouzņēmumu celtniecības tresta Jelgavas iecirkņa desmitnieks O Putnieks saņēmis 2 šādas pretrunīgas atbildes uz elektromontieŗu lūgumiem:

No LPSR Pils. un lauku celtn. min. vietnieka Boraka: „Tā kā kombinētās stangas u. c. instrumentus var iegādāties speciālizētos un citos veikalos, ieteicu apgādāt montāžas iecirkni ar komb. stangām uz neatliekamo vajadzību limita rēķina." — Pēc šī ieteikuma izmēklējāmies visos elektropiederumu un rūpniecības preču veikalos, kur pārdod dažādus instrumentus, bet nekur nevarējām stangas dabūt. Nospriedām, ka vainojami tirdzniecības darbinieki un nosūtījām sūdzību LPSR Tirdzniecības min. vietniekam b. Aleksējevam. Bet lielu pārsteigumu mums sagādāja viņa atbilde, kurā teikts:

„LPSR Tirdzn. ministrija paziņo, ka speciālus instrumentūs mazumtirdzniecības veikalos nepārdod..." Ej nu saproti! (Cīņa, 16. 11. 55.).

CENTRĀLAJĀ KOLCHOZU TIRGŪ

„Arturs Pankars dabūja kiosku, bet pēc tam izņēma Maskavas rajona finanču nodaļā atļauju izgatavot un pārdot papīra puķes un kapu vainagus... Pie būdas Nr. 4 visu gadu izlikti ne vien papīra puķu vainagi, bet sarindotas arī ziedošas puķes, kas savā košumā bieži vien pārspēj kaimiņa — Dārzu tresta kioska — produkciju... Garāmgājējs jautā, kā gan var izgatavot augošas puķes... Tādu „brīnumdaŗu" kā Pankaru pāris Rīgas centr. kolchozu tirgū nav mazums. Papīra un ziedošas puķes te izgatavo Dimanti, Jandas, Blomi, Kanteļi, Bergi un vēl citi „mākslinieki", bet paviljonos redzami pat tādi „augstas ražas meistari," kas visu gadu pārdod, bet nevar vien izpārdot puķu podos izaudzētos gurķus, tomātus, kartupeļus, kāpostus, pat mandarīnus; kas no vienas govs stiepj uz tirgu dienu no dienas sviesta kastes, biezpiena rituļus un krējuma kannas. — Bet ko par tādiem meistariem un brīnumdariem saka tirgus pārvaldes un tirgus milicijas darbinieki? Viņi nesaka nekā. Tikai skatās un brīnās, bet neredz, ka aiz praktiskas krējuma ķērnes, kāpostu mucas vai chrizantēmas zieda faktiski stāv nevis pašražotājs, bet spekulants, kam aiz muguras aug un zvilņo — ne jau nu godīgi nopelnītas — savrupmājas un Pobedas. (Cīņa, 13. 11. 55.).

LIEPĀJAS VEIKALOS

„Veikalos grūti atrast putraimus, nav auzu un griķu putraimu, bet bazē ir. Tirdzniecības darbinieki nesteidzas ar kviešu miltu pārdošanu. Tas pats ar augu eļļu, lai gan pilsētā ir eļļas rūpnīca. Reti veikalos ir pīrādziņi, kotletes. — Glavobuvtorga, Glavchoztorga u. c. Rīgas bazes sistēmatiski aizturpreču nosūtīšanu uz Liepāju." — (Sov. Latvija 18. 9. 55.).

PODZIŅAS KĻŪVUŠAS PAR LIELU PROBLĒMU

„Fabriku 21. jūlijs" ar pogām apgādā Centība, bet sistēmatiski norauj grafiku. Ik dienas mēs sūtām cilvēku uz Centību, lai saņemtu kaut vai sauju pogu. Jāņem viss, ko dod. Pēdējā laikā mēs saņemam tikai zaļās pogas un tāpēc gatavojam tikai zaļus mēteļus. Pie pogām šujam klāt mēteļus — kā humoristiskajā parunā. Centības pogas ir visvienkāršākās — no galolita. Taisnību sakot, pogas vajadzīgas tikai, lai pārdotu mēteli: pircējas nereti piešuj citas skaistākas." (SL, 19. 10. 55.):

PIESAVINĀŠANĀS

„...Tirdzniecības organizāciju neveiklības dēļ pilsētās un laukos trūkst petrolejas, ziepju, sērkociņu. Viļakas un Šķilbēnu patērētāju biedrību veikalos ilgu laiku nebija pārdošanā sāls, tēja, sinepes, spalvas, un spalvas kāti, pogas, lāpstas un daudzi citi priekšmeti, kas bazē bija (!)... Republikas tirdzniecības ministra vietnieks b. Djačenko un Latpotrobsojuza prja vietn. b. Afoņins vāji kontrolē kadru izvēli. Tāpēc notiek padomju tirdzniecības noteikumu pārkāpšana... Grīvas, Daugavpils, Abrenes u. c. rajonos atbildīgā darbā pieņemtas personas bez attiecīgas pārbaudes un tur notikuši milzīgi lieli izšķērdēšanas un piesavināšanās gadījumi..." (Sov. Latvija, 16. 11. 55.).

„Limbažos maizi pieved veikalos ar lieliem pārtraukumiem. Bieži vien nemaz nav baltās maizes... maiznieki neierodas darbā..." (S. L., 7. 9. 55.).

„...Rīgas 62. veikalā bija tikai vienas šķirnes āboli, ko pirka nelabprāt: tie bija skābi un tārpaini, bet maksāja 6 rubļi kilogramā... Nemaz neieved ābolus no Moldāvijas u. c. dienvidu rajoniem. Pusmēneša laikā ābolus atveda tikai no Jelgavas un Dundagas rajoniem..." (Sov. Latvija, 27. 9. 55.).

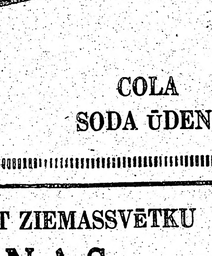

ARTURA VOITKUS
NOVELETES
APROCE
ar savu svaigo humoru sagādās jums daudz jautru, patīkamu brīžu.
A. Robežgruntnieces vāka zīm.
Pasteidzieties to pieprasīt pie apgāda galvenā pārstāvja
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., tel. EM 8-0792
vai tiešī apgādam un visās lielākās grāmatnīcās. $1,90.

Kas?... kvalitātes, kvantitātes vai cenas ziņā var līdzināties ar
Wilson's
SINCE 1875
APELSĪNU AUGĻŪDENS
COLA SODA ŪDENS

TAGAD IR LAIKS SŪTĪT ZIEMASSVĒTKU
PACIŅAS
UZ AUSTRUMEIROPAS ZEMĒM
Ar šo atļaujamies paziņot, ka uzlabojam pārtikas, tekstil- un medikamentu paciņu sūtīšanu.
Informācijai rakstiet jau šodien un pieprasiet jauno cenrādi.
Mūsu cenas ir zemākās visā Kanadā un ASV.
Jūs droši varat uzticēties Kanadas lielākai paciņu pārsūtīšanas firmai.
INTERNATIONAL GIFT PARCEL SERVICE
1176 Sherbrooke St., West., Montreal 2, P.Q., Canada. Tel. Belair 4860

DAUGAVAS GRĀMATAS ZIEMASSVĒTKOS

RITA LIEPA
SVEŠA VASARA
romāns, $3.50
...tur pagraba dzīvoklī ir kādreiz izlutinātais rakstnieks un redaktors.

KNUTS LESIŅS
AKLĀ IELA
noveles un stāsti $2.60
...visa dzīve Arņim likās kā šī Aklā iela, no kuras nebija izejas...

KĀRLIS STRAZDS
NĀVES IELENKUMĀ
romāns, $3.50
...traģēdija, kuŗas beigu cēliena vēl nav nospēlēts...

R. VALDESS
JŪRAS VILKI
$3.25

J. VESELIS
VIESTURS VARAPOGA
$2.50

K. SKALBE
KOPOTI RAKSTI
I.-VII. gr., $4,50-$4.75

J. VITOLS
LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS
$11.00

H. BUDULS
CILVĒKS DZĪVES SPOGULĪ
$2.75

VESELĪGA DZĪVE
$2.10

J. STRAUBERGS
SEN TO RĪGU DAUDZINĀJA
$2.50

V. fon HEIDENSTAMS
KAROLIŅIEŠI
Tulk. L. SKALBE
romāns, $3.80
Kārlis XII ir viens no tiem karavadoņiem un karaļiem, ap kuŗiem vēl arvien tinas zilganu noslēpumu migla, un lai to zinātu, ir jālasa šī grāmata.

DV GRĀMATNĪCA
123 Huron St., Toronto

Kad ārā lēni snieg...
jūsu kluso stundu draugs
ir dzeju grāmata

Ēs sacu paldies

Izsūtīta visām lielākajām grāmatnīcām
Apgāda MEDUSLĀČA galvenais pārstāvis
DV GRĀMATNĪCA
123 Huron St., Toronto, Ont.

Prof. Dr. agr. H. LĀCIS
TOREIZ, KAD LATVIJAS VALSTS TAPA
Autors, būdams aktīvs darbinieks jau no pirmām Latvijas valsts dienām un ieņemdams atbildīgus amatus, ir varējis aprakstīt notikumus aculiecinieka skatījumā, kā arī stāstīt par ļoti grūtajām neatkarības cīņām.
Grāmatā jauni, līdz šim atklātībā nezināmi vēsturiski fakti.
Pieprasiet grāmatnīcās. Iesieta $2.00.
FR. JEGERS, 95-14th Ave, Newark 3, New Jersey, U.S.A.
Par piesūtīšanu nav jāmaksā.

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
CROSSTOWN GARAGE
388 CANNON ST., E., HAMILTONĀ,
Tel. JA 7-2871
Tautieši, nesabojājiet savu svētku labsajūtu ar bojātu vai nenoregulētu auto motoru!
MŪSU SPECIĀLITĀTE:
angļu un amerikāņu automobiļi.
Darbs tiek veikts ātri un ar vislielāko precīzitāti.
Visos jums nesaprotāmos jautājumos griezieties pie mums. Laipnība ir mūsu darba devīze.

LIETOJIET COKE SAVIEM SVĒTKU APSVEIKUMIEM

Varat būt pārliecināti, ka jūsu viesi būs iepriecināti — vienmēr laba garša
"Coke" ir reģistrēta rūpniecības zīme COCA-COLA LTD.

PĀRTIKAS UN DELIKATEŠU PREČU VEIKALI:
731 Broadview Ave, tel. GL 9905 un
277 Dundas St. E., tel. EM 8-8525, Toronto
PIEDĀVĀ ZIEMASSVĒTKU GALDAM:
Cūkas šņukuru ar zirņiem. — Piparkūkas. — Tortes, kūkas un dažādus cepumus. — No putniem: Tītarus, zosis, pīles.
Lūdzam svētku pasūtinājumus nodot laikus.
Piektdienas vakarā un sestdienā piegādājam mājās
EDUARDS TILMANIS

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un venēriskās slimībās
6537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 8-2008 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodās.

MELODY THEATRE
344 COLLEGE ST., TORONTO, WA 2-6319
Līdz sestdienai 24. decembrim
DER VETTER AUS DINGSDA
(Angļu teksts)
Eduard Kuenneke operete
Sestdienā 24. dec., sākums plkst. 2, 3.45 un 6. Svētvakarā izrādes nav. No pirmdienas 26. dec. līdz trešdienai 4. janvārim.
KAISERMANOEVER
(Angļu teksts)
Krāsu filma par ķeizarisko spožumu un labsajūtu Vīnē.
Galvenās lomās: WINNIE MARKUS, RUDOLF PRACK u. c.
Jaunākais nedēļas apskats.
Pirmdien, 26. dec. sākums 4.45, 7 un 9.15.
Visi laipni ielūgti

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp. vai un iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. T. L. Granovsky
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī
Zvanīt EM 3-9068, Toronto

Latviešu dāmas! Eiropas frizieŗe
Kapsi's Hair Styling
113 MAC PHERSON AVE.
Starp Yong- St. un Avenue Rd.
Pirmklasigs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

SVĒTKU DĀVANAI — AKORDEONI!
Atlicinot nedēļā $1.34, jums pieejams 12 basu iesācēju instruments
Atlicinot nedēļā $3.95, jums pieejams 120 basu pilnīgs instruments
Speciāls piedāvājums:
(Hohner akordeoni)
Agrāk $249.50, — pašreiz $199.50
Uzrādot šo sludinājumu, speciāla atlaide
Zvanīt A. KRŪMKOKS, tel. OR 6486, Toronto
GEO. DARTEN MUSIC STUDIO
2803 Bathurst Street

PĀRDODAMAS
kungu drēbes vidējam augumam.
92 Queen ielā, E., Toronto.
Ieeja no Mutual ielas pa dzelzs vārtiem, 1 kāpni. Apskatīt katrā laikā.

Frank Vass B.A
ADVOKATS — NOTARS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un SPADINA ielu stūrī
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
(BALTIC MOVERS)
Izdara pakaļpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreāli, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury
Lūdz zvanīt OL 1403
89 DEWSON ST., Toronto, Ont.

ASTRAS APGĀDA IZDEVUMI
Tikko iznācis DZ. FREIMAŅA romāns
VILNI
Romānā tēloti pēdējais laiks Latvijā, bēgļu gaitas, gūsts, dzīve nometnē un Baltijas universitātes studenti. Spēcīgos psiholoģijas režģos vijas dziļa mīlestība, garīgi meklējumi, zaudējumi un uzvaras. Plaša tipu galerija.
ED. DZEŅA zīmējums. Grāmatas cena $3.30
Ir iznākusi sengaidītā Z. MAURIŅAS
TĀLĀ GAITA
Ārzemju kritika par Z. Mauriņu saka: „Tālā gaita ir ģeniāla autora liela stila romāns."
ED. DZEŅA zīmējumi. Grāmatas cena $4.00.
K. Raudives romāns NEREDZAMĀ GAISMA, $3.90
Romāns iznācis arī vācu valodā Thomas apgādā Cīrichē.
Ortegas-Y-Gasset MEDITĀCIJA PAR MILESTĪBU, $3.35
LATVIEŠU TRIMDAS DESTMIT GADI — Dr. H. Tichovska redakcijā, $4.20
Z. Mauriņa PILSĒTAS UN CILVĒKI, $3.45
Z. Mauriņa CILVĒCES SARGI, $3.50
J. Klīdzēja VIŅAS UN VIŅI, $3.35
Grāmatas dabūjamas visās grāmatnīcās vai
ASTRAS APGĀDĀ c/o ANNA TICHOVSKIS, 129 Indian Rd., Toronto, Ont., Canada, LL 8682

LUNSKY WA 1-3924 OPTIKIS 470 College St.
Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās
Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE
TORONTO
pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:
Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.
Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi
Pasūtinājumus pieņem:
spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239 un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada

BAZNĪCAS ZIŅAS

ĻUJORKĀ

Betiēmes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

Ziemassvētku vakarā, 24. dec., pl. 7 liturģisks dievkalpojums. Betlemes baznīcā, Koris un solisti dziedās jaunos skaņdarbus.

Ziemassvētku vakarā būs vēl šādi dievkalpojumi: plkst. 4 pp. Beišorā sv. Lūka baznīcā, māc. R. Zariņš; plkst. 6 Port Vašingtonā — Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. F. Treus; pl. 6.30 Bronksā sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols.

1. Ziemassvētkos, 25. decembrī, plkst. 9.45 rītā Džamaikā māc. A. Ozols; plkst. 12.15 Bruklinā māc. R. Zariņš; plkst. 2 Port Vašingtonā māc. F. Treus; plkst. 2 Hempstedē, māc. D. Grauds.

2. Ziemassvētkos koncerts Bronksā plkst. 4 pp.

Detroitā, sv. Pāvila ev.-lut. draudzē Ziemassvētku vakara dievkalpojums 24. decembrī, plkst. 5.00 pp., Emaus ev.-lut. baznīcā, 4432 12 th St. Māc. Valters Līventāls. Soliste — L. Gleške (soprāns) un Detroitas latviešu koris diriģ. P. Bandera vadībā.

ČIKAGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Minneapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langiņs.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel 4-0302).

Sestdien, 24. decembrī, plkst. 5 vakarā Ziemassvētku vakara dievkalpojums. Dziedās vīru dubultkvartets. Būs dziesmu lapiņas.

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Londonā, 24. decembrī, plkst. 6 vakarā, Trīsvienības baznīcā Ziemassvētku vakara dievkalpojums.

St. Katarīnēs 25. decembrī, Ziemassvētkos plkst. 1 pp. Kristus bcā dievkalpojums.

Vellandē, 25. decembrī, Ziemassvētkos, plkst. 3 pp. Ungāru baznīcā dievkalpojums.

Niagara Falls, 31. decembrī, pl. 5 pp. Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd. N.

Londonā, 1956. g. 8. janvārī, pl. 4 pp. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

Māc. E. Bērziņš, 5833-45 Ave Red Deer, Alta.

Red Dīrā, 24. decembrī, plkst. 7 vakarā dievkalpojums baznīcā.

Kalgarijā, 25. dec., plkst. 3 pp. Mt. Kalvārijas baznīcā, Ziemassvētku dievkalpojums.

Vinipegā, 1. janvārī, plkst. 3 pp. Immanuela baznīcā dievkalpojums.

Māc. A. Cops, (113 Isabella St. Toronto, Ont., tel. WA 3-1873. Toronto Sv. Andreja bazn. Carlton un Jarvis ielu stūrī. Telefons — WA 4-1563.

Ziemassvētku svētvakarā, sestdien, 24. decembrī, plkst. 7 vakarā Svētvakara dievkalpojums.

Pirmos Ziemassvētkos, 25. decembrī, plkst. 10.30 dievkalpojums.

Vecā gada vakarā, 31. decembrī, plkst. 7 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu.

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

24. decembrī, pl. 6 vakarā Ziemassvētku svētvakarā dievkalp.

31. decembrī, plkst. 9.15 vakarā — Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

Otavā, sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

25. decembrī, plkst. 2 pp. — Ziemassvētku dievkalpojums ar sekojošu draudzes vakaru baznīcas zālē.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancfort Dr. **Sudbury**, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, piektdien, 23. decembrī, plkst. 18.30 sv. Jāņa baznīcas zālē Bērnu Ziemassvētku eglīte.

Sadberijā, Ziemassvētku vakara dievkalpojums svētku vakarā, pl. 17.45 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.).

Sadberijā, Pirmos Ziemassvētkos plkst. 13 sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums.

Norsbejā, Pirmos Ziemassvētkos, plkst. 20.30 lut. baznīcā dievkalpojums.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave. Vancouver, B.C.

24. decembrī, pl. 9 vakarā Ziemassvētku svētvakara dievkalpojums.

25. decembrī, pl. 3 dienā Ziemassvētku dievkalpojums.

1. janvārī, plkst. 3 dienā Jaungada dievkalpojums ar Latviešu Veco strēlnieku Ziemassvētku kauju atceri.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man. SU 3-5463.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā, People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

DĀMU vakara tērpus un LĪGAVU tērpus izīrē, kā arī pieņem pasūtinājumus.
Bagātīga izvēle — lētas cenas
Tel. LA 3437, Toronto

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 65, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9369

DV PAPLAŠINĀTS BIEDRU VAKARS ČIKĀGĀ

28. decembrī paiet 10 gadu, kopš Cedelghēmas gūstekņu nometnē dibināta Daugavas Vanagu organizācija. Šīs dienas atzīmēšanai DV apvienība Čikāgā rīko 26. decembrī, plkst. 3.00 pēc pusd., 1653 N. Rockvell Ave, Danisch Glee Club telpās paplašinātu biedru vakaru. Biedru vakarā Daugavas Vanagi laipni ielūdz apvienības biedrus un viņu ģimenes locekļus, karavīru piederīgos, visu cīņu posmu latviešu karavīrus, bet sevišķi cedelghēmiešus. Tāpat DV ielūdz un būs priecīgi redzēt savā vidū organizācijas labvēļus. Piedalīšanās kuriem $2.00 un dāmām $1.00. Tehnisku jautājumu izkārtošanai nepieciešama iepriekšēja pieteikšanās, ko lūdzam izdarīt pie A. Egdāja pa tel.: CO 1-8218 līdz š. g. 23. decembrim.

APKĀRT ZEMES LODEI

● **Franču pētnieks Pauls-Emīls Viktors pieņēmis 40 dalībniekus savā ekspedīcijā uz Antarktiku. Sakarā ar noslēgto līgumu katram ekspedīcijas dalībniekam bija jāizoperē aklā zarna, ja tāda tam vēl bija, jo Viktors negrib riskēt ar kādu operāciju tālajā ceļā.**

● **Zviedrijas policija „slēgusi" kādu naktsklubu, kurš bija ierīkots uz prāmja pie Djurgordena. Naktsklubs bija kļuvis īsti populārs, un to apmeklēja sevišķi sensāciju kārie provincieši. Naktsklubu slēgšanas iemesls bija dzērienu pārdošanas atļaujas trūkums. Starp naktsklubu darbiniekiem bija arī Sudānas kronprincis, kurš uzturas Zviedrijā jau vairāk kā gadu un ir ļoti apmierināts ar sabiedrību naktsklubos. Viņš par bāra apkalpotāju nestrādājis naudas dēļ, bet lai iepazītos ar sabiedriskām un sociālām problēmām zviedru tautas uztverē, kā arī ar rasu problēmu. Princim paticis darbs restorānos, jo tur visi kalpotāji esot vienādi un neviens neuzmeties otram par „kungu."**

● **Dānijā valsts slimnīcā profesors Eriks Husfelds izdarījis operāciju kādam sirds slimniekam. Pirms operācijas slimnieka ķermenis atdzesināts par 10 grādiem (pēc Celsija) zem normālās temperatūras. Operācijas laikā slimnieka sirds apstājās pukstēt, t. i. formāli iestājās nāve. Operāciju turpināja, un tās laikā izdarīja sirds masāžu. Pēc 1 stundas un 54 minūtēm sirds atkal iesāka darboties. Pēc operācijas pacients ātri atspirga, un tagad ir pilnīgi atveselojies.**

Maskavas priesterim gandrīz norauta bārda

Padomijas arhibīskapam Borisam ,apceļojot ar pavadoņiem Kanadu, atgadījusies jocīga kļibele.

Septiņi un pus pudu smagais garīdznieks tikko varēja iespraugties pa šaurajām durvīm lidaparātā. Vēl lielākas grūtības vecim radās ar sēdvietu — priekš vienas vietas viņa kolosālais ķermenis bija par platu. Tāpēc pēc daudziem neveiksmīgiem mēģinājumiem viņu nosēdināt, vecim piešķirtas divas sēdvietas. Bet nu radās vēl viena ķibele — normāla cilvēka sēdekļa josta bija par īsu, lai viņu, kā to noteikumi prasa, piesprādzētu pie sēdekļa lidmašīnai pacelšanās laikā. Mēģināja pie parastā garuma jostas piesiet vēl otru, bet arī ar to nepietika. Beidzot pilots atrada tik garu siksnu, ar kuru „svēto" veci varēja piesiet pie sēdekļa.

Bet nu notika vēl trakāka lieta: kad lidaparāts sāka celties gaisā, vecis pēkšņi iebļāvās nelabā balsī. Izrādījās, ka garīdznieka pārmērīgi garā bārda sapinusies sēdekļa jostā un draud notrūkt. Pārbiedētie pasažieri un abi sarkanā tēva pavadoņi metās tam palīgā atbrīvot bārdu. Bet tā nav bijusi viegla „operācija" un Boriss visu laiku, kamēr paglāba viņa melno bārdu, krieviski čortojies par sāpēm.

Boriss apsūdz Vašingtonu

Pirms kļūmīgā lidojuma Boriss Otavā sūdzējies žurnālistiem par Vašingtonu, kas nav devusi viņam atļauju iecelot Savienotajās Valstīs. Viņš teicis: „Amerikāņu valdības rīcība, liedzot man atļauju iecelot ASV, nav kristīgu cilvēku cienīga. Pēc notikušā var sākt šaubīties par to, vai amerikāņu valdībā ir kristīgi cilvēki."

Uz kāda žurnālista jautājumu, kāpēc Krievijas baznīca atbalsta bezdievju valdību, Boriss viltīgi atbildēja: „Par to padomju valdība nejaucas baznīcas lietās, bet amerikāņu valdības rīcībā ir skaidri saskatāmi politiski motīvi."

Ļoti asi Boriss nosodīja tos pareizticīgās baznīcas kalpotājus ASV, kuri atsakās atzīt Maskavas patriarcha jurisdikciju. Tie esot atiešuši zari un renegāti, kas visvairāk vainojami par to, ka viņam nav piešķirta vīza.

Tagad Boriss jau atgriezies sarkanajā „paradīzē."

LAMPATĀNA ZIEMSVĒTKI

Augusts Nopūta un Zete Palete iepazinušies ar Lampatāna brūti un viņa vecākiem

III

SVĒTKU PIRKUMI

Kaut kā izmelojies un atvainojies par pārestībām, ko nodarījis draugiem ar nepareizajiem Ziemsvētku sveicieniem, Lampatāns nolēma atpūtas nolūkā atrauties no sabiedriskās dzīves un savu turpmāko mūžu veltīt pats savas laimes un labklājības veicināšanai.

Galu galā — kas viņu, lielu cilvēku, varēja spiest darīt tā vai šitā, ja viņš pats negribēja? Viņš labāk izlietās svētkus atpūtai un savā garīgā cilvēka audzināšanai. Un, varbūt, kādu brīdi pavadīs kopā ar brūti, lai tā pārāk nebēdājas un metur šo par egoistu.

Kādu laiku pirms svētkiem viņš par savu nodomu ierunājās Taisnībai, bet tas par to ne dzirēt negribēja.

„Vai tu traks esi? Visu gadu esam jauki turējušies kopā, un tagad tu uzreiz šitā! Pašā svētku vakarā gribi mani atstāt vienu!"

„Bet es ar brūti gribēju kopā egļīti dedzināt," Lampatāns vēl ķeburojās pretī, bet Taisnība neatlaidās:

„Nem brūti līdzi. Lai ieaug ģimenē un pierod pie cilvēkiem.."

Vakarā, kad Lamptāns satika brūti, tā par ideju bija sajūsmā,'

„Taisnības kungs zina, ko vajaga, tikai tu mani visu laiku būtu slēpis. Un kāpēc? Vai es veca, kliba, nesmuka? Nu — saki!"

„Ne nu kliba, ne veca, un citas ir vēl nesmukākas," Lampatāns brūti uzlielīja, „bet es domāju, ka tev pie tiem cilvēkiem nepatiks. Pati Taisnībene ir uz smalkām iedarīšanām — vienmēr etiķa grāmata rokā un pašu bakstā kā darītties."

„Tā!" brūte iesprauda rokas gurnos, „Tā! Un es, laikam, no smalkumiem nekā nezinu?! - Baigais dieģs!"

Norunāja, ka Lampatāns Taisnības aicinājumu pieņems — vienkārt jau, lai Taisnības neapvainotu, un otrkārt, lai parādītu, ka brūte smalka un izglītota.

„Tu tikai šiem visiem apgādā dāvanas," brūte vēl pamācīja, „tādās reizēs, kad pie citiem iet uz egļītes dedzināšanu, vajaga aiznest kādu mieciņu."

„Nieciņu!" Lampatāns neticīgi nopurdēja, „tad tu nepazīsti Taisnībeni?"

Nākošās dienas Lampatānam pagāja kā mīklas minot. Nekā nevarēja saprast, ko lai Taisnībām dāvina. Kā vien sāka domāt, tā juka.

Taisnībai pašam — tam vēl negaismu Čemurenes pudeli, kad istabā bez klaudzināšanas ienāca Pusmuca ar Žēlastību.

Kad uz rīta pusi Lampatāna saimnieks pavēlēja dziedāšanu izbeigt, no Ziemsvētku dāvanām īstenībā nekas daudz arī pāri vairs palicis nebija.

Tā bija sakāmvārda pamācības pirmā nelaime. Otrā bija tā, ka Žēlastība ar Pusmucu bija uz Lampatānu ļoti apskaitušies, ka tas gan pircis bagātīgas dāvanas Taisnībai un tā ģimenei, bet šos atstājis novārtā.

„Jā — jā, jā — jā," Žēlastība apvainotā balsī sūkstījās, un Pusmuca viņam piebalsoja, „jā - jā. Taisnība — tas jau tas labais. Tas jau tas smalkais. Mēs tikai šādi tādi. Tas tāpēc, ka mūsu sievām ne flīša cepures, ne protēze mutē. Tad jau mums arī nekā nevajaga. Bet lai nu, lai...Gan jau pienāks laiks, kad redzēsi, kas viņš tev par draugu! Gan jau..."

Un pat promejot — cik to vispāri par iešanu varēja saukt, un ja Pusmucai nebijis auto līdzi, tad nezin, kā abi būtu tikuši mājās — Žēlastība vēl nebija rimies:

„Apdzirdīja gan mūs, apdzirdīja — kā — hik! — prastus mužikus. Vai tā ar Taisnību būtu — hik! — uzdrošinājies izdarīties? Nebūtu vis — hik! Tad būtu runājis par mākslu un kultūru. Bet ar mums jau var visādi!"

Otrā dienā atnāca brūte un noprasīja, vai dāvanas nopircis.

„Jā," viņš teica un taustīja pieri, „nopirku."

Lai atrādot — brūte uzstāja, bet Lampatāns nebija pierunājams. Pie dāvanām esot klāt arī brūtei pirktā, viņš meloja, — lai paliekot līdz svētkiem.

Brūte, padzirdējusi, ka arī viņa atminēta, tā kā atkusa, un Lampatānam būtu iznākusi ļoti patīkama svētdiena, ja vien galva nesāpējusi un māgā nebijis lielais nelabums.

Bez tam viņu ļoti nospieda doma, ka sestdien viss pirkšanas damcis sāksies no gala.

Vienīgais labums, ka vairs nebija jādomā, ko dāvināt, jo pēc izmēģināšanas bija skaidrs, ka dāvanas visas pirmā šķira — pat bērniem pirktās mantiņas bija lietājamas.

Un Lampatāns atzina, ka tas bijis ļoti gudrs cilvēks, kas reiz teicis, ka otram jādāvinot tas, kas pašam darītu prieku.

Uzmanību! Vēl būs viena nodaļa.

Arī Lampatāna vecāmāte glabājusi skapī sirdszāles

Brūte ieteica šo un to, bet Lampatānam nekas nelikās labs. Kā lai viņš, vīriešu cilvēks, piemēram, iet un pērk sieviešu fundamentāļus vai citas darīšanas?

„Iedod man naudu — es pagādāšu," brūte piesolījās, bet Lampatāns uz tādiem trakumiem nebija pierunājams — vai viņš Amaliju nepazina? Nebūs vēl pa durvīm izgājusi, jau...

Nekas cits nealika, kā dāvāt tādas lietas, ko var pirkt bez kaunēšanās, un viņš nolēma Bumerangam un Čemurenei nopirkt pa pudelei dzeramā. Bumerangs — vīrieša cilvēks, un Čemurene — vai nav dzirdēts, ka vecākās dāmas sirds stiprināšanai pa laikam iemet pa mēriņam? Viņš atcerējās, ka arī paša vecāmāte glabājusi skapī sirds zāles, un pēc lietāšanas vienmēr bijusi mīlīgāka un labāka.

Bet ko pārējiem? Taisnībenei, Bumerandzienei un abām meitenēm?

Kāds ieteica — smaržas.

Bet ar tām rādījās būt trakāk kā ar grāmatām. Vienkārt jau bija nežēlīgi dārgas, un otrkārt — ko no tām varēja zināt, kuras pirkt? Visas oda vienādi, bet uzraksti bija dažādi — nopirks atkal kādu ar nepareizu virsrakstu — nepatikšanas vien sanāks.

Tad, sestdienas priekšpusdienā, savu nedēļas nogales vajadzību pērkot un uz pudelēm skatoties, viņam iešāvās prātā laba doma: Taisnībene reiz pie Žēlastībām likieri dzerot bija iekunkstējusies, ka tas gan esot labs, bet ka šās vecais nekad par sievu neiedomājot, un ja pērkot, tad pērkot tikai stipro šņabi.

Lampatnās iesita sev pa pieri — lūk, tā bija dāvana, kas Taisnībenei darīs prieku! Un dabūt varēja skaistu skaistās pudelītes.

Viņš pat drusku pie sevis nobrīnījās, ka jau agrāk neienācis prātā, un ka arī Taisnība pats nekad nebija par sievu pienācīgi rūpējies.

Palika vairs tikai Bumerandzienе un meitenes, bet par Bumerandzieni Lampatāns vairs daudz nebēdāja — dos to pašu, ko māsai, lai neiznāk greizsirdība un jaunums.

Bet meitenēm. — Ko dot meitenēm? Tādiem jauniem, trausliem pumpuriem tak nevarēja grūst prastu viskiju vai džinu priekšā — tām vajadzēja saraudzīt kaut ko vieglāku un piemērotāku.

Bet ko?

Un dzērienu bodē sarakstus pētot, Lampatāns ieraudzīja, ka no Vācijas iesūtīts Likbraumilch - un tik daudz viņš no vācu mēles atcerējās, ka te vairs nebija runa par cvečkenu vai citiem stipriem šņabjiem, bet par kaut ko smalku un maigu, kas piemērots tādiem nevainīgiem ziedņiem kā Liilīte un Viktoriņa.

Atviegloti nopūties, Lampatāns sarakstīja visus pasūtinājumus un gāja maksāt. Iznāca liela nauda, un kopā ar paša pirkumu nedējas deva bija izņemta, bet vismaz sirds tagad bija mierīga.

Pārvedis dāvanas mājās, Lampatāms tās sarindoja uz galda un tīksminādamies noglāstīja to slaidos kaklus. Kas tā bija par mākslu, iztaisīt visu tik skaistu un garšīgu! Te varēja redzēt, ka ir strādājuši studēti cilvēki ar gaumi un saprašanu.

Bet notika, kā jau sakāmvārds māca: nelaime nekad nenāk viena. Lampatāns pašreiz skatīja pret gaismu Čemurenes pudeli, kad istabā bez klaudzināšanas ienāca Pusmuca ar Žēlastību.

Kad uz rīta pusi Lampatāna saimnieks pavēlēja dziedāšanu izbeigt, no Ziemsvētku dāvanām īstenībā nekas daudz arī pāri vairs palicis nebija.

Tā bija sakāmvārda pamācības pirmā nelaime. Otrā bija tā, ka Žēlastība ar Pusmucu bija uz Lampatānu ļoti apskaitušies, ka tas gan pircis bagātīgas dāvanas Taisnībai un tā ģimenei, bet šos atstājis novārtā.

„Jā — jā, jā — jā," Žēlastība apvainotā balsī sūkstījās, un Pusmuca viņam piebalsoja, „jā - jā. Taisnība — tas jau tas labais. Tas jau tas smalkais. Mēs tikai šādi tādi. Tas tāpēc, ka mūsu sievām ne flīša cepures, ne protēze mutē. Tad jau mums arī nekā nevajaga. Bet lai nu, lai...Gan jau pienāks laiks, kad redzēsi, kas viņš tev par draugu! Gan jau..."

Un pat promejot — cik to vispāri par iešanu varēja saukt, un ja Pusmucai nebijis auto līdzi, tad nezin, kā abi būtu tikuši mājās — Žēlastība vēl nebija rimies:

„Apdzirdīja gan mūs, apdzirdīja — kā — hik! — prastus mužikus. Vai tā ar Taisnību būtu — hik! — uzdrošinājies izdarīties? Nebūtu vis — hik! Tad būtu runājis par mākslu un kultūru. Bet ar mums jau var visādi!"

Otrā dienā atnāca brūte un noprasīja, vai dāvanas nopircis.

„Jā," viņš teica un taustīja pieri, „nopirku."

Lai atrādot — brūte uzstāja, bet Lampatāns nebija pierunājams. Pie dāvanām esot klāt arī brūtei pirktā, viņš meloja, — lai paliekot līdz svētkiem.

Brūte, padzirdējusi, ka arī viņa atminēta, tā kā atkusa, un Lampatānam būtu iznākusi ļoti patīkama svētdiena, ja vien galva nesāpējusi un māgā nebijis lielais nelabums.

Bez tam viņu ļoti nospieda doma, ka sestdien viss pirkšanas damcis sāksies no gala.

Vienīgais labums, ka vairs nebija jādomā, ko dāvināt, jo pēc izmēģināšanas bija skaidrs, ka dāvanas visas pirmā šķira — pat bērniem pirktās mantiņas bija lietājamas.

Un Lampatāns atzina, ka tas bijis ļoti gudrs cilvēks, kas reiz teicis, ka otram jādāvinot tas, kas pašam darītu prieku.

Uzmanību! Vēl būs viena nodaļa.

ASV IEBRAUKUŠIE LATVIEŠI

Bēglu kuģis Gen. Langfitt 14. decembrī ienāca Nujorkas ostā ar 1.195 bēgļiem, kas iecelojuši saskaņā ar bēglu palīdzības aktu. Bez tam 71 persona ieradās uz regulāro kvotu noteikumu pamata. Iebraucēju starpā ir šādi latvieši:

Ēriks Aušelis (22 g. v.), Aleksandrs Aušelis (55), Edmunds Veidemanis (38), Richards Pauls (33), Elvīra Treide (66), Hugo Lapiņš (36) ar sievu Rozi un bērniem Juri un Ingridu, Vilhelms Krauze — (51)) ar sievu Metu un bērniem Kurtu un Liliju, Roberts Ancāns (36) ar sievu Ilgu un bērniem Ritu un Gvido, Marta Lutuma (51), Kristiana Līvena (69), Astrīda Bērziņa (18) un Olga Gaile (58).

LATVIEŠU PUĶU SALONS

CALLA

727 Danforth Ave, pie Pape, tel. HA 9911, Toronto

Piedāvājam Ziemassvētkiem bagātīgā izvēlē ziedošas podu puķes, grieztos ziedus, tropiskos un zaļuma stādus. Keramiku, audumus, sudraba un dzintara izstrādājumus. Ziemassvētku svecītes.

Pasūtiniet nekavējoties.

Mēs piegādājam mājās

Latviešu grāmatnīca Toronto austrumos.

Piedāvā latviešu grāmatas, skaņu plates, Deltas smaržas.

Z. DREIFELDE, 21 Heyworth Cres, Toronto (pie Kingston un Woodbine) Tel. OX 9-8258

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451

Vecākais celojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

Ing. M. MARDI'S AUTOVADĪŠANAS SKOLA

337 Palmerston Blvd., Apt. D., tel. WA 4-8219, Toronto

Automatisko un standarta transmisiju auto

ZIEMAS SPORTA CIENITĀJIEM

un makšķerniekiem der ievērot, ka Kočičija ezers pie Orillas ir jau pārklājies ar drošu ledus kārtu, un tur iespējama kā ziļbulēšana, tā slidošana.

BASKETBOLS

Latviešu YMCA's basketbola vienība, kas šogad piedalās „Downtown" līgā, savas pirmās spēles uzvarējusi.

Pirmā sacensībā, pēc vienlīdzīga pirmā puslaika — 18:18, otrā puslaikā YMCA izcīnīja pārliecinošu uzvaru ar 69:45 pār „Ontario College of Art."

Vienībā labi iekļāvās pirmo reizi līdzi spēlējošais Rundāns. Lieliski ar metieniem veicās Petmanim, kas ieguv 20 punktus, seko Cīrulis ar 16 iegūtiem punktiem un Bambers ar 11.

Otrā spēle pret „Ryerson Graddes", trūkstot parastai veiksmei iemetienos, pirmo puslaiku nācās zaudēt ar 19:26. Bet jau otrā puslaika pašā sākumā YMCA iedzen un aiziet ar pāris punktiem vadībā. Bet neveiksme iemetienos, kur pilnīgi „drošas bumdas" izripo no groza, nedod iespēju atrauties. Asi spēlējošie pretinieki vēl 5 minūtes pirms spēles beigām panāk savā labā 2 punktus. Tomēr pats beigu posms ir labvēlīgs YMCA'i, un pēdējo 3 minūšu laikā tā zaudēto stāvokli pārvērš uzvarā. Rezultāts 57:46.

Vienība spēlēja parastā sastāvā, izņemot brāļus Uiskas.

Punktu guvums sadalījās samērā līdzīgi visu spēlētāju starpā — Rundāns ieguva 10, Mazūrs 8, bet Rasiņš 9 punktus.

Nākošā spēlē 5. janvārī Latviešu YMCA tiksies ar „Ontario Art College" Ryersona zālē.

ŠACHS

Hamiltonas latviešu šacha kopa nodarbes izdara katru svētdienu no plkst. 11.00 līdz 2 p. p., 16 Market St. Agronomiskā biroja telpās. Visi šacha spēles cienītāji laipni lūgti piedalīties.

NO VISAS PASAULES

Viena no pasaules visu laiku ievērojamākām sieviešu atlētēm — Beibe Didriksone, īstā vārdā Mildreda Zahariasa, atkal ievietota slimnīcā. Šis kādreizējais sporta brīnumbērns slimo ar vēzi, un viņas dienas, par spīti ārstu pūlēm, jau esot skaitītas. Golfa karalienes godu, kas vēl nesen piederēja Beibei, nākošajos pāris gados cer iegūt ASV poliete Stella Valasieviča, kurai 1955. g. vasara bijusi pēdējā sezona vieglatlētikas laukumā. 1932. gadā viņa startēja Losandželosas Ol. spēlēs, ilgus gadus pēc tam bija pasaules rekordiste sprinta skrējienos, un vēl 1953. gadā, 41 gadu vecumā, tā sasniedza jaunu ASV rekordu un pasaules klases rezultātu piecciņā.

★

Tā kā 1956. gada Ol. spēļu rīkotājiem — austrāliešiem viņu ķenguru zemē nav krietnas ziemas ar sniegu un ledu, tad ziemas Olimp. spēļu sacensības šoreiz rīkos itālieši. No 26. janv. līdz 5. februārim tad arī uz mazās Alpu piekājes pilsētiņas Cortina D, Ampezzi pusi būs vērsta visas pasaules sporta ļaužu uzmanība. Viena no sacensību „naglām" atkal būšot kanadiešu — krievu cīkstēšanās ledus hokejā. Šī sporta veida dzimteni šogad pārstāvēs Kičeneras „Dučmeņu" vienība. Krievu spēlētāji, vesela treneru, masieru un sargu bara pavadīti, jau ieradušies Rietumeiropā, lai pierastu pie kapitālistu klimata. Sacīkšu turnejā pa Angliju, tie 10.000 skatītāju klātienē uzvarējuši Londonas Harringay Racers komandu, kurā spēlē arī 11 kanadieši. Rezultāts 11:1 krievu labā. "Watch out, Canada," bijis vienīgais, ko pēc spēles teicis „reseru" treneris Glennijs.

★

Vess Sentijs, amerikāņu distanču skrējējs, atkal atbrīvots no starta aizlieguma, ko tam uzlika ASV amatieru ūnija par „bezkaunīgi ļoti lielu cela naudu izspiešanas mēģinājumu." Ir atklāts noslēpums, ka vai visi ASV atlēti, ar priesteri un kārtslēcēju Ričardu priekšgalā, bez krietnas kaudzītes „allmighty buck' nemaz nav runājami. „The voulting paison", kā amerikāņi dēvē Ričardu, pēc Toronto izstādes laukumā noturētiem dievvārdiem kļuvis bagātāks par 400 dolariem.

⁂

Īrija un Spānija savu spēkošanos futbolā beigušas ar neizšķirtu — 2:2. Pirmais puslaiks viesu — spāņu labā — 2:1.

⁂

Jau trešo reizi svētā laulībā Ziemassvētkos došoties 41 g. vecais Džo Luiss — kādreizējais pasaules čempions boksā smagā svarā, kurš tagad pelnās kā arbitrs profesionālo lauzēju sacensībās. Luiss joprojām skaitoties ASV valsts parādnieks par savā laikā nenomaksātiem ienākuma nodokļiem 30.000,- dol. apmērā.

KRUSTVĀRDU MĪKLA 23. N-RS

Uzdevis M. ZANDBERGS

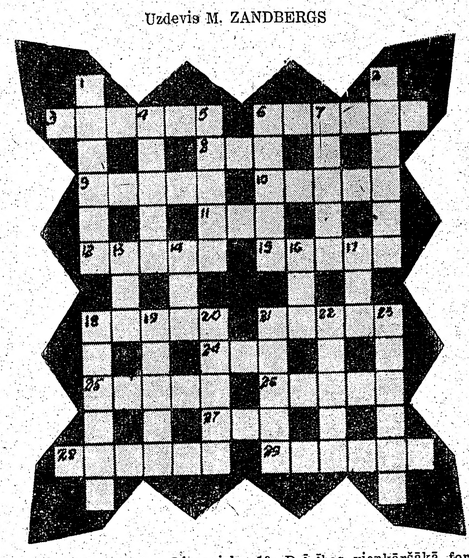

Līmeniski: 3. Liroepisks dzejolis. 6. Krāmu tirgus. 8. Sporta apvienība Latvijā. 9. Sabiedrisks darbinieks Latvijā. Pirmā pasaules kara laikā. 10. Valsts Eiropā. 11. Ģērbj. 12. Austrumu dižciltīgais. 15. Veclaiku beŗams mērs. 18. Pilsēta Japānā. 21. Rokas daļa. 24. Grieķu burta izruna. 25. Karstums. 26. Šķira. 27. Apstrādā metallu. 28. Liela vētra. 29. Norvēģu rakstnieks.

Stateniski: 1. Pazīstams filozofs un rakstnieks. 2. Naudas vienība Jugoslavijā. 4. Tauta austrumos. 5. Nopūtas. Latviešu dievība. 7. Mūzikas vingrinājums. 13. Vietniekvārds. 14. Strādā. 16. Pagasts Zemgalē. 17. Jautājums. 18. Ievērojama godalga filmu pasaulē. 19. Dzīvības vienkāršākā forma. 20. Virsotne. 21. vieta pirmajiem novadu dziesmu svētkiem Latvijā. 22. Slavens komponists un klavieru virtuozs. 23. Radiniece.

KRUSTVĀRDU MĪKLAS 22. N-RA ATRISINĀJUMS

Līmeniski: 1. Sparta 5. Asmīte. 10. Ievas. 11. Laistīkla. 12. Velūrs. 13. Zobens 16. Seši. 17. Karikatūra. 19. Strādīvarīgs. 20. Tūba. 22. Aakal. 24. Kurmis. 27. Kapteinis. 28. Tinte. 29. Masāža. 30. stats.

Stateniski: 2. Pavalgs 3. Resors. 4. Aile. 5. Apis. 6 Matiolas. 7. Takse 8. Cirvis. 9. Māksla. 14 Kalva. 15. Hidra. 18 Aduliena. 19. Svārki. 21. Lustra 23. Kipra. 25. Anna. 26. Ūsas

ŠIS IR GADA LAIKS, KAD VISI BRĪVĀS PASAULES ĻAUDIS NEATKARĪGI NO RASES, ĀDAS KRĀSAS VAI IZCELSMES, PIETURAS PIE GARĪGĀ PARADUMA:

„MIERS VIRS ZEMES UN CILVĒKIEM LABS PRĀTS."

MŪSU SIRSNĪGĀKAIS VĒLĒJUMS, LAI ŠIE JUMS BŪTU TIEŠĀM PRIECĪGI ZIEMASSVĒTKI UN JAUNAIS GADS NESTU MIERU UN PIETICĪBU

Sludinājuma telpa rezervēta labai saticībai uz JOHN LABATT FIRMAS VĒLĒŠANOS

Labatt's BREWERS SINCE 1832